

Perspectiefnota 2019

inclusief Eerste Tijdvakrapportage 2018

Amstelveen, 19 juni 2018

Perspectiefnota 2019**Inhoudsopgave**

0. Inleiding	Blz.	3
1. Algemene beschouwing		4
2. Structurele begrotingspositie		6
2.1. Totaaloverzicht		6
2.2. Sociaal domein		8
2.2.0. Algemeen		
2.2.1. Begrotingskader 2019 sociaal domein: uitgaven & dekking		
2.2.2. Nieuwe ontwikkelingen sociaal domein (postgewijze toelichting)		
2.2.3. Concreet bestedingsvoorstel sociaal domein		
2.3. Bestedingsvoorstel structureel nieuw beleid		15
2.4. Autonome ontwikkelingen		15
2.4.0. Hogere exploitatiekosten ICT		
2.4.1. Totaaloverzicht en voorstel overige autonome ontwikkelingen		
2.4.2. t/m 2.4.9 Postgewijze toelichtingen		
2.5. Overige ontwikkelingen / Risico's		21
2.6. Technische actualisering (nominaal, areaal, WOZ)		22
3. Projecten en vermogenspositie		24
3.1. "Sparen vooraf"		24
3.2. Grote projecten		24
3.2.0. Algemeen		
3.2.1. Projectorganisatie		
3.2.2. Communicatie		
3.2.3. Stand van zaken planvorming en uitvoering		
3.2.4. Financiële recapitulatie en voorgestelde besluitvorming		
3.3. Uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte 2018-2021		30
3.4. Bestedingsvoorstel eenmalige middelen		32
3.4.1. Totaalbeeld en voorstel		
3.4.2. t/m 3.4.4. Postgewijze toelichting		
3.5. Algemene reserve		34
3.5.1. Cijfermatige actualisering Perspectiefnota		
3.5.2. P.M.-posten		
3.5.3. Beleidsuitgangspunten		
3.5.4. Totaaloverzicht algemene reserve & reserve sparen vooraf		
4. Tarievenbeleid		37
5. Eerste Tijdvakrapportage 2018		39
6. Gevraagde besluiten		40
BIJLAGEN		
Bijlage 1:	Reeds besloten eenmalige beleidsintensiveringen 2018-2020	42
Bijlage 2:	Uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte 2018-2021	43
Bijlage 3:	Eerste Tijdvakrapportage 2018	48
Bijlage 4:	Verslag uitwerking begroting 2018 in afdelingsplannen 2018	56
Bijlage 5:	Toelichting BUIG-gelden, BUIG-systematiek	60
Bijlage 6:	Toelichting "Sparen vooraf"	61

0. Inleiding

Voor u ligt de Perspectiefnota 2019. Voor ons als nieuw door uw raad benoemd college is deze Perspectiefnota het vertrekpunt om de komende maanden voortvarend aan de slag te gaan met de opstelling van een College Uitvoeringsprogramma.

Daarin willen wij een inhoudelijk en financieel meerjarenplan voor de komende periode uitwerken, dat wij aan u voorleggen in de begrotingsraad van november a.s.

Daarbij geeft het Coalitieakkoord 2018-2022 "Een zekere en stabiele toekomst voor Amstelveen" de koers voor de komende periode aan.

Bestuurlijke visie op Amstelveens financieel beleid

Centraal uitgangspunt is een Amstelveen waar het goed wonen en werken is. Daarbij hebben we oog voor het handhaven van een hoogwaardig voorzieningenniveau, een gezonde financiële positie en een lage lokale lastendruk.

Het gaat goed met de Nederlandse economie. Maar dat betekent niet dat de financiële ruimte van Amstelveen opeens veel groter is geworden. Afgezet tegen de stevige ambities op de verschillende beleidsterreinen en de noodzakelijke vernieuwingen binnen de organisatie is de beschikbare ruimte beperkt. Dat vraagt keuzes.

Deze keuzes maken we op basis van de uitgangspunten binnen onze financiële huishouding. Zo schuiven we geen lasten door naar volgende generaties. We geven niet meer uit dan er binnen komt. Voordat we nieuw geld uitgeven kijken we kritisch naar bestaande middelen. En tot slot: we verhogen de lokale lasten zo min mogelijk. We werken met een structureel sluitende meerjarenbegroting en een gezonde buffer om risico's op te vangen. We sparen vooraf voor grootschalige stadsvernieuwing in de toekomst.

Zoals gezegd zullen we de invulling van de taakstellingen én intensiveringen binnen een sluitende meerjarenbegroting via het College Uitvoeringsprogramma in het najaar aan de gemeenteraad aanbieden. Eventuele ingroei- en faseringscenario's maken hier onderdeel van uit.

Voor aanvullend benodigde dekking willen we u voorstellen voorleggen op basis van "oud voor nieuw". Dit laatste betekent concreet dat extra uitgaven worden gedekt door op andere onderdelen uitgaven te verminderen. Dekking van extra uitgaven door belastingverhoging is geen optie.

Burgemeester en wethouders van Amstelveen

1. Algemene beschouwing

Van Perspectiefnota & Politieke Agenda naar Programmabegroting & Collegeprogramma

De Perspectiefnota is het instrument voor de gemeenteraad om "aan de voorkant" richting te geven aan de voorbereiding door het college van de meerjarenbegroting voor de komende jaren. De behandeling van de Perspectiefnota is, met andere woorden, een moment van sturing vooraf via integrale bestuurlijke afweging.

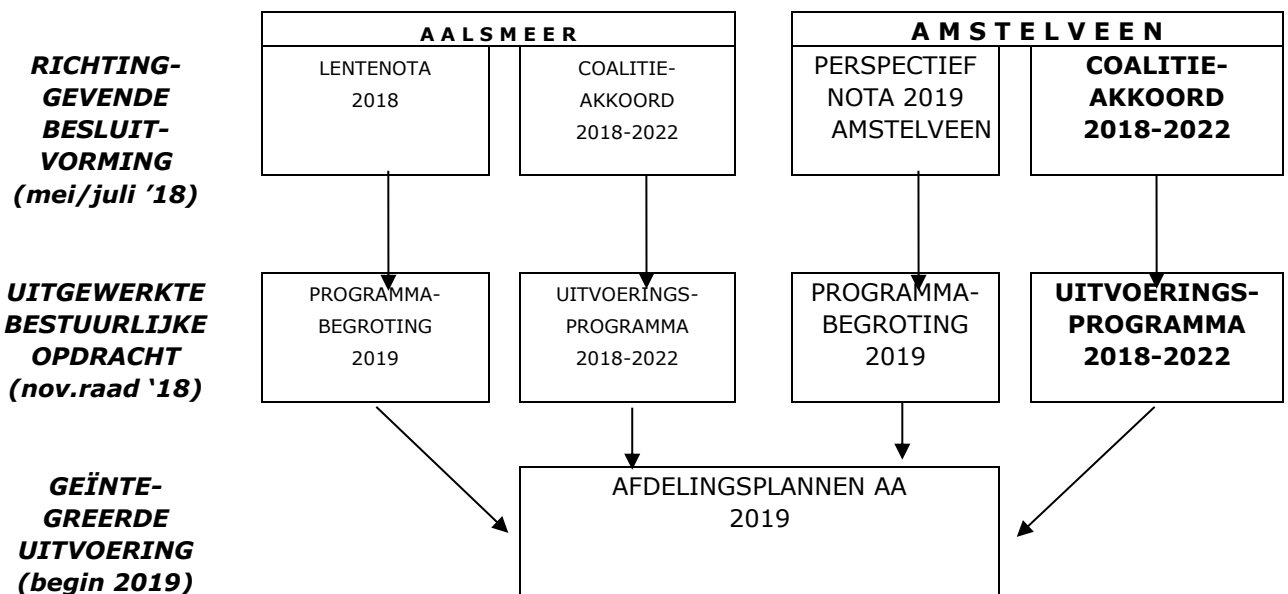
Twee zaken maken de (behandeling van de) Perspectiefnota 2019 anders dan andere jaren:

1. "Van binnenuit" is dat het nieuwe Coalitieakkoord 2018-2022 "Een zekere en stabiele toekomst voor Amstelveen" met een bestuurlijke visie voor de komende jaren als basis voor de benoeming van ons college na de gemeenteraadsverkiezingen van maart jl.
2. "Van buitenaf" is dat de impact van het nieuwe Regeerakkoord Rutte III en het daarop voortbordurende Interbestuurlijk Programma (IBP) waarover het Rijk afspraken heeft gemaakt met de koepelorganisaties van gemeenten, provincies en waterschappen. De impact hiervan zal de komende jaren geleidelijk duidelijk worden.

Het Coalitieakkoord krijgt de komende tijd handen en voeten door het verder uitwerken van speerpunten en nieuw beleid in een College Uitvoeringsprogramma 2018-2022. Behandeling vindt plaats, samen met de Programmabegroting 2018, in de begrotingsraad van 7 november 2018.

Omdat deze uitwerking nog plaatsvindt, is de Perspectiefnota dit jaar logischerwijs "beleidsluw". Het accent ligt op het bieden van een actuele begrotings- en vermogenspositie inclusief risico-analyse vanuit de bestaande beleidskaders. Een belangrijk onderdeel is het duiden en verwerken van de effecten voor Amstelveen van het Regeerakkoord, c.q. het IBP.

Bij de komende begrotingsbehandeling gaat het voor 2019 om een concrete inhoudelijke en financiële uitwerking. Deze concrete uitwerking van het eerste jaar staat in een meerjarig perspectief, waarvan de latere jaren op onderdelen meer richtinggevend kunnen worden ingevuld. Dat schept ruimte voor nadere uitwerking, fasering en ingroei waar dit nodig, c.q. wenselijk is. Het aldus vast te stellen programma voor 2019 wordt vervolgens via afdelingsplannen 2019 vertaald richting uitvoering door de ambtelijke organisatie AA. Dat betreft een geïntegreerde uitvoering van de bestuurlijke opdrachten van twee gemeentebesturen. Onderstaand schema zet dit nog een keer op een rij.

Perspectiefnota 2019: Hoe staan we er voor?

Deze Perspectiefnota laat zien hoe we er voorstaan met onze begroting en vermogenspositie. Daarmee biedt de Perspectiefnota een up to date vertrekpositie voor de opstelling van het College Uitvoeringsprogramma. Dit alles in nauwe samenhang met de meicirculaire gemeentefonds. Als vervolg op het Regeerakkoord bevat deze circulaire nieuwe informatie over de financiële middelen die Amstelveen de komende jaren vanuit het Rijk kan verwachten. De meicirculaire komt te laat om nog in de Perspectiefnota te verwerken. Over de uitkomsten volgt een aparte rapportage, zodat u bij de behandeling van de Perspectiefnota beschikt over de meest recente informatie.

Hierna behandelen de hoofdstukken 2 en 3 achtereenvolgens de structurele begrotingspositie en de vermogenspositie van onze gemeente. Plussen en minnen in de financiële kaders bij ongewijzigd bestaand beleid worden zichtbaar gemaakt en toegelicht. Dit betreft autonome ontwikkelingen in de sfeer van nominaal, areaal en begrotingsgrondslagen. Vast onderdeel van de Perspectiefnota is verder het Uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte met een geactualiseerd (meerjaren)programma voor de werkzaamheden in de openbare ruimte (wegen, verkeer en riolen). In hoofdstuk 4 komen relevante ontwikkelingen en uitgangspunten voor het tarievenbeleid aan de orde. Hoofdstuk 5 rapporteert over de financieel-technische uitvoering van de lopende begrotingsjaar (Eerste Tijdvakrapportage). Hoofdstuk 6 sluit af met een recapitulatie van de voorgestelde besluitvorming.

2. Structurele begrotingspositie

2.1. Totaaloverzicht

Vertrekpunt: Begroting 2018-2021

Vertrekpunt voor de structurele meerjarige begrotingspositie in deze Perspectiefnota is de besluitvorming in de begrotingsraad van 8 november 2017 aan de hand van de Programmabegroting 2018. De essentie van deze vertrekpositie is een structureel sluitende begroting 2019. In deze begroting zit opgenomen een structurele dotatie van € 4 miljoen aan de reserve "sparen vooraf". Voor 2020 en verder is de bestaande meerjarenbegroting "beleidsluw" vanwege het aflopen van de vorige raadsperiode, c.q. het vorige College Uitvoeringsprogramma 2014-2018

Regeerakkoord/Interbestuurlijk Programma

Het Regeerakkoord Rutte III betekent een structurele ruimte van circa € 1,5 miljoen. Dit op basis van de bruto-accessen volgens de maartcirculaire, rekening houdend met correcties voor nominale effecten, areaalmutaties en een reservering voor claims vanuit het Regeerakkoord/IBP ten laste van dit accres.

Voor wat betreft nominale effecten wordt uitgegaan van een trendmatige loon/prijs-ontwikkeling van 3% in 2019/2020 en 2,5% in 2021/2022. Vanaf 2020 maakt ook de nominale compensatie voor het sociale domein deel uit van de accessen. Het areaaleffect betreft de stijging van de algemene uitkering gemeentefonds door de groei van het aantal woningen en inwoners en overige daarvan afgeleide verdeelmaatstaven. Dit effect is gereserveerd op een stelpost areaal. Over de inzet hiervan vindt aparte besluitvorming plaats in relatie tot nader zicht op areaal gerelateerde en overige autonome ontwikkelingen in de gemeentelijke budgetten. Omdat de (macro-)ontwikkelingen in de algemene uitkering mede bepalend zijn voor de stand en ontwikkeling van de stelposten nominaal en areaal worden ook de uitkomsten van de meircirculaire nog meegenomen bij de verdere uitwerking.

Daarnaast is sprake van een aantal claims van Rijk op de aangekondigde accessen. Samengevat valt dit in drie delen uiteen. In de eerste plaats compenseert het Rijk niet alle kostenstijgingen binnen het sociaal domein onder verwijzing naar de hoge accessen (onder andere hogere loonschaal Hbh, abonnementstarief Wmo, groei zorgvraag Jeugd). In de tweede plaats verwacht het Rijk dat gemeenten uit de accessen meebetalen aan gezamenlijke maatschappelijke opgaven (denk aan duurzaamheid). In de derde plaats betreft het Rijk "budgettaire gevolgen van beleidsmatige besluiten over de gaswinning" bij de accresbepaling (gemeenten gaan meebetalen aan het prijskaartje van het verder dichtdraaien van de gaskraan).

Ten slotte is van belang te beseffen dat het Rijk een meerjarig oplopende structurele korting apparaatskosten heeft vastgesteld met een doorloop tot 2025. Tot en met 2022 zit dit in de meerjarencijfers verwerkt. De doorloop in de jaren 2023-2025 betekent voor Amstelveen nog een aanvullende structurele korting van € 2 miljoen. Nu al in de cijfers verwerken van deze korting 2023-2025 ("het dak repareren als de zon schijnt") zou betekenen dat er in structurele zin geen reële ruimte meer beschikbaar is¹. Alles afwegende hebben we daarvan afgezien. Het gaat om een generieke korting die alle gemeenten treft en die in latere jaren geleidelijk "op ons afkomt". We achten onze begrotingspositie solide genoeg om deze ontwikkeling in te passen op het moment dat deze zich concreet aandient. Op deze manier blijft er enige structurele armslag beschikbaar, hetgeen zeer wenselijk is met het oog op ambities voor de stand en noodzakelijke investeringen in de vernieuwing van de organisatie.

Nieuw Perspectiefnota 2019

Anders dan andere jaren bevat deze Perspectiefnota geen voorstellen voor beleidsintensivering. Het spoor hiervoor is de opstelling van het College Uitvoeringsprogramma de komende maanden. Enige uitzondering vormt een beperkt aantal budgettair neutrale voorstellen die ter wille van de gewenste voortgang nu kunnen worden meegenomen zonder afbreuk te doen aan een integrale afweging.

---

¹ Aangezien deze korting zich pas voordoet vanaf 2023 is deze ruimte in dat geval de eerste jaren nog wel incidenteel beschikbaar.

Verder hebben wij ten laste van de structurele begrotingsruimte rekening gehouden met een structureel bedrag van € 0,5 miljoen voor hogere exploitatiekosten ICT voor de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Daarnaast bevat deze Perspectiefnota een (technische) actualisering van de begrotingsgrondslagen (autonoom, nominaal, areaal). De effecten hiervan komen ten laste van de stelposten areaal en nominaal.

Totaaloverzicht structurele begrotingspositie

Het voorgaande mondt uit in navolgend overzicht van het structurele meerjarige begrotingskader. Dit overzicht komt uit op een structurele begrotingsruimte van afgerond € 1,5 miljoen. Dit is inclusief de stelpost Politieke Agenda 2018-2022 ad. € 0,6 miljoen die bij de Kadernota 2018 hiervoor is gereserveerd.

STRUCTUREEL BEGROTINGSBEELD 2018-2022

	bedragen x 1.000 euro				
	positief bedrag is tekort; negatief bedrag is tekortverlaging/overschot				
	2018	2019	2020	2021	2022
a) Vertrekpositie: Begrotingsboek 2018					
Structurele begrotingssaldi begrotingsboek 2018 (blz.25)	-77	-2	-4	-2	-2
b) Nieuw: Regeerakkoord / IBP					
b1) maartcirculaire / Regeerakkoord / IBP	-1.531	-4.592	-6.782	-8.807	-12.772
* waarvan nominaal (naar stelpost nominaal)	250	1.550	3.820	5.917	9.167
* waarvan areaal (naar stelpost areaal)	599	599	599	599	599
* reservering tbv claims Regeerakkoord, uitvoering IBP		750	1.000	1.000	1.500
* opschalingskorting 2023-2025					p.m.
c) sub-totaal: structurele ruimte Regeerakkoord	-759	-1.695	-1.367	-1.293	-1.508
d) Nieuw: Perspectiefnota 2019					
d1) ICT (structurele component i.r.t. krediet IT-hardware)		500	500	500	500
d2) overige autonome ontwikkelingen/begrotingsgrondslagen		686	1.331	1.331	1.331
* inzet stelposten nominaal/areaal		-686	-1.331	-1.331	-1.331
e) meicirculaire 2018 gemeentefonds	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
f) via verdere uitwerking via College Uitvoeringsprogramma		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
<u>middelenbeslag</u>					
* structureel nieuw beleid					
* overige noodzakelijke structurele opgaven/investeringen					
<u>dekking</u>		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
* inzet stelpost Politieke Agenda 2018-2022					
* taakstelling oud voor nieuw					
STRUCTUREEL BEGROTINGSBEELD 2018-2022	-759	-1.195	-867	-793	-1.008
STELPOST POLITIEKE AGENDA	-600	-600	-600	-600	-600
STRUCTUREEL BESCHIKBARE RUIMTE	-1.359	-1.795	-1.467	-1.393	-1.608

Deze ruimte van € 1,5 miljoen is beschikbaar voor alle nog openstaande ambities en noodzakelijke uitgaven die wij betrekken bij de integrale afweging via de opstelling van het College Uitvoeringsprogramma. Dit onder voorbehoud van de uitkomsten van de meicirculaire gemeentefonds.

Voor aanvullend benodigde dekking willen we u voorstellen voorleggen op basis van "oud voor nieuw". Dit laatste betekent concreet dat extra uitgaven worden gedekt door op andere onderdelen uitgaven te verminderen. Dekking van extra uitgaven door belastingverhoging is geen optie.

In het vervolg van dit hoofdstuk behandelen wij achtereenvolgens:

- sociaal domein (paragraaf 2.2.)
- structureel nieuw beleid (paragraaf 2.3.)
- autonome ontwikkelingen en overige ontwikkelingen/risico's (paragraaf 2.4 en 2.5.)
- technische begrotingsgrondslagen (nominaal, areaal, WOZ) & risico's (paragraaf 2.6)

2.2. Sociaal domein

2.2.0. Algemeen

Met ingang van 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor een groot aantal nieuwe taken in het sociaal domein. Het gaat dan om de gebieden Zorg, Jeugd en Werk. Zowel inhoudelijk als financieel heeft dit een grote impact.

Beheersing van de zorguitgaven was een belangrijke drijfveer voor het Rijk om deze decentralisaties door te voeren. De Rijksbegroting liet trendmatig een sterke groei van de zorguitgaven zien, met als perspectief dat deze trend zich bij ongewijzigd beleid zou blijven voortzetten door een stijgende autonome zorgvraag. Dit heeft geleid tot een ingrijpende beleidscorrectie door het Rijk: grootschalige taakoverdracht naar gemeenten onder gelijktijdige inboeking van een miljardenombuiging.

Leidende overwegingen bij deze beleidscorrectie en daaraan gekoppelde besparingsmogelijkheden waren:

- (a) vergroten van de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid waar dit mogelijk is;
- (b) ontschotten van budgetten, maatwerk, één loket;
- (c) minder "dure" zorgvraag door preventiebeleid, sociale samenhang en laagdrempeliger zorg.

Drie uitvoeringsjaren liggen nu achter ons en de jaarrekeningen 2015 tot en met 2017 doen daarvan verslag. Alleen al de procedure om tot een accountantsverklaring te komen bij deze jaarrekeningen is een goede illustratie van de omvang en complexiteit van deze decentralisaties, alsmede de onduidelijkheid en onzekerheden waarmee dit omgeven is. Met name voor het onderdeel Jeugd is het lastig om tijdig, juist en volledig zicht te hebben op de relevante kosten. De afhankelijkheid van regionale uitvoering van hoog specialistische en (daarmee) dure zorg speelt daarin een belangrijke rol.

Voorafgaand aan de decentralisaties heeft de gemeenteraad via beleidsnota's de inhoudelijke kaders bepaald voor de uitvoering van de overkomende taken in de Amstelveense situatie. Via aanvullende afzonderlijke raadsvoorstellen heeft nadere bijsturing plaatsgevonden, onder meer voor wat betreft het in eigen beheer nemen van indicatiestellingen, investeren in preventie en omzetten van een deel van de flexibele schil in vaste formatie.

Aan het begin van deze nieuwe raadsperiode staat de opstelling van een nieuw, geactualiseerd beleidskader sociaal domein voor de komende jaren prominent op de bestuurlijke agenda. Het oppakken van de nieuwe taken met continuïteit van zorgverlening en investeren in preventie waren hoofdlijnen in deze eerste jaren. Verdere transformatie, innovatie/vernieuwing is de uitdaging voor de komende jaren.

Daarbij is ten slotte van belang te benadrukken, dat ook tal van andere gemeentelijke beleidsinspanningen en voorzieningen buiten het sociaal domein in enge zin, van groot belang zijn voor preventie en het versterken van de zelfredzaamheid. Zo dragen ook "Mensen maken Amstelveen", Sportstimulering, etc. hieraan bij. In die zin waaiert de bevordering van sociale samenhang breed uit binnen de gemeentebegroting.

In het vervolg van deze paragraaf geven we eerst een overzicht van het bestaande begrotingskader 2019. Het gaat dan om een samenhangend totaalbeeld van enerzijds de omvang en samenstelling van de uitgaven en anderzijds de verschillende bronnen waaruit deze uitgaven worden betaald. Vervolgens staan we stil bij de nieuwe ontwikkelingen die zich nu aandienen en doen we voorstellen hoe hiermee om te gaan.

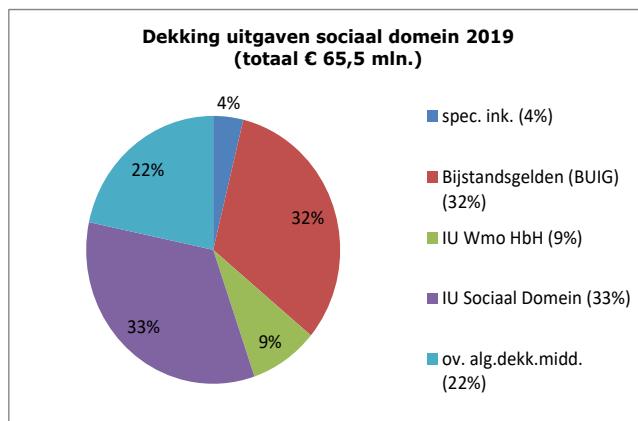
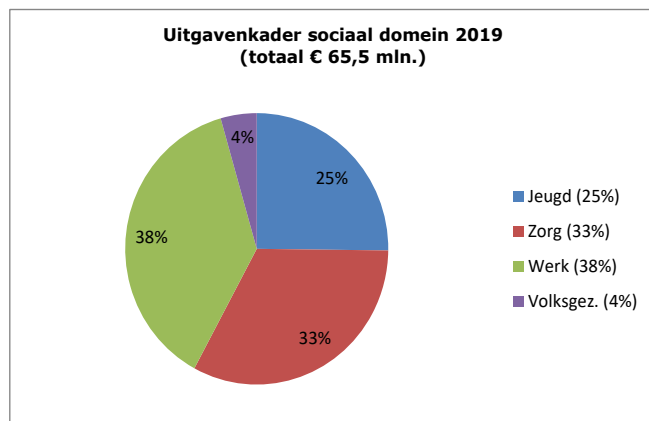
2.2.1. Bestaand begrotingskader 2019 sociaal domein: uitgaven & dekking

Begrotingskader 2019

Het bestaande begrotingskader voor 2019 houdt rekening met een uitgavniveau van € 65,5 miljoen voor het totale sociale domein (programma 1). Dit zijn de uitgaven exclusief gemeentelijke overhead². Het sociaal domein is het grootste van zeven programma's met circa 30% van de totale gemeentelijke uitgaven. Tegenover deze uitgaven staat € 2,5 miljoen aan diverse specifieke programma inkomsten (met name eigen bijdragen). De resterende € 63 miljoen wordt betaald uit vier "bronnen": Het "BUIG-budget" voor de bijstandsuitkeringen, de aparte uitkering voor "oude" Wmo-taken (met name Hulp bij huishouden), de brede integratie-uitkering Sociaal Domein voor de 3D-decentralisaties en ten slotte de overige algemene middelen als sluitpost. Onderstaand overzicht en grafieken brengen dit in beeld.

Begrotingskader 2019 sociaal domein: uitgaven & dekking

Omschrijving	uitgavenkader sociaal domein begroting 2019		dekking uitgaven sociaal domein					totaal dekking
			via programma 1		via algemene dekkingsmiddelen			
			specifieke programma-inkomsten	"I-deel"	IU-Wmo bestaand ("Hbh")	IU-Sociaal Domein	overige algemene middelen	
Jeugd	25%	16,5				10,8	5,7	16,5
Zorg	33%	21,4	2,0		5,7	8,7	5,0	21,4
Werk	38%	24,7	0,5	21,1		2,5	0,6	24,7
Volksgezondheid	4%	2,9					2,9	2,9
TOTAAL-GENERAAL	100%	65,5	2,5	21,1	5,7	22,0	14,2	65,5

Overschotten/tekorten op 3D-decentralisaties (Jeugd, Zorg en Werk)

Bij de Kadernota 2018 is de omslag gemaakt van "inkomst georiënteerde" sturing naar "uitgaven georiënteerde" sturing. De budgetten (per taakveld) worden niet bepaald aan de hand van de ontvangen inkomsten (die soms wel en soms niet toereikend zijn). In plaats daarvan worden per taakveld reële budgetten vastgesteld op basis van de benodigde uitgaven om het vastgestelde Amstelveense beleid uit te voeren. Tussentijdse mutaties op de inkomstenstromen (plus en min) worden eerst verzameld op een stelpost sociaal domein op Algemene Dekkingsmiddelen. Over de inzet vindt aparte besluitvorming plaats.

² Conform de geldende regelgeving (BBV; Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) wordt de overhead apart centraal verantwoord op een eigen programma (Overhead/Bedrijfsvoering). De uitgavenramingen op de overige programma's bevatten de directe kosten, inclusief directe ambtelijke capaciteit.

De sluitpost "overige eigen middelen" in bovenstaand overzicht laat zien, dat een substantieel deel van het totale programma (25%, € 14,2 miljoen) wordt bekostigd uit de algemene middelen van de gemeente, niet zijnde apart herkenbare Rijksuitkeringen in het Sociaal Domein. Op het onderdeel Jeugd betreft de hier opgenomen € 5,7 miljoen volledig het gemeentelijke tekort op de nieuw overgekomen Jeugdtaken. Rekening houdend met overhead is dit tekort nog groter. Op de onderdelen Zorg en Werk is sprake van een samenloop van nieuw gedecentraliseerde taken met bestaand, eigen gemeentelijk beleid. Bij dit laatste gaat het vooral om volksgezondheid en gemeentelijk minima- en welzijnsbeleid.

Het grote tekort op Jeugd is te herleiden tot drie factoren, waarvan de eerste twee onbeïnvloedbaar zijn:

1. Het landelijke beeld is dat relatief veel gemeenten kampen met tekorten op Jeugd door krappe macrobudgetten en het achterwege blijven van compensatie voor autonome groei van de zorgvraag.
2. Het geldende objectieve verdeelmodel Jeugd pakt ongunstig uit voor Amstelveen.
3. Amstelveen heeft fors geïnvesteerd in preventie en laagdrempelige jeugdhulp met het doel op langere termijn de duurdere zorg te beperken en, naast goede zorg, tot een betere kostenbeheersing te komen.

Binnen het onderdeel Werk is sprake van een fors positief resultaat op de bijstandsgelden. Dit is een combinatie van een actief gemeentelijk beleid om het bijstandsvolume zoveel mogelijk te beperken en een objectief verdeelmodel dat gunstig uitpakt voor Amstelveen. Amstelveen heeft deel uitgemaakt van een verdiepingsonderzoek in 2017 bij de grootste voor- en nadeelgemeenten. In dit onderzoek scoorde Amstelveen hoog op actieve inzet op beleid en uitvoering. Dat Amstelveen een voordeel heeft op het objectieve verdeelmodel is in lijn met de uitkomsten van dit onderzoek. Dit kwalitatieve onderzoek zegt niet iets over de te verwachten omvang van dit voordeel. De omvang en de verdeling van het macrobudget voor de bijstandsgelden zijn nog volop in discussie en onderzoek.

Een belangrijk deel van het huidige voordeel op de verdeling van de bijstandsgelden is binnen het sociaal domein ingezet, met name voor het opvangen van tekorten op Jeugd en op re-integratie. Een laatste stuk van dit voordeel op de bijstandsgelden is per 2018 ontstaan door de volledige invoering van het nieuwe verdeelmodel. Dit laatste deel ad. afgerond € 1,5 miljoen is niet structureel ingezet, maar is via een stelpost vooralsnog incidenteel beschikbaar. Dit vanwege de lopende discussies en onderzoeken en vanwege een conjuncturele component³.

Nu de begroting voor het sociaal domein is gebaseerd op reële grondslagen conform vastgesteld beleid beschouwen we de stelpost BUIG, c.q. het incidenteel beschikbaar komen daarvan, als algemeen dekkingsmiddel, onderdeel uitmakend van de gemeentebrede integrale afweging. Een uitvoeriger toelichting op de BUIG-gelden, c.q. -systematiek treft u aan in bijlage 4.

2.2.2. Nieuwe ontwikkelingen sociaal domein

Algemeen

Ten opzichte van de bestaande vertrekpositie spelen de nodige nieuwe ontwikkelingen, die wij hierna kort toelichten aan de hand van onderstaand overzicht, dat een indicatief totaalbeeld geeft van de structurele positie. Onderstaand overzicht laat een extra structurele middelenbehoefte op het sociaal domein zien van € 2,7 miljoen. Actualisering van de bestaande begroting levert een ruimte op van € 0,25 miljoen. Na inzet van de voor deze ontwikkelingen beschikbare stelpost sociaal domein van € 1,35 miljoen resteert nog een op te lossen bedrag van € 1,1 miljoen. Deels vloeit dit voort uit landelijke maatregelen waarvoor gemeenten geen of slechts gedeeltelijke compensatie krijgen en de rest geacht worden op te vangen uit de algemene accessen gemeentefonds (hogere loonschaal Hbh, abonnementstarief Wmo, gewijzigd beleid WSW/nieuwe doelgroepen). Daarnaast is sprake van forse kostenstijgingen door hogere inkoop/aanbesteding op het bestaande beleid. In dit bedrag is nog geen rekening gehouden met beleidsintensiveringen. Hiervoor is een p.m.-post overige ontwikkelingen en afwegingen opgenomen.

³ Bij een opgaande economische lijn moet rekening worden gehouden met een daling van het macrobudget, waarmee ook het huidige voordeel navenant "meekrimpt". Tot op heden blijft een daling nog achterwege. Factoren die daarbij een rol spelen zijn de instroom van statushouders en het "na-ijlen" van de groei en afname van het bijstandsvolume bij de economische ontwikkeling.

Besluitvorming over hoe hiermee om te gaan maakt onderdeel uit van de brede integrale afweging via het vervolgtraject opstelling College Uitvoeringsprogramma. Zoals eerder aangegeven, is dan ook via de meicirculaire gemeentefonds meer bekend over de nieuwe standen voor de integratie uitkeringen sociaal domein. De samenloop met het traject om te komen tot een nieuwe beleidsnota's voor het sociaal domein biedt bij uitstek mogelijkheden voor afgewogen bijstellingen van beleid.

Indicatief beeld nieuwe ontwikkelingen sociaal domein (structureel)

Omschrijving	bedrag in miljoenen euro's	
	bedrag	
a) Integratie uitkeringen naar algemene uitkering	0,00	
b) Fonds tekortgemeenten sociaal domein ("stropenpot")	0,00	
c1) Hogere loonschaal Hulp bij huishouden (AMvB reële prijs)	0,70	
c2) Abonnementstarief Wmo (inkomstenderving)	1,00	
d) Kostenstijgingen inkoop/aanbesteding Jeugdhulp en Wmo	0,85	
e) Participatie / WSW / AM-Match	0,15	
f) Overige ontwikkelingen / nieuwe afwegingen		p.m.
Totaal indicatief beeld nieuwe ontwikkelingen sociaal domein	2,70	
g) Actualisering begroting sociaal domein, incl. BUIG	-0,25	
Inzet beschikbare stelpost sociaal domein	-1,35	
Nog openstaand / te dekken sociaal domein	1,10	+ p.m.

In de verdere uitwerking van het College Uitvoeringsprogramma zullen ook incidentele mutaties de aandacht krijgen. In het kader van dit indicatief totaalbeeld vraagt dit geen aparte behandeling.

ad. a) Overhevelen integratie uitkeringen sociaal naar de reguliere algemene uitkering

Tot dusver ontvangen gemeenten een aparte integratie uitkeringen sociaal domein. De bedoeling is om de integratie uitkeringen per 2019 waar mogelijk onder te brengen in de reguliere algemene uitkering. Qua richting sluit dit goed aan op de reeds in de Kadernota 2018 doorgevoerde ontschotting van het sociaal domein. De overheveling met ingang van 2019 betekent, dat met ingang van 2020 de *indexering sociaal domein* ook uit de algemene accessen moet worden betaald. Dit omvat zowel de prijsindex als de volume-index⁴. In macro cijfers gaat het om een totaalbedrag van € 11 miljard, waarvan € 7 miljard wordt overgeheveld. Voor € 4 miljard blijven er aparte geldstromen. In Amstelveense cijfers gaat het om € 27,7 miljoen, waarvan € 24,2 miljoen wordt overgeheveld naar de algemene uitkering. Onderstaand overzicht zet op een rij.

⁴ De term accres duidt de (jaarlijkse) groei van het gemeentefonds aan. Via de zogeheten "trap-op-trap-af-systematiek" is dit gekoppeld aan de ontwikkeling van de Rijksuitgaven. Het gemeentefonds "ademt mee" met de Rijksbegroting. Als het Rijk meer uitgeeft krijgen gemeenten ook meer te besteden. Dit is inclusief de onderdelen Sociale Zekerheid en Zorg. De gedachte is, dat de doorwerking in de accessen van de volume-ontwikkeling van deze uitgaven op landelijk niveau voldoende compensatie gaat bieden voor de kostenontwikkeling op gemeentelijk niveau. Of dit zo is, dat zal moeten blijken.

Overheveling IU Soc Domein naar Algemene uitkering

bedragen in miljoenen euro's

Omschrijving	alg. uitk.	apart	totaal
IU WMO (Hbh)	5,7		5,7
IUSD WMO # beschermd wonen # overig	8,7	0,0	0,0 8,7
IUSD JEUGD # voogdij/18+ # overig	9,6	1,2	1,2 9,6
IUSD PARTICIPATIE # re-integratie klassiek # WSW # nieuwe doelgroepen	0,2	1,9 0,4	0,2 1,9 0,4
Totaal	24,2	3,5	27,7

b) Fonds tekortgemeenten ("stroppenpot") sociaal domein

Er komt een incidentele "stroppenpot" van € 200 miljoen voor gemeenten met de grootste tekorten op het sociaal domein. De helft van dit bedrag komt uit de VWS-begroting, de andere helft is gemeentefondsgeld. Dit laatste bedrag betalen de gemeenten dus zelf (onderlinge solidariteit) en dit is via de maartcirculaire uit de accessen gehaald. Voor Amstelveen gaat dit om afgerond € 0,5 miljoen. De circulaire vermeldt dat "*...De verdeling van de middelen zal worden aangeleverd door de VNG...*". De komende algemene ledenvergadering van de VNG wordt de gemaakte afspraak ter goedkeuring aan de leden voorgelegd, inclusief een voorstel met spelregels voor de verdeling van dit fonds. Vervolgens is de tweede helft van 2018 nodig voor het indienen van aanvragen, alsmede de toetsing en besluitvorming over toekenning.

c) Hogere loonschaal Hbh & Abonnementstarief Wmo

De AMvB "*reële prijs Wmo 2015*" stelt regels voor de inschaling van personeel dat werkzaam is ter uitvoering van de Wmo, onderdeel Hulp bij huishouden. Dit betekent hogere kosten. Het Rijk vertaalt dit niet in een hoger budget voor gemeenten, maar verwijst hiervoor naar het algemene accres gemeentefonds.

Verder introduceert het Regeerakkoord een *abbonementstarief van € 17,50 per vier weken voor huishoudens die gebruikmaken van Wmo-voorzieningen*. Hiermee wordt een belangrijke administratieve vereenvoudiging beoogd. Naast een vereenvoudiging betekent dit ook een verlaging van de eigen bijdragen, dus minder inkomsten voor gemeenten. Het Regeerakkoord bevat een bedrag van € 145 miljoen als "cofinanciering" van de kosten van deze maatregel. Dit bedrag komt overeen met de helft van de verwachte inkomstenderving door minder eigen bijdragen. De andere helft komt voor rekening van de gemeenten. Een aanvullend risico is, de verwachting dat de gemeentelijke uitgaven zullen stijgen doordat het beroep op de Wmo toeneemt bij een lagere eigen bijdrage ("aanzuigende werking"). De eventuele meerkosten daarvan komen volledig voor rekening van de gemeenten. Wederom onder verwijzing naar het algemene accres gemeentefonds. De VNG heeft zich inmiddels tot de Tweede Kamer gewend met een oproep om deze maatregel niet op deze manier door te voeren⁵.

⁵ <https://vng.nl/onderwerpenindex/maatschappelijke-ondersteuning/maatwerkvoorzieningen-wmo/nieuws/minister-en-vng-niet-eens-over-abbonementstarief-wmo>

d) Kostenstijgingen inkoop/aanbesteding Jeugdhulp en Wmo

Regionaal ingekochte specialistische jeugdhulp 2018

Per 1 januari 2018 wordt gewerkt met de nieuwe regionale inkoopsystematiek specialistische jeugdhulp. Daarbij wordt uitgegaan van een segment B (specialistische jeugdhulp: vaste tarieven) en een segment C (hoogspecialistische jeugdhulp: all-inn tarieven per instelling). Het achterliggende idee is dat alles wat nodig is op het gebied van jeugdhulp binnen het vastgestelde tarief gebeurt en dat stapeling van hulp (en kosten) daarmee tot het verleden behoort. Voor aanbieders betekent het dat ze op een traject soms geld overhouden en soms geld tekort komen, maar dat zij gemiddeld genomen uitkomen met de tarieven.

Alle cliënten die vanuit 2017 zijn overgegaan naar de nieuwe systematiek, maken deel uit van de zogeheten conversie. Het betreft een administratieve omzetting in de nieuwe indeling van bestaande hulp, met name voor de trajecten waarvan bekend is, dat deze enkele jaren zal duren (bijvoorbeeld begeleiding van licht verstandelijk beperkte kinderen).

Naar nu blijkt heeft de conversie naar de tarievenopbouw van de nieuwe inkoop nadelige gevolgen voor de gemeente.

Inmiddels is op regionaal niveau een onderzoek ingezet naar de duurzame tarieven. Gezien het forse negatieve effect gaan wij ook zelf als gemeente in gesprek met aanbieders om de kosten terug te brengen, indien nodig met herindiceren van cliënten. Via een afzonderlijke raadsbrief hebben wij u reeds over deze ontwikkeling geïnformeerd.

Inkoop Wmo

Vanaf maart 2019 gaan nieuwe contracten in voor hulpmiddelen (rolstoelen, scootmobielen, tilliften enz.). Het aanbestedingstraject is in gang gezet, volgens planning zal in de 2^e helft van 2018 de gunning plaatsvinden. De markt is veranderd t.o.v. de vorige aanbesteding, rekening moet worden gehouden met duurdere contracten.

e) Participatie / WSW / AM-Match

Het vorige Kabinet heeft de instroom in de WSW drastisch ingeperkt. De desbetreffende doelgroep vraagt nu een andere begeleiding/dienstverlening. Deze dienstverlening vindt plaats via AM match. Tot en met 2019 worden de kosten hiervan zonder gemeentelijke bijdrage binnen AM Match gedekt door inzet van een beschikbaar sociaal herinvesteringsfonds. Vanaf 2020 is dat niet meer mogelijk en moet rekening worden gehouden met een gemeentelijke bijdrage. In het rapport *Evaluatie AM match. Onderzoek naar de werking van de businesscase(s)* is berekend dat rond de 70% van de kosten voor begeleiding en training van de doelgroep wordt terugverdiend door lagere uitgaven aan bijstandsuitkeringen. Rekening houdend met de terugverdieneffect wordt de netto bijdrage ten laste van de gemeentebegroting ingeschat op circa € 0,15 miljoen in 2020.

f) Overige ontwikkelingen

De hierboven toegelichte posten hebben een autonoom karakter. Daarnaast spelen de nodige ontwikkelingen in de sfeer van wenselijk geachte beleidsintensiveringen. Deze worden betrokken bij de integrale afweging via de opstelling van het College Uitvoeringsprogramma en blijven in deze Perspectiefnota verder buiten beschouwing.

g) Actualisering begroting sociaal domein, incl. BUIG

Op basis van de rekeningcijfers 2017 en overige ontwikkelingen zijn de ramingen van de begroting sociaal domein over de hele linie geactualiseerd. Samenvattend geeft dit het volgende resultaat:

- Voor wat betreft de bijstandsgelden is enerzijds sprake van enige groei van het bijstandsvolume, met name door de instroom van statushouders en vanwege de inperking van de WSW en de Wajong. Dit is een landelijk patroon. Op basis van de cijfers over de eerste maanden van dit jaar wordt rekening gehouden met een toename in de loop van het jaar met 5% (afgerond 60 klanten, 5 per maand). Dit betekent een kostenverhoging van afgerond € 0,5 miljoen. Tegelijkertijd is sprake van een positieve bijstelling van de te ontvangen uitkering BUIG van € 0,4 miljoen via de recent door SZW bekend gemaakte nader voorlopige budgetvaststelling 2018⁶. Per saldo betekent dit een verrekening van € 0,1 miljoen ten laste van de stelpost BUIG.
- Diverse overige, relatief geringe bijstellingen van budgetten op basis van het werkelijke uitgavenpatroon bij ongewijzigd bestaand beleid leveren per saldo een ruimte op van afgerond € 0,25 miljoen. Wij stellen voor deze ruimte samen met de stelpost sociaal domein te betrekken bij het vervolgtraject opstelling College Uitvoeringsprogramma.

2.2.3. Concrete bestedingsvoorstel sociaal domein: Zorginfrastructuur 2018

Ten slotte leggen wij bij deze Perspectiefnota één concreet bestedingsvoorstel voor ter besluitvorming. Dit betreft de toekenning van een eenmalig bedrag in 2018 voor Zorginfrastructuur. Dit houdt verband met de afbouw door het Ministerie van VWS van een aparte subsidieregeling Zorginfrastructuur. Als onderdeel van de afbouwregeling is voor 2018 eenmalig een bedrag aan het gemeentefonds toegevoegd om op lokaal niveau bepaalde projecten te kunnen continueren voor zover deze afhankelijk zijn van deze subsidie. Dit bedrag is conform onze systematiek in eerste instantie, als onderdeel van meerdere plussen en minnen, toegevoegd aan de stelpost sociaal domein.

In Amstelveen maakten de afgelopen jaren Stichting Brentano en Thuiszorg Activite gebruik van deze subsidieregeling. Via de regeling financieren zij onder meer e-Contact beeldzorg (zorg op afstand) en in de wijk een thuiszorgsteunpunt. Deze zorginstellingen hebben voornamelijk geen volledige financiële onafhankelijkheid kunnen realiseren. Wij vinden de continuering van deze projecten van belang voor Amstelveen en stellen voor hiervoor eenmalig een bedrag van € 97.000 beschikbaar te stellen ten laste van de stelpost sociaal domein.

Voorstel 1

Ten aanzien van het financieel kader sociaal domein:

- a) Eenmalig een bedrag van €97.000 beschikbaar te stellen in 2018 voor zorginfrastructuur ten laste van de stelpost sociaal domein zoals toegelicht in paragraaf 2.2.3. en hiervoor de begroting 2018 te wijzigen.
- b) In te stemmen met de actualisering van de begroting 2018 sociaal domein met per saldo een effect van € 0,25 miljoen voordelig ten gunste van de stelpost sociaal domein, alsmede het inzetten van de stelpost BUIG voor € 0,1 miljoen zoals toegelicht in paragraaf 2.2.2. en hiervoor de meerjarenbegroting 2018-2021 te wijzigen.
- c) In te stemmen met het voornamelijk structureel reserveren van de stelpost BUIG gelet op de nog lopende onderzoeken, discussies en macro-ontwikkelingen rond het BUIG-budget en de incidentele inzet/vrijval onderdeel te laten uitmaken van de gemeentebrede integrale afweging (cf. toelichting in paragraaf 2.2.1.).
- d) Voor het overige de besluitvorming over de ontwikkelingen sociaal domein aan te houden in afwachting van de uitwerking van het College Uitvoeringsprogramma.

---

⁶ De definitieve budgetvaststelling 2018 volgt in het najaar. Dan wordt ook het eerste voorlopige budget voor 2019 bekend gemaakt.

2.3. Bestedingsvoorstel structureel nieuw beleid

Deze Perspectiefnota bevat geen voorstellen voor structureel nieuw beleid. Zoals eerder vermeld is het spoor voor besluitvorming over structureel nieuw beleid dit jaar de opstelling van het College Uitvoeringsprogramma.

2.4. Autonome ontwikkelingen

2.4.0. Hogere exploitatiekosten ICT

Op 16 mei jl. heeft uw raad een krediet gevoteerd van € 2,8 miljoen voor de vervanging van IT-hardware. In het begeleidende raadsvoorstel hebben wij aangegeven dat een omvangrijker programma nodig is en dat de bestaande budgetten ontoereikend zijn. Dat betreft licentiekosten, spullen, systemen en mensen.

In het directe verlengde van deze besluitvorming bevat deze Perspectiefnota een bedrag van € 0,5 miljoen voor onontkoombare structurele extra uitgaven vanaf 2019 voor de continuïteit van de bedrijfsvoering. Het grootste deel van deze post betreft hogere licentiekosten (€ 0,3 miljoen), de resterende € 0,2 miljoen betreft upgrade Wifi en beheer. Deze posten zijn genoemd in de achterliggende stukken bij het raadsvoorstel vervanging IT-hardware (specificatie kredietaanvraag, notitie concerncontroller, rapport second opinion) en de daarbij gegeven toelichtingen/presentaties.

Dit voorstel laat onverlet, dat wij met het gemeentebestuur Aalsmeer in gesprek zijn over het gezamenlijk dragen van noodzakelijke extra investeringen in de organisatie. Dit willen wij echter geen reden laten zijn om u op zo vroeg mogelijk te betrekken in de besluitvorming.

Door middel van de motie "Duidelijkheid over de staat van ICT" draagt uw raad ons college op een onafhankelijk onderzoek te starten en te komen met de voorstellen die nodig zijn om zorgvuldige en weloverwogen beslissingen te kunnen nemen op basis van een korte en lange termijn visie.

Bij de komende begrotingsraad zal in ieder geval een eerste integrale afweging over het vervolg mogelijk moeten zijn, in samenhang met de Programmabegroting en het op te stellen College Uitvoeringsprogramma. Hetzelfde geldt bijvoorbeeld ook voor een aantal omvangrijke kostenverhogende ontwikkelingen in het sociaal domein (zie paragraaf 2.2.). Gelet op de aard en omvang van de voorliggende opgaven is dit de aangewezen weg om zorgvuldige en weloverwogen besluitvorming te kunnen faciliteren.

Voorstel 3

Ter dekking van hogere exploitatiekosten ICT voor de continuïteit van de bedrijfsvoering vanaf 2019 een structureel bedrag € 0,5 miljoen op te nemen in de (meerjaren)begroting 2019-2022 ten laste van de structurele begrotingsruimte.

2.4.1. Totaaloverzicht en voorstel overige autonome ontwikkelingen

In deze Perspectiefnota actualiseren wij de begrotingspositie voor autonome ontwikkelingen. Deze zijn deels positief en deels negatief. **Eenmalig** komt per saldo een bedrag van afgerond € 2,5 miljoen ten gunste van de algemene reserve. **Structureel** is sprake van een extra middelenbeslag van € 0,7 miljoen in 2018, oplopend naar € 1,3 miljoen vanaf 2019. Dekking hiervoor bieden de stelposten nominaal en areaal. Onderstaand overzicht zet de autonome ontwikkelingen op een rij, met erna een postgewijze toelichting.

Omschrijving	port.-houder	eenmalig				structureel		toelichting paragraaf
		2018	2019	2020	2021	2018	2019	
Autonome ontwikkelingen Perspectiefnota 2019								
bedragen x 1.000 euro								
<u>Incidentele vrijval middelen</u>								2.4.2.
* AM Match (verkoop pand)	Ba	-499						
* Re-integratie	Ba	-200						
* Baggeren	EI	-100						
* Overige posten (< € 100.000)		-173						
<u>Budgettair neutraal</u>								2.4.3.
* Buslijn 199	EI	50						
- tlv reserve SRA		-50						
* Budgetgelden wonen AM	EI	20	13					
- tlv reserve SRA		-20	-13					
* Afvalcontract hout, puin, bouwafval, ca	Go					125	150	
- dekking via kde/tarief						-125	-150	
<u>Bijdragen gemeenschappelijke regelingen, c.a.</u>	tlv nominaal							2.4.4.
* Veiligheidsregio	Ee					95	125	
* Gemeentebelastingen Amstelland	Ra						47	
* GGD	Ba/Be						282	
- dekking via gem.fonds (nwe taak, vaccinatie)							-127	
* Omgevingsdienst	Go						27	
* Groengebied	Go						7	
* VNG contributie	Ee					50	67	
<u>Omgevingsvergunningen & Omgevingswet</u>								2.4.5.
* fasering implementatie uitstel Omgevingswet	Go	-461	229	202	30			
* verlenging teamleider uitstel Omgevingswet	Go		85	85				
- dekking via bouwleges			-85	-85				
* bijstelling kosten/opbrengsten aanvraagvolume	Go							
- bijstellen kosten		1.205						
- bijstellen leges		-1.330						
<u>Gebiedsontwikkelingen Amstelveen</u>	tlv areaal							2.4.6.
* voorb.krediet transformatie Legmeer	Go	70	50					
* voorb.krediet transformatie Kronenburg	Go	100	80					
* onderzoek toek. huisvesting Werven	Be	20						
<u>Vervanging bedrijfsmiddelen</u>	tlv areaal							2.4.7.
# stand en dotatie reserve na centralisatie beheer	Be	-2.000				95	95	
# vervroegde vervanging vier bedrijfsmiddelen	Be	226						
* dekking via vervangingsreserve		-226						
<u>Salarissen, wachtgeld en pensioenen bestuurders</u>	tlv nominaal							2.4.8.
* actualisering bestaande grondslagen	Ee	-1.000				185	185	
* collegewisseling (uitbreiding en wachtgeld)	Ee	700				90	150	
<u>Overige autonome ontwikkelingen</u>	tlv areaal							2.4.9.
* Leerlingenvervoer	Be					70	70	
* Wachlijst VVE	Be						97	
* Randwijcklaan 13, afronding krediet ; exploitatie	Ra	-85				20	20	
* Functionaris Gegevensbescherming	Ee					64	90	
* Fiscaliteit	Ra						113	
* Reclame inkomsten buitenreclame	Go	125					48	
* Radicalisering	Ee					17	35	
* Publiekzaken (areaal en wett. taakuitbreiding)	Ee	90	180					
* Areaalgroei beheer openbare ruimte	El/Go	9	30	5				
* E-facturing	Ra	113						
* Studie verdubbeling Bovenkerkerweg	EI	50						
* RTV Amstelveen	EI	15						
totaal autonome ontwikkelingen		-3.351	569	207	30	686	1.331	
cumulatief eenmalig 2018-2021					-2.545			
<u>dekking:</u>								
# ten laste van stelpost areaal						-266	-568	
# ten laste van stelpost nominaal						-420	-763	
totaal						0	0	

Voorstel 4

De autonome ontwikkelingen conform het overzicht in paragraaf 2.4.1

- a) voor de jaarschijf 2018 te verwerken als begrotingswijziging inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van (investerings)reserves en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten";
- b) voor de jaarschijven 2019 en verder op te nemen in de (meerjaren)begroting 2019-2022;
- c) de eenmalige mutaties via het begrotingssaldo te verrekenen met de algemene reserve;
- d) de structurele effecten te dekken ten laste van de stelposten areaal en nominaal.

Voorstel 5

De gemeentelijke afschrijvingstabel aan te passen door de afschrijvingstermijn voor containers te wijzigen van 15 jaar in 10 jaar cf. de toelichting in paragraaf 2.4.7.

2.4.2. Incidentele vrijval middelen

Via de actualisatie van de lopende begroting 2018 ontstaat op vier posten een positief effect door eenmalige vrijval van middelen:

1. Vanwege de verkoop van het voormalige pand van AM match in Hoofddorp heeft de gemeente Amstelveen haar aandeel van de opbrengst in 2018 uitgekeerd gekregen (€ 499.000). Dit aandeel is gebaseerd op het aantal inwoners van Amstelveen dat gebruik maakt van de dienstverlening van AM match.
2. Op het re-integratiebudget kan eenmalig € 200.000 vrijvallen. Dit overschot ontstaat doordat er steeds meer re-integratie taken van een externe partij verschuiven naar het gemeentelijke Werkplein A/A. Er wordt minder betaald aan externe partijen en de extra werkzaamheden voor het werkplein worden in 2018 binnen de bedrijfsvoering opgevangen. In structurele zin wordt deze ontwikkeling meegenomen bij de toekomstige keuzes inzake de personele inzet en het re-integratie budget via de nieuwe beleidsnota voor de Participatiewet.
3. Binnen het budget voor het baggeren in Amstelveen is structureel rekening gehouden met de jaarlijkse ontvangstplicht van de baggerwerkzaamheden van Waternet. Deze ontvangstplicht is dit jaar nihil omdat Waternet de bagger in het buitengebied kwijt kan op de kant. Hierdoor kan het budget eenmalig worden verlaagd met € 100.000.
4. Een viertal kleinere posten is ten slotte goed voor een vrijval van € 173.000:
  - (a) In 2015 stelde de raad kaders vast om de sociale samenhang in wijken te vergroten ('Bewoners aan Zet'). De verantwoordelijkheid van bewoners voor wijkwelzijn en wijkcentra staat daarin centraal. In de jaarlijkse begroting zijn middelen opgenomen voor onder andere de huisvesting van wijkcentra na renovatie en nieuwbouw. Omdat in diverse wijken de nieuwbouw of renovatie nog in planfase of uitvoeringsfase is, kan in 2018 eenmalig € 70.000 vrijvallen.
  - (b) In 2017 zijn ten onrechte een aantal grondverkoppen terechtgekomen in de reserve Startkoop. De desbetreffende verkopen komen ten gunste van de algemene reserve (€ 59.000).
  - (c) De nadere uitwerking van het Duurzaamheidsfonds Amstelveen cf. besluitvorming, betekent dat een restantbedrag van € 29.000 kan vrijvallen.
  - (d) In 2018 worden de resterende (subsidie)middelen van het VNG programma energie ingezet. Een restantbedrag van € 15.000 kan vrijvallen.

2.4.3. Budgettair neutraal

Het overzicht van te verwerken autonome ontwikkeling bevat drie budgettair neutrale voorstellen:

1. In overleg met de Vervoerregio Amsterdam hebben wij overeenstemming bereikt over een eenmalige bijdrage van Amstelveen in 2018 van € 50.000 aan de exploitatie van buslijn 199 tussen Amstelveen Westwijk en Schiphol. De bedrag kan worden gedekt uit nog beschikbare gelden afkomstig van de Stadsregio (reserve SRA).
2. In AM-verband is gezamenlijk een Actieprogramma Wonen opgesteld. Dit Actieprogramma beschrijft de AM-ambities op het gebied van wonen en de projecten die hiervoor worden uitgevoerd. De benodigde middelen kunnen worden gedekt uit de reserve SRA (€ 20.000 in 2018 en € 13.000 in 2019).

3. Twee jaar geleden was de aanbesteding van afvalverwerking en -transport van B en C-hout, puin, harde kunststoffen en grof vuil zeer gunstig. De prijzen zijn ondertussen sterk gestegen. Een Het nieuwe contract zal naar verwachting voor 2018 een extra kostenpost € 125.000 opleveren en voor 2019 e.v. € 150.000 structureel. Deze verhoging maakt onderdeel uit van de kostendekkende exploitatie van afvalbeheer. Het effect 2018 wordt afgewikkeld met de egalisatievoorziening afval. Het structurele effect wordt, samen met andere ontwikkelingen, betrokken bij het tariefvoorstel afvalstoffenheffing 2019, dat wordt voorgelegd bij de Programmabegroting, c.q. het bijbehorende raadsvoorstel Tarievennota.

2.4.4. Bijdragen gemeenschappelijke regelingen

Amstelveen voert de nodige taken uit via gemeenschappelijke regelingen. Diverse begrotingen en jaarrekeningen van gemeenschappelijke regelingen zijn de achterliggende maanden via aparte raadsvoorstellen aan de uw raad voorgelegd. Hiervoor gelden wettelijk voorgeschreven procedures en de in desbetreffende begrotingen opgenomen gemeentelijke bijdragen zijn na vaststelling verplichte uitgaven voor gemeenten. Dit leidt tot de hier opgenomen aanpassingen in het Amstelveense begrotingskader.

Per saldo is sprake van afgerond € 0,5 miljoen hogere uitgaven. Voor € 0,1 miljoen betreft dit kosten van een nieuwe taak (overgang van het Rijksvaccinatieprogramma) via de GGD, waarvoor een aparte compensatie via het gemeentefonds is toegezegd⁷.

2.4.5. Omgevingsvergunningen en Omgevingswet

Omgevingsvergunningen

De kostendekkende exploitatie voor bouwleges is onderhevig aan conjuncturele schommelingen. Op basis van een stijging van reguliere aanvragen en een planning voor een aantal projecten is zowel de inkomstenkant als de kostenkant voor dit jaar bijgesteld. In 2018 zijn er meer vergunningaanvragen dan in de begroting en in de organisatie rekening mee is gehouden. Zowel de vergunningverleningskant als het toezicht vraag extra inhuur, waar ook extra leges tegenover staan. Voor Amstelveen verwachten we afgerond € 1,3 miljoen extra legesinkomsten en € 1,2 miljoen aan extra kosten.

Omgevingswet

Het inwerking treden van de Omgevingswet is uitgesteld tot in ieder geval 2021. De fasering van het geplande implementatieproces wijzigt hierdoor. De inzet van de in eerste aanleg voor 2017/18 beschikbaar gestelde middelen vindt nu voor een deel plaats in latere jaren (neutrale verschuiving). Op basis van de verdere uitwerking en de nog te maken keuzes in het implementatietraject zal, indien nodig, een onderbouwd voorstel volgen voor aanvullend budget.

Daarnaast brengt het uitstel met zich mee dat het vervallen van het budget voor een teamleider vergunningverlening twee jaar opschuift. De kosten hiervan worden gedekt uit bouwleges.

2.4.6. Gebiedsontwikkelingen Amstelveen

Voor de locaties Kronenburg en bedrijventerrein Legmeer is een herontwikkeling in voorbereiding. De hiermee gemoeide voorbereidingskosten zullen uiteindelijk worden verhaald bij de toekomstige gebiedsontwikkeling. De laatste stand van de voorschriften voor begroting en verantwoording (BBV) staat niet langer toe dat de onderhavige voorbereidingskosten neutraal worden verantwoord. De kosten moeten nu worden genomen en de dekking is te zijner tijd een opbrengst:

- Op Kronenburg ligt een transformatieopgave. Ondanks de afwijzing van de verklaring van geen bedenkingen in het kader van het Luchthavenindelingsbesluit gaan we door met het zoeken naar mogelijkheden om de gewenste transformatie naar onder andere een uitbreiding van de studentencampus Uilenstede op gang te brengen. We worden hierin ondersteund door de MRA en de provincie Noord-Holland. Samen met eigenaren in het gebied, VU en DUWO stellen we kaders op om de gewenste transformatie in goede banen te leiden. Hiervoor is € 180.000 voorbereidingskrediet nodig.

⁷ Deze compensatie zal worden uitgekeerd via de decembercirculaire 2018 gemeentefonds.

- In 2017 is gestart met het onderzoek naar transformatie van bedrijventerrein Legmeer. Dit interactieve proces dat wij met eigenaren en ondernemers doorlopen is tot nu toe succesvol. Onze verwachting is dat dit tweede helft van 2018 leidt tot een transformatievisie. Ook daarna zal verder aan de transformatie gewerkt moeten worden, hiervoor is een verhoging van het voorbereidingskrediet met € 120.000 noodzakelijk. De kosten zullen uiteindelijk verhaald worden bij de toekomstige gebiedsontwikkeling. In samenhang hiermee onderzoeken we ook de toekomstige huisvesting van de werven. Immers, door mogelijke transformatie van Legmeer zal onderzocht moeten worden op welke wijze (gedeeltelijke) verplaatsing van de gemeentelijke voorzieningen daar ruimte kan scheppen.

2.4.7. Vervanging bedrijfsmiddelen

Amstelveen kent een structureel budget voor de vervanging van bedrijfsmiddelen (voertuigen, containers, werktuigen, c.a.). Op basis van een meerjarig vervangingsschema vinden jaarlijkse dotaties aan bestemmingsreserves plaats. De daadwerkelijke vervangingen komen ten laste van deze reserves. De achterliggende periode is het beheer van de bedrijfsmiddelen gecentraliseerd bij één afdeling binnen de organisatie. In samenhang hiermee zijn alle afzonderlijke bestemmingsreserves voor de verschillende (groepen van) bedrijfsmiddelen samengevoegd en is na een gedetailleerde doorlichting en actualisering een nieuw integraal vervangingsschema opgebouwd. Dit heeft de volgende effecten:

1. De bundeling van alle aparte bestemmingsreserves tot één grote bestemmingsreserve maakt het mogelijk de middelen in de reserve efficiënter in te zetten. Er hoeft minder geld "op de plank te blijven liggen". Concreet maakt deze "totaal financiering" een eenmalige vrijval uit de reserve mogelijk van € 2 miljoen, zonder dat de reserve op enig moment negatief komt te staan.
2. Op basis van het nieuwe meerjarig vervangingsschema zijn ook de jaarlijkse dotaties per begrotingsonderdeel opnieuw bepaald. Op de kostendekkende exploitaties (Afval, Riool en Zorgvlied) leidt dit per saldo tot een verlaging van € 11.000. Ten laste van de algemene middelen is sprake van een verhoging van € 95.000.
3. Bij de actualisatie van het ideaalcomplex is gebleken dat het noodzakelijk is om voor een viertal bedrijfsmiddelen de vervanging te vervroegen naar 2018. Het eerder vervangen van genoemde bedrijfsmiddelen komt voort uit te hoge onderhoudskosten, snellere slijtage en het moeten voldoen aan Arbo-voorschriften. Dit gaat in totaal om een bedrag van € 226.000 waarvoor wij u vragen de kredieten te voteren. Een specificatie van dit bedrag is als geheime bijlage ter inzage om de financiële belangen van de gemeente niet te schaden.
4. Het ideaalcomplex omvat een fors aantal containers. Momenteel staat de afschrijvingstermijn voor containers in de gemeentelijke afschrijvingstabel op 15 jaar. Deze vervangingstermijn blijkt in de praktijk, door snellere slijtage als gevolg van de gebruikintensiteit en functionaliteit, vaak niet haalbaar. Als gemiddelde voor alle containers is een afschrijvingstermijn van 10 jaar reëler. Dit brengt een wijziging van de afschrijvingstabel met zich mee.

2.4.8. Salarissen, wachtgelden en pensioenen bestuurders

De begrotingsgrondslagen voor kosten van huidige en voormalige bestuurders zijn op twee punten aangepast:

- Op basis van nadere regelgeving via een BBV-notitie⁸ wordt in overleg met de accountant de raming en verantwoording van kosten van voormalige gemeentebestuurders gewijzigd. Kosten met een structureel jaarlijks patroon zoals nabestaandenpensioen en verzekeringspremies komen niet langer ten laste van de voorziening maar worden voortaan structureel in de begroting geraamd. Dit betekent enerzijds een eenmalige vrijval uit de voorziening wachtgelden van een bedrag van € 1 miljoen en anderzijds een verhoging van de structurele uitgaven met € 185.000.
- Na de gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart 2018 is een nieuw college aangetreden. De wisselingen in personele bezetting hebben ook gevolgen voor de begrotingsramingen en benodigde stand van de voorziening betreffende voormalige wethouders (wachtgeld- en pensioenverplichtingen), alsmede een verhoging van het budget vanwege de uitbreiding van het college van vier naar vijf wethouders.

⁸ BBV=Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Er is een commissie BBV die via notities nadere interpretaties en voorschriften geeft over de toepassing van deze regels. Zo ook via de notitie "Het BBV & Arbeidskostengerelateerde verplichtingen".

2.4.9. Overige autonome ontwikkelingen

Naast de hiervoor toegelichte posten resteren nog de volgende overige autonome ontwikkelingen:

1. Op basis van de werkelijke kostenontwikkeling in 2017 en de eerste maanden van 2018 is voor de uitvoering van de verordening Leerlingenvervoer (wettelijke taak) een extra bedrag nodig van € 97.000. Dit wordt mede veroorzaakt door de aanbesteding van het leerlingenvervoer in 2017, alsmede door extra kosten voor kwaliteitscontroles en de begeleiding van de kinderen tijdens het vervoer.
2. Voorschoolse educatie (VE) is een wettelijke taak van de gemeente binnen het Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden Beleid (GOAB). Voorschoolse educatie draagt bij aan het vergroten van kansen van kinderen in hun schoolloopbaan. Investeren in Voorschoolse educatie leidt tot minder taalachterstanden van (meertalige) kinderen bij hun start in het basisonderwijs. Door de groei van het aantal Niet-Nederlandstalige peuters in Amstelveen is er een wachtlijst voor de VE. De uitbreiding 2018 met 11 plaatsen is onvoldoende om de wachtlijst tot 0 terug te brengen. Minimaliseren van de wachtlijst vraagt een extra budget van € 97.000 voor 25 extra kindplaatsen.
3. Begin 2018 is Randwijcklaan 13 aangekocht vanwege zijn historische betekenis. De verwerving is inmiddels afgerond en er is een btw voordeel ontstaan van € 85.000.
De bijbehorende eigenaarslasten bedragen € 20.000. Voorgesteld wordt dit bedrag in de begroting op te nemen. Het is de bedoeling aan dit gebouw een functie te geven passend bij de historische betekenis. Dit moet nog nader worden ingevuld.
4. Vanwege een toename van wettelijke taken (o.a. decentralisaties, fysiek domein, Legal in Control en Privacy), de complexiteit van het werkveld, juridisering van de maatschappij en de groei van de organisatie is de vraag naar juridische ondersteuning de afgelopen jaren aanzienlijk gestegen. Om aan deze vraag te kunnen (blijven) voldoen, is per 1 juli 2018 structurele uitbreiding met 1,0 vte juridisch adviseur voor bezwaar en beroep, juridische advisering, Mandaten en Verzekeringen nodig.
5. Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht geworden. Deze Europese privacyverordening verplicht gemeenten tot het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming (FG). De FG is een intern toezichthouder op de juiste naleving van de AVG. Daarnaast heeft de functionaris een belangrijke rol in het adviseren over en identificeren en adresseren van privacyrisico's.
6. De gemeente Amstelveen valt onder het horizontaal toezichtregime van de belastingdienst. Afspraken zijn vastgelegd in een convenant en hieraan wordt in de dagelijkse werkzaamheden invulling gegeven. De complexiteit, de verscheidenheid aan regelingen (omzetbelasting, loonheffing, grondtransacties e.d.) en de invoering van de vennootschapbelastingplicht per 1 januari 2016 maken een gestructureerde aanpak en meer grip en beheersing van de fiscaliteiten nodig. Met een aanvulling van specialistische kennis/capaciteit wordt aan de hand van een fiscaal beleidsplan met uitgangspunten over doelstellingen, inrichtingsprincipes en houding en gedrag, de organisatie uitgerust op de eisen van de belastingdienst en de interne controle opgevoerd.
7. Door het wegvallen van reclamevitines dalen de reclame inkomsten structureel met € 48.000. Daarnaast zorgt de overgang naar de nieuwe exploitant na de aanbesteding voor een incidentele inkomstenderving in 2018.
8. Radicalisering (jihadisme) is en blijft de komende jaren een (latent) probleem: uitreizigers, terugkeerders, achterblijvers, 'nieuwe aanwas'. De aanpak van deze problematiek vraagt specialistische kennis en vaardigheden. De AM-gemeenten financieren om die reden gezamenlijk een regisseur radicalisering. Deze is zowel betrokken bij casuïstiek als de opbouw van een (gemeentelijk) netwerk zodat in een vroeg stadium op signalen kan worden geacteerd. Inmiddels blijkt het capaciteitsbeslag groter dan in eerste instantie ingeschat en dient de in 2017 aangestelde 0,5vte te worden uitgebreid tot 1,0vte.

9. Bij de afdeling Burgerzaken is sprake van een toename van werkzaamheden door de groei en internationalisering van het inwonertal in Amstelveen in combinatie met de toenemende nadruk op het voorkomen van adres- en identiteitsfraude. Burgerzaken heeft de wettelijke opdracht zorg te dragen voor een Basisregistratie Personen (BPR) waarvan de kwaliteit zo dicht mogelijk bij de 100% ligt. Hiervoor vraagt de Rijksoverheid gemeenten de werkprocessen Burgerzaken te optimaliseren en de deskundigheid van medewerkers te bevorderen ter voorkoming van adres- en identiteitsfraude. Een foutieve identiteitsvaststelling maakt immers (internet)fraude en misbruik van voorzieningen mogelijk. Investeren in de kwaliteit van het BRP en de fraudeaanpak vraagt tijdelijk (t/m 2019) extra personele inzet. De kosten van deze extra werkzaamheden kunnen niet uit leges worden gedekt en het Rijk geeft hiervoor ook geen aparte compensatie. In de periode tot de volgende Perspectiefnota wordt in kaart gebracht wat de toename van werkzaamheden en toevoeging van nieuwe taken voor de formatie betekent. Ook wordt een businesscase uitgewerkt waarin de opbrengsten van de inzet op adres- en identiteitsfraude worden opgenomen. In afwachting hiervan zijn nu eenmalige bedragen opgenomen voor 2018 en 2019.
10. Door (oplevering van) bouwprojecten wijzigt het areaal van de te onderhouden openbare ruimte, c.q. bebouwde omgeving. Dit komt tot uitdrukking in de verdeelmaatstaven gemeentefonds, maar werkt ook door aan de uitgavenkant van de begroting. Conform bestendige gedragslijn worden de beheerbudgetten wegen, groen, vegen, etc. aangepast aan de areaalgroei.
11. Gemeenten zijn ingaande juli 2019 verplicht e-facturering te hebben ingevoerd. De uitrol en implementatie in de gemeentelijke organisatie van de e-facturering gaat vanaf april 2018 daadwerkelijk plaatsvinden. Om de wettelijk voorgeschreven termijn te halen is extra budget nodig.
12. De raad heeft december 2016 voor een verdere studie naar de verdubbeling van de Bovenkerkerweg een eenmalige bijdrage uit de algemene reserve verstrekt. De kosten zijn in eerste instantie betaald uit de reserve verkeersmaatregelen en worden nu alsnog cf. besluitvorming verrekend met de algemene reserve (€ 50.000).
13. Eind 2017 is besloten om na de verkiezingen een mediadebat te organiseren. Tijdens dit mediadebat zou onder meer gesproken worden over de rol en taken van de lokale omroep RTV Amstelveen. Om de instandhouding van RTV Amstelveen voor het eerste halfjaar tot aan het mediadebat te garanderen is een aanvullende bijdrage gegeven. De collegeonderhandelingen hebben iets langer geduurd. Hierdoor is het niet meer mogelijk voor de zomer een mediadebat te organiseren. Het streven is om dit debat medio september/oktober te laten plaatsvinden. Om RTV Amstelveen in stand te kunnen houden is voor het derde kwartaal een aanvullende bijdrage van € 15.000 nodig. De omroep richt zich ook gedurende die periode op uitsluitend het uitvoeren van haar huidige (kern)activiteiten.

2.5. Overige ontwikkelingen / Risico's

De grote gemeentelijke thema's sociaal domein, projecten/mobiliteit en "sparen vooraf" krijgen een aparte behandeling in deze Perspectiefnota, waarin tevens een belangrijk stuk risico-analyse is geïntegreerd. Voor het overige valt een afzonderlijke risico-inventarisatie, c.q. risico-analyse op detailniveau buiten het bestek van deze Perspectiefnota. Dit komt uitvoeriger aan de orde in de begroting en de jaarrekening.

Verder staan de volgende grote opgaven nog open voor de komende periode:

1. Vernieuwing/ontwikkeling van de organisatie in brede zin, inclusief huisvesting, ICT en Digitalisering
2. Duurzaamheid, inclusief verduurzaming gemeentelijk vastgoed.
3. Overige inhoudelijke en financiële vertaling en inpassing ambities nieuw College akkoord.

2.6. Technische actualisering (nominaal, areaal, WOZ)

Onder de noemer technische actualisering melden wij de effecten van de aanpassing van de begrotingsgrondslagen voor areaal en nominaal.

Areaal

De jaarlijkse actualisering van de areaalontwikkeling voor de Perspectiefnota betreft met name de effecten van de ontwikkeling van de volumes voor woningen, inwoners, belastingcapaciteit. Aan de inkomstkant werken genoemde volumes door in de raming van de algemene uitkering gemeentefonds.

De groei van het aantal woningen en inwoners en overige daarvan afgeleide verdeelmaatstaven heeft een positief effect op de hoogte van de algemene uitkering gemeentefonds. Dit effect is gereserveerd op een stelpost areaal. Per 2018 bedraagt deze stelpost € 0,8 miljoen structureel. Over de inzet van deze stelpost vindt aparte besluitvorming plaats in relatie tot nader zicht op areaal gerelateerde en overige autonome ontwikkelingen in de gemeentelijke budgetten. Dit is hiervoor apart behandeld in de paragraaf risico's en autonome ontwikkelingen.

Belastingcapaciteit

Een geheel ander effect op de begrotingsgrondslagen heeft de waardestijging woningen via de jaarlijkse hertaxatie WOZ. Op dit moment liggen de waardestijgingen in Amstelveen fors boven het landelijk gemiddelde en dit leidt tot een korting (nadelig herverdeeleffect) op de algemene uitkering gemeentefonds. Dit nadeel is de afgelopen jaren naast de andere begrotingsontwikkelingen in de meerjarenbegroting ingepast. Ook voor de begroting 2019 is in de bestaande kaders rekening gehouden met een nadeel. Cumulatief gaat het over de jaren 2017/2019 om een structureel nadeel van € 2,5 miljoen. Wij vinden het niet redelijk om de nu bekende nadelige herverdelingseffecten voor Amstelveen in het gemeentefonds als gevolg van de waardeontwikkeling te compenseren door lastenverhoging voor inwoners (zie ook Hoofdstuk 4 Tarievenbeleid, onderdeel OZB).

Een actualisering van de cijfers maakt onderdeel uit van de gedetailleerde cijfermatige uitwerking van de herberekening van de algemene uitkering met direct samenhangende posten na ontvangst van de meicirculaire. Daarin zitten ook de areaal effecten op macroniveau verwerkt (mutatie uitkeringsbasis). Over de uitkomsten van de meicirculaire volgt een aparte rapportage.

Nominaal

De technische actualisering van de begrotingspositie omvat ook de herijking van de uitgangspunten voor loon- en prijsontwikkeling naar de actuele stand van zaken. De conform stand beleid gehanteerde systematiek houdt het volgende in:

1. Voor een duurzaam reëel begrotingsbeeld is het van belang dat zowel de uitgavenbudgetten als de inkomstenbudgetten worden aangepast voor nominale ontwikkelingen (inflatie, c.q. loon- en prijsontwikkelingen). Anders is sprake van een sluipende, impliciete uitholling van de begroting.
2. Uitgangspunt is een onderscheid tussen loongevoelige en prijsgevoelige budgetten in de begroting. De loonontwikkeling wordt verwerkt conform de CAO-maatregelen en de mutatie van de sociale lasten. De prijsontwikkeling wordt verwerkt op basis van de door het CPB periodiek gepubliceerde prijsindex voor de materiële overheidsconsumptie (IMOC), een hiervoor gangbare index. Ook de (output)subsidies vallen onder de prijsgevoelige budgetten. Voor de eigen inkomsten (tarieven) geldt een indexering (inflatiecorrectie) die het (gewogen) gemiddelde is van de loon- en prijsontwikkeling.
3. De loon- en prijsontwikkeling worden jaarlijks voortschrijdend geraamd en bijgesteld, voorcalculatorisch en nacalculatorisch. Dit betekent, dat de toegepaste compensatie rekening houdt met een nacalculatie over het achterliggende jaar, een eventuele bijstelling van het lopende jaar en een nieuwe prognose voor het komende jaar.
4. Aan de inkomstkant geldt een algemene tariefindex, die het gewogen gemiddelde is van de loon- en prijsstijgingen. De weging vindt plaats op basis van de loon- en prijsgevoeligheid van de begroting. Op basis van de begrotingsvolumes 2018 bedraagt deze verhouding 1:1,4.

Dit is de algemene systematiek die als regel wordt toegepast. Ook de indexeringsafspraken voor de dienstverleningsbijdrage van Aalsmeer sluit aan op deze systematiek. Een beperkt aantal begrotingsonderdelen kent een eigen, afwijkend regime. Dit betreft met name de verhuur van gebouwen/accommodaties door de gemeente. Dit is een eigenstandige, bedrijfsmatige activiteit. De jaarlijkse huuraanpassing is, conform de bepalingen in de huurcontracten, gekoppeld aan de ontwikkeling van het C.B.S.-prijsindexcijfer uit het voorafgaande jaar.

Met betrekking tot de geraamde loonontwikkeling spelen verschillende ontwikkelingen:

1. De nacalculatie van de loonontwikkeling 2018 levert een bijstelling op van $-/-0,35\%$ (minder stijging dan geraamd). Ten opzichte van de begroting 2018 zijn in de nacalculatie verwerkt, de totstandkoming van een nieuwe cao (najaar 2017), en de werkelijke sociale lasten per 1jan18. Belangrijkste verklaring voor deze bijstelling is, dat de verwachte stijging van de pensioenpremie deels is gecompenseerd door een gunstiger ontwikkeling van de overige sociale lasten, met name de WAO-premie.
2. De huidige cao loopt af per 1 januari 2019. Voor 2019 is een inschatting opgenomen van 3,1% voor het effect van een nieuwe cao, inclusief ontwikkeling sociale lasten.
3. Samen betekenen de nacalculatie 2018 en nieuwe prognose voor 2019 per saldo een loonontwikkeling van 2,75%.

Voor de begrotingskaders 2019 wordt uitgegaan van een prijscompensatie van 1,25%. Dit is het saldo van een nacalculatie van $-/-0,35\%$ over 2017/18 en een nieuwe raming 2019 van 1,6%. Dit is gebaseerd op de IMOC-cijfers van het CPB, opgave mrt18 (IMOC=indexcijfer materiële overheidsconsumptie). De nacalculatie over achterliggende jaren werkt voor de prijscompensatie door in de index voor het nieuwe begrotingsjaar.

De algemene tariefindex (inflatiecorrectie) komt afgerond uit op 2%. Dit is het gewogen gemiddelde van de loonontwikkeling en de prijsontwikkeling met als gewichten de loon- en prijsgevoelige begrotingsvolumes (1:1,4).

De bestaande kaders gaan uit van een trendmatige nominale ontwikkeling van 3% in 2019/2020 en 2,5% in 2021/2022. De hiervoor onderbouwde actuele nominale grondslag 2019 komt uit op 2% in plaats van 3%.

De nominale ontwikkeling staat in direct verband met de accessen gemeentefonds, waarin ook een nominale component zit verwerkt. Bij de uitwerking van de meicirculaire gemeentefonds kan worden beoordeeld in hoeverre de lagere nominale grondslag "terugkomt" in lagere accessen. Dit maakt onderdeel uit van de aparte rapportage over de meicirculaire die nog aan de behandeling van de Perspectiefnota wordt toegevoegd.

Voorstel 6

In de begroting 2019 rekening te houden met een prijscompensatie van 1,25%, een looncompensatie van 2,75% en een tariefindex van 2,00%.

3. Projecten en vermogenspositie

3.1. "Sparen vooraf"

De achterliggende jaren hebben we een bijstelling van het financieel beleid ingezet, waarmee we anticiperen op het opdrogen van de stroom van grondexploitaties en het gaandeweg ouder worden van de bestaande wijken en voorzieningen. Deze twee ontwikkelingen vragen een koerswijziging op basis van een lange termijnvisie om het hoge Amstelveense voorzieningenniveau duurzaam betaalbaar in stand te houden. De achterliggende jaren is een belangrijke aanzet gegeven met de instelling van een reserve "sparen vooraf" met een bijbehorende structurele dotatie van € 4 miljoen vanaf 2018.

Het Coalitie-akkoord 2010-2022 "Een zekere en stabiele toekomst voor Amstelveen" bevestigt expliciet de voortzetting van dit beleid en geeft hieraan een nadere duiding door de bestemming van de reserve "Sparen vooraf" te concretiseren tot *"de verwachte uitgaven voor grootschalige stadsvernieuwing in de toekomst waar de maatschappelijke effecten voor een periode van minimaal zeven jaar voelbaar zijn."*

Samen met de algemene reserve fungeert de reserve "sparen vooraf" als gemeentelijke buffer. De algemene reserve is daarnaast de dekking van andere nieuwe investeringen en het financieren van ingroeiscenario's. Halverwege de collegeperiode zullen we dit financieel beleid evalueren. Bijlage 6 bevat een uitvoeriger toelichting op "Sparen vooraf".

3.2. Grote projecten

3.2.0. Algemeen

De komende jaren worden grote projecten uitgevoerd in Amstelveen die een forse impact hebben op de mobiliteit en bereikbaarheid van de stad en tijdelijk een extra beslag leggen op onze organisatie. De belangrijkste projecten waar het om gaat zijn de ombouw van de Amstelveenlijn, de verlenging van de Amstelveenlijn naar Uithoorn, de verbreding van de A9 en de doorontwikkeling van het Stadshart. Jaarlijks melden wij u de voortgang van de voorbereiding en realisatie en leggen wij u zo nodig voorstellen voor de bekostiging van de niet structureel gedekte ambtelijke kosten voor de projectorganisatie en de communicatie, de niet door derden gedekte projectkosten en uiteindelijk na afronding van de projecten de structurele last voor bijvoorbeeld groenonderhoud en wegen.

Uw raad heeft middelen verstrekt om de ambtelijke en uitvoeringskosten gedurende de vorige raadsperiode tot en met 2018 te dekken. Het gaat om een bedrag van € 2,33 miljoen. Wij stellen voor om dit bedrag toe te voegen aan de reserve Grote Projecten. Destijds is deze reserve gevoed door een bijdrage van € 2,5 miljoen van Rijkswaterstaat. Voor de kosten van vergunningverlening (bouwleges) en planbegeleiding van de A9 is namelijk in 2014 een vaststellingsovereenkomst gesloten met RWS.

De uitvoeringskosten van de drie grote projecten leggen wij nu nog niet aan u voor. Zodra meer duidelijkheid bestaat over concrete projectkosten worden deze via Perspectiefnota of afzonderlijke voorstellen aan de raad voorgelegd. Wij schatten deze kosten op dit moment in op € 6 à € 8 miljoen.

3.2.1. Projectorganisatie

De aansturing van de grote ruimtelijke en infrastructurele projecten vindt plaats door het programmamanagement Stedelijke Ontwikkeling. De formatie wordt structureel bekostigd uit de Algemene middelen. Verdere kosten van de planbegeleiding door de ambtelijke organisatie en/of externe inhuur, die niet bij de externe opdrachtgevers kunnen worden maar die nodig zijn om de gemeentelijke inbreng en belangen te waarborgen (strategie, toetsing, advies, onderzoek, inpassingsplannen, communicatie) zijn niet structureel belegd. Daarnaast is inzet nodig om de gemeentelijke belangen in dit proces te behartigen die betrekking hebben op de onderdelen van het te realiseren werk die uiteindelijk in eigendom, beheer en onderhoud bij de gemeente komen.

Uw raad heeft tot en met 2020 een budget van € 0,3 miljoen per jaar beschikbaar gesteld ter dekking van deze kosten. Voor de jaren 2018 tot en met 2021 voorzien wij nog een tekort van € 1,55 miljoen. Dit komt onder meer voort uit de benodigde tijdelijke extra inzet van een technisch manager, een bereikbaarheidsregisseur, juridische advisering, de kosten voor vergunningverlening A9 en de kosten voor het opstellen van ruimtelijke kaders en voor de Adviescommissie Stadshart.

3.2.2. Communicatie

De kosten voor communicatie over de grote projecten zijn niet structureel belegd in de begroting. Voor de kosten tot en met 2018 heeft uw raad eenmalige middelen beschikbaar gesteld. Dit geldt ook voor de oprichting en exploitatie van het informatiecentrum Amstelveen InZicht. De Gemeente Amsterdam en Rijkswaterstaat dragen ook bij aan de investerings- en exploitatiekosten van Amstelveen InZicht. Wij hebben met deze partijen een meerjarige overeenkomst gesloten. Voor het in stand houden van Amstelveen InZicht voor de jaren 2019 tot en met 2021 is een aanvullend budget benodigd. Wij hebben een communicatieadviseur en een adviseur omgevingscommunicatie aangesteld, specifiek voor de communicatie over de grote projecten. De kosten daarvan worden toegerekend aan de communicatiekosten grote projecten. De kosten voor 2018 zijn gedekt uit eerder verstrekte kredieten. Voor de periode 2019 tot en met 2021 is een aanvullend budget benodigd van € 0,78 miljoen.

3.2.3. Stand van zaken planvorming en uitvoering

Amstelveenlijn

De voorbereiding van de uitvoering van het project is in volle gang. De feitelijke realisatie start in 2019. Een aantal werkzaamheden wordt in opdracht van de Vervoerregio Amsterdam uitgevoerd door de Gemeente Amstelveen. Het betreft de realisatie van watercompensatie, de aanleg van groenvoorzieningen, de aanpassing van verkeersregelininstallaties en de aanleg van een betere haltetoegang nabij halte de Meent (naar aanleiding van de door de gemeenteraad aangenomen "motie Meent"). De kosten van deze activiteiten worden vergoed door de Vervoerregio. In aansluiting op het werk dat door de opdrachtgever c.q. namens de opdrachtgever wordt uitgevoerd zijn enkele maatregelen wenselijk ten behoeve van een goede inpassing in de omgeving. Het gaat om zaken als aanpassen van de openbare verlichting en de wandelpaden en de aankleding van de onderdoorgangen. Dekking van de kosten kan in eerste instantie worden gevonden in de reserve Amstelveenlijn, die thans € 246.000 bedraagt. Als blijkt dat deze bestemmingsreserve onvoldoende ruimte biedt, dan zullen wij u daarover informeren in het kader van de Perspectiefnota 2020. NB. De oorspronkelijke bestemmingsreserve bedroeg € 6 miljoen. De vaste eigen bijdrage van de gemeente aan het project ad € 5,72 miljoen is betaald uit deze bestemmingsreserve. Evenzo is het wenselijk om een aantal verkeersregelininstallaties volledig te vervangen. De meerkosten daarvoor die niet ten laste kunnen worden gebracht van het project zullen wij dekken uit de reserve verkeersregelininstallaties.

Voor de Amstelveenlijn zijn door de gemeente Amstelveen, in opdracht van de Vervoerregio Amsterdam, gronden verworven voor de realisatie van het tracé en een opstel terrein in de Legmeerpolder. Daarvoor is met succes een onteigeningstraject doorlopen. Op 30 januari 2018 zijn de percelen ingeschreven in het kadaster, waarvoor door de gemeente een vastgestelde vergoeding is voldaan. Later dit jaar wordt door de rechtbank een uitspraak gedaan over de schadeloosstelling van de betrokken partij. De kosten voor de verwerving op basis van onteigening en de procedure worden volledig gedekt door de opdrachtgever; de Vervoerregio Amsterdam.

Uithoornlijn

De betrokken overheden hebben in maart 2018 een overeenkomst gesloten over de verlenging van de Amstelveenlijn naar Uithoorn. Amstelveen draagt niet bij aan de aanlegkosten, maar levert wel een bijdrage aan de planstudie. Voor het opstellen van een bestemmingsplan, het begeleiden van de grondaankopen en de kosten van grondaankopen ontvangt de gemeente een kostendekkende vergoeding van de opdrachtgever Vervoerregio Amsterdam.

A9

De voorbereidende werkzaamheden aan het project A9 zijn gestart in de vorm van het vergroten van de capaciteit op het onderliggend wegennet voorafgaand aan de beoogde afsluiting van de toe- en afritten van de A9 richting Holendrecht nabij de Keizer Karelweg. De maatregelen worden gefaseerd uitgevoerd in opdracht van en op kosten van Rijkswaterstaat.

Specifiek onderdeel van de voorbereidende werkzaamheden is de verbreding van het viaduct van de Ouderkerkerlaan over de Beneluxbaan. Hiervoor heeft uw raad een gemeentelijke bijdrage beschikbaar gesteld van € 0,5 miljoen. Rijkswaterstaat en de Vervoerregio Amsterdam verlenen substantiële bijdragen. De totale projectomvang bedraagt circa € 10 miljoen.

Rijkswaterstaat is op 31 januari 2018 gestart met de aanbesteding van het project A9 Badhoevedorp - Holendrecht. De uitvoering van het project zit in de periode 2020 - 2024/2026. Na afloop van het project heeft de gemeente tot taak de aan de gemeente over te dragen projectonderdelen in te richten en in beheer te nemen. Dit betreft met name de overkapping in het Oude Dorp, de overkapping Stadshart met de brug voor langzaam verkeer en de beoogde overkapping Meander met het Bovenlandpad, alsmede de diverse groenzones. De overkappingen zelf worden aangelegd en gefinancierd door Rijkswaterstaat. De inrichting van de overkappingen en groenzones komt ten laste van de Gemeente.

De realisatie van watersystemen voor de overkappingen Oude Dorp en Stadshart hebben wij als voorinvestering in handen gelegd van Rijkswaterstaat. Uw raad heeft hiervoor in februari 2018 een krediet verleend van € 1,1 miljoen. Aanvullend willen wij ook een voorinvestering doen voor een watersysteem voor de overkapping Meander. Dekking van de kosten daarvan kan worden geregeld uit de bijdrage die de eigenaren van het project Residence Amstelveen aan de Burg. Rijnderslaan verlenen aan de verbreding en inrichting overkapping Meander.

Wij verwachten u in 2019 of in 2020 een aanvraag voor het verstrekken van een voorbereidingskrediet voor te leggen voor de verdere inrichting en bekostiging van de overkappingen. De uitvoeringskosten ramen wij voorlopig op € 6 a € 8 miljoen, waarvoor wij u ook te gelegener tijd een kredietaanvraag zullen voorleggen. De uitvoering van de maatregelen nemen wij ter hand na afronding van het project van Rijkswaterstaat; vanaf 2024.

In opdracht van Rijkswaterstaat hebben wij een schetsontwerp op laten stellen voor een langzaam verkeersbrug over de Traverse. Via een prijsvraag heeft de bevolking zich uitgesproken voor een bomenbrug. Het ontwerp is recent uitgewerkt tot een voorlopig ontwerp. De kosten voor het opstellen van het ontwerp worden vergoed door Rijkswaterstaat. In de op 1 maart met Rijkswaterstaat gesloten bestuursovereenkomst is uit onderhandeld dat de door de bevolking gekozen bomenbrug wordt gerealiseerd. Deze op zich duurdere variant is ingepast binnen de voor deze bestuursovereenkomst beschikbare gemeentelijke budgetten. In het kader van de aanbesteding moet nog blijken of de toevoeging van een extra aftakking van de brug met een lift en trap richting Stadshart en busstation binnen het gestelde budgettaire kader haalbaar is. Overigens heeft de Vervoerregio ook nog middelen gereserveerd in het kader van het Investeringsplan Fiets, waarop wij een aanspraak kunnen doen.

Uw raad heeft in het kader van de Kadernota 2018 € 9 miljoen gereserveerd voor twee beoogde scopewijzigingen van het project A9, te weten de verlaging van de overkapping Oude Dorp en de verbreding van het Bovenlandpad tot een derde overkapping. Wij hebben afgesproken met Rijkswaterstaat dat de scopewijziging wordt geëffectueerd direct nadat het Tracébesluit onherroepelijk is geworden, naar verwachting 3e kwartaal 2018. Met de eigenaren van het woningbouwproject Residence Amstelveen hebben wij afgesproken dat zij de helft van de kosten voor de verbreding van het Bovenlandpad voor hun rekening nemen. Op verzoek van deze eigenaren hebben wij Rijkswaterstaat bereid gevonden de verbreding nog iets verder op te rekken tot 85 meter. De extra kosten hiervoor bedragen € 300.000. De eigenaren zijn bereid ook deze kosten te delen. De extra gemeentelijke kosten ad € 150.000 kunnen binnen het gereserveerde bedrag ad € 9 miljoen worden opgevangen. De daadwerkelijke beschikbaarstelling van (middelen uit) deze reservering leggen wij nog aan u voor nadat het Tracébesluit onherroepelijk is goedgekeurd.

In 2017 heeft u ingestemd met ons voorstel om twee woningen strategisch aan te kopen in het Oude Dorp, passend binnen de financiële ruimte voor de scopewijziging. Inmiddels hebben wij één woning aangekocht. De aankoop past in de gebiedsvisie voor het Oude Dorp, die in maart 2017 door uw raad is vastgesteld. De visie wordt de komende jaren verder uitgewerkt.

De visie voor de Traverse A9 - Entreegebied Stadshart wordt medio 2018 aan uw raad voorgelegd.

Stadshart

Voor de doorontwikkeling van het Stadshart zijn in 2017 ruimtelijke kaders opgesteld, Deze worden in 2018 aangevuld met een beeldkwaliteitsplan. Deze producten fungeren als toetsingskader voor de beoordeling van plannen van externe partijen zoals Unibail Rodamco en ASR. Voor het opstellen van de kaders en het toetsen van plannen van externen hebben wij een adviescommissie Stadshart ingesteld onder leiding van de Stadsbouwmeester.

Wij volgen de insteek dat de plannen van de commerciële partijen voor de gemeente ten minste budgettair neutraal moeten zijn. Maar voor het niet commerciële deel gaat dit niet op (Stadsplein, infrastructuur, culturele functies). De plannen daarvoor zijn echter nog onvoldoende uitgewerkt om te oordelen of gemeentelijke investeringskredieten benodigd zijn en zo ja, van welke omvang. Wij zijn voornemens om voor het Stadshartproject een grondexploitatie op te stellen zodat meerjarig kosten en opbrengsten met elkaar in verband kunnen worden gebracht. De Raad heeft in juni 2017 besloten dat opbrengsten vanuit grondverkoop in het Stadshart gebruikt worden voor de inrichting van de openbare ruimte zoals ook opgenomen in de Ruimtelijke Uitwerking visie Stadshart Amstelveen. De opbrengsten van de grondverkoop van de projecten Hudson's Bay en Rembrandtpassage worden dan niet alleen gebruikt voor het dekken van Ambtelijke- en overige gemaakte kosten, maar worden ook gereserveerd voor de benodigde investeringen in de openbare ruimte van het Stadshart door een storting van € 85.000 in de reserve grote projecten. De bestemmingsreserve bedraagt thans € 169.000 en reserveren wij aldus voor maatregelen voortkomend uit de vaststelling van de ruimtelijke kaders Stadshart.

Voor de ontwikkelingen Stadshart zijn diverse projecten in ontwikkeling. Een belangrijke stap is het project Rembrandtpassage. Voor de realisatie van dit project is een grondverkoop aan Unibail-Rodamco nodig. De onderhandelingen en de het benodigde juridische onderzoek hebben veel meer tijd gekost dan oorspronkelijk bedacht. Door de grote samenhang tussen de projecten in het Stadshart is de planning van al deze projecten beïnvloed door het uitlopen van het proces rond de Rembrandtpassage.

Het deelproject kwaliteitsverbetering Stadsplein zal worden afgerond in samenhang met de plannen voor wijziging van de marktopstelling. Er is nog een bestemmingsreserve beschikbaar van € 172.000.

3.2.4. Financiële recapitulatie 2018-2021 en voorgestelde besluitvorming

Deze paragraaf zet de cijfers op een rij behorend bij de hiervoor geschetste ontwikkelingen. Dit valt in twee delen uiteen:

1. Voor wat betreft de onderdelen projectorganisatie/communicatie worden extra gemeentelijke middelen gevraagd. Dit maakt onderdeel uit van het vervolgtraject opstelling College Uitvoeringsprogramma.
2. Vaststellen van de actuele budgetten met dekking voor de verschillende uitvoeringskosten.

Omschrijving	eenmalig				Totaal	Struct.
	2018	2019	2020	2021		
projectorganisatie en communicatie grote projecten bedragen x 1.000 euro						
<u>nieuwe aanvraag Perspectiefnota 2019</u>						
# projectorganisatie	350	385	435	380	1.550	
# communicatie	-25	260	270	275	780	
# totaal nieuwe aanvraag Perspectiefnota 2019	325	645	705	655	2.330	0
<u>reeds eerder beschikbaar gestelde dekking</u>						
# dekking projectbureau (structureel)						400
# tbv projectorganisatie uit rijksbijdr.	300	300	300		900	
# ruimtelijk kader Stadshart	25				25	
# communicatie (= infocentrum A9 t/m '18)	200				200	
# visualisaties	50				50	
# informatiecentrum Aveen InZicht	100				100	
	675	300	300	0	1.275	400
totaal gemeentelijke inzet	1.000	945	1.005	655	3.605	400
<u>overige dekking derden</u>						
# bijdrage vervoerregio in Amstelveen InZicht	50	50	25		125	
# bijdrage RWS in Amstelveen InZicht	75	75	87	100	337	
	125	125	112	100	462	0
totaal-generaal (bijdragen gemeenten + derden)	1.125	1.070	1.117	755	4.067	400

A9	Totaal	bedragen x 1.000 euro			
		2018	2019	2020	2021
via exploitatie					
- uitgaven	5.189	4.248	691	250	
- inkomsten	3.285	2.594	691		
totaal exploitatie ten laste van gemeente	1.904	1.654	0	250	0 (a)
via kredietvotering					
- uitgaven	13.231	2.742	115	10.374	
- inkomsten	11.813	1.647		10.166	
totaal kredietvotering ten laste van gemeente	1.418	1.095	115	208	0 (b)
totaal uitgaven	18.420	6.990	806	10.624	0
totaal inkomsten	15.098	4.241	691	10.166	0
totaal ten laste van gemeente	3.322	2.749	115	458	0 (c=a+b)
reeds toegekend uitgavenbudget (programma 4)	10.688	10.538	150		(d) / (*)
verrekening met reserve grote projecten	-7.366	-7.789	-35	458	0 (e=c-/-d)/ (**)

(*) dit betreft een budget van € 9.000.000 voor de overkapping A9 Oude Dorp en een restantbudget van €438.000 voor het knooppunt Ouderkerkerlaan die zijn toegekend bij de Kadernota 2018 en € 1.100.000 voor de gemeentelijke infrastructuur op en rond de overkappingen Oude Dorp en Stadshart via raadsbesluit d.d. 14-02-2018. Daarnaast is in het Uitvoeringsprogramma werken buitenruimte 2018 - 2021 €150.000 als gemeentelijke bijdrage opgenomen in 2018.

(**) verschillen tussen reeds toegekende (meerjarige) budgetten en geactualiseerde budgetten worden verrekend via de reserve grote projecten. Het saldo van € 7.366.000 in de reserve grote projecten per 31-12-2020 heeft betrekking op verplichtingen na 2021. Dit betreft met name de oplevering van de fietsbrug en de infrastructuur rondom de overkapping Oude Dorp.

Uithoornlijn		bedragen x 1.000 euro			
Omschrijving	Totaal	2018	2019	2020	2021
via kredietvotering					
- uitgaven	3.625	125	100	3.400	
- inkomsten	3.625	125	100	3.400	
Ten laste van gemeente	0	0	0	0	0

Amstelveenlijn		bedragen x 1.000 euro			
Omschrijving	Totaal	2018	2019	2020	2021
via exploitatie					
- uitgaven	246		246		
via kredietvotering					
- uitgaven	2.198	670	225	1.303	(*)
- inkomsten	1.973	670		1.303	
Ten laste van gemeente	471	0	471	0	0
Ten laste van de reserve Amstelveenlijn	246	0	246	0	0
Ten laste van de reserve Verkeersregelininstallaties	225	0	225	0	0 (*)

(*) De vervanging van verkeersregelininstallaties in 2019 in het kader van het project Amstelveenlijn is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte 2018-2021.

Stadshart		bedragen x 1.000 euro			
Omschrijving	Totaal	2018	2019	2020	2021
via exploitatie					
- uitgaven	341		341		
Ten laste van de reserve Stadshart	341	0	341	0	0

Voorstel 7

De actuele budgetten met bijbehorende dekking voor de uitvoeringskosten van de projecten A9, Uithoornlijn, Amstelveenlijn en Stadshart vaststellen conform de overzichten in paragraaf 3.2.4. en dit:

- voor de jaarschijf 2018 te verwerken als begrotingswijziging, inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van (investerings)reserves en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten";
- voor de jaarschijven 2019 en verder op te nemen in de (meerjaren)begroting 2019-2022.

3.3. Uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte 2018-2021

Algemeen

In de raadsvergadering van 4 juni 2014 is het Uitvoeringsprogramma Infra-werken ingevoerd als nieuw instrument voor programmering en verantwoording op de onderdelen wegen, verkeer en riolen. Het instrument heeft als doel om een andere, levensduur verlengende en kostenbesparende werkwijze te faciliteren. Kern hiervan is een optimale inzet van middelen door ontschotting van budgetten, afstemming van projecten, alsmede een integrale en kritische beheerplanning.

Daarbij is ook aandacht gegeven aan een consistente inbedding van dit instrument in de reguliere Planning & Control cyclus. Dit betekent concreet, dat op basis van de rekeningcijfers jaarlijks een geactualiseerd meerjarenprogramma wordt voorgelegd bij de daaropvolgende Perspectiefnota.

Met ingang van 2018 zijn ook de vervanging van lichtmasten en renovaties op de onderdelen groen, water en spelrecreatie aan het uitvoeringsprogramma toegevoegd. Daarmee is de integrale werkwijze en afstemming verder uitgebreid. Hierom is de naam gewijzigd in Uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte Amstelveen. In lijn met alle andere onderdelen van het uitvoeringsprogramma stellen wij voor ook voor groen/water/spelrecreatie een egalisatiereserve in te stellen met het oog op fasering tussen de jaarschijven.

Inhoudelijk

Inhoudelijk kan de hoofdlijn van dit programma voor het komende jaar als volgt worden samengevat:

Groot onderhoud asfalt- en elementenverhardingen

- Diverse asfaltwerken op de locaties: Bovenkerkerweg, Beneluxbaan en hoofd fietsroutes;
- Diverse herstraat werkzaamheden op locaties in de wijk Middenhoven;
- Diverse vervangingen van, en onderhoud aan, houten fiets- en voetgangersbruggen.

Reconstructies

- Reconstructies (vervanging riolering in combinatie met wegen) vinden in de periode 2018-2021 voornamelijk plaats in de wijken Elsrijk, Randwijck, Kostverloren en Vliegeniersbuurt;

Verkeer

- Verbetering verkeersveiligheid en diverse (hoofd)fietsroutes;
- Aanleg diverse rotondes;
- Vernieuwing van diverse verkeerslichtinstallaties (VRI's).

Groen

- Aanpassing Groene Entree langs de Keizer Karelweg.

Daarnaast staan er projecten op die te maken hebben met het gereedmaken van het Amstelveense wegennet voor de verbouwingen aan de A9 en de Amstelveenlijn.

Financieel

Financieel omvat het nu voorgelegde uitvoeringsprogramma in totaliteit een omzetvolume van afgerond € 47 miljoen in de periode 2018-2021, waarvan € 12,3 miljoen in 2018. Meerjarig is in 2019 een piek te zien in de geraamde omzet. Dat jaar staan meer reconstructies gepland dan gebruikelijk, alsmede extra werkzaamheden aan het wegennet ter voorbereiding op de projecten A9 en Amstelveenlijn. De begrote bedragen voor 2020 en 2021 zijn relatief laag ten opzichte van 2018 en 2019, doordat voor deze jaren nog niet alle projecten bekend en gecalculeerd zijn.

Een samenvattende specificatie met toelichting treft u aan in bijlage 2. Het gedetailleerde uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte 2018-2021 op projectniveau is als geheime bijlage ter inzage om de financiële belangen van de gemeente niet te schaden. Dit geeft ons verder geen aanleiding tot nadere beschouwingen of specifieke voorstellen.

Op basis van instemming met het geactualiseerde uitvoeringsprogramma voorziet de voorgestelde besluitvorming tevens in de formeel/administratieve aspecten die nodig zijn om dit "BBV-proof", c.q. conform de geldende regelgeving te verwerken.

Vergroten realisatiekracht en financiële beheersing projecten (opvolging artikel 213a-onderzoek)

Bijzondere aandacht heeft de verbetering van de sturing op projecten in het verlengde van de aanbevelingen uit het in 2017 afgeronde artikel 213a onderzoek. Afdeling overstijgend en opgavegericht werken is ook hier een kernpunt. Een nieuw inrichtingsplan voor de beheerafdelingen geeft hieraan concreet vorm. Voor 2018 is er niet alleen de ambitie maar ook het vertrouwen, dat een belangrijke verbetering gemaakt gaat worden in financiële beheersing en realisatiekracht (snellere doorlooptijd opdrachtverlening en uitvoering).

Dit vraagt wel een investering in capaciteit projectmanagers. Daarmee kan invulling worden gegeven aan een duidelijker rolscheiding tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Dat is een belangrijke bouwsteen voor het professionaliseren van het projectmatig werken, waarmee de realisatie kracht en beheersing kan worden vergroot.

Voorgesteld wordt de kosten de eerste 1,5 jaar (2^e helft 2018 en 2019) incidenteel ten laste te brengen van de reserve buitenruimte. De stand van de reserve laat dit toe. In deze periode kan op basis van de feitelijke ervaringen/voortgang en doorontwikkeling de structurele positie worden gezien.

Voorstel 8

Ten aanzien van het financieel kader werken Buitenruimte

(a) In te stemmen met het uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte 2018-2021 als kader voor de uitvoering en verantwoording conform de geheime bijlage, bijlage 2 en onderstaande recapitulatie:

bedragen x 1.000 euro

Taakveld	Omschrijving onderdeel uitvoeringsprogramma	Totaal	2018	2019	2020	2021
2.1 Verkeer en vervoer	-wegen	22.277	6.736	6.266	6.091	3.184
	-verkeer	7.436	2.130	2.307	1.787	1.212
	-verkeersregelinstanties	3.320	1.051	939	690	640
	-openbare verlichting	1.913	467	512	467	467
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	-groen, water en spelen	3.046	494	985	784	784
7.2 Riolering	-riolering	8.779	1.453	5.658	863	805
	Totaal	46.771	12.331	16.667	10.681	7.092

(b) De jaarschijf 2018 van het uitvoeringsprogramma bedoeld onder (a) verwerken als begrotingswijziging, inclusief het wijzigen van het programma, (aanpassing) kredietvoting, (aanpassing) mutaties (investerings)reserves en het meerjarig dekken van kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten".

(c) De jaarschijven 2019 en verder van het uitvoeringsprogramma bedoeld onder (a) op te nemen in de (meerjaren)begroting 2019-2022.

(d) Een egalisatiereserve Buitenruimte groen/water/spelen in te stellen om fasering van betreffende renovatiewerken te egaliseren.

(e) In te stemmen met de toekenning van € 255.000 incidenteel ten laste van de reserve Buitenruimte voor investering in capaciteit projectmanagers en dit te verwerken via het bestedingsvoorstel eenmalige middelen cf. paragraaf 3.4.1.

3.4. Bestedingsvoorstel eenmalige middelen

3.4.1. Totaaloverzicht en voorstel

Gelet op het beleidsluwe karakter van deze Perspectiefnota beperken we ons voor wat betreft voorstellen voor incidentele beleidsintensivering tot enkele budgettair neutrale voorstellen. Het gaat om specifieke ontwikkelingen met een eigen dekking die geen afbreuk doen aan een bredere integrale afweging en waarvan het wenselijk is om de voortgang niet onnodig op te houden.

In algemene zin zijn wij terughoudend met structurele voorstellen voor extra middelen en geven bewust de voorkeur aan tijdelijke, c.q. pilotgerichte inzet van eenmalige middelen. Voor een aantal posten kan dit enig afbreukrisico met zich brengen, omdat bij een succesvolle pilot nog niet de middelen beschikbaar zijn voor een structurele voortzetting. Denk hierbij aan gratis OV voor ouderen met een minimuminkomen en werkstages voor jongeren. Dat weegt ons inziens echter niet op tegen de grotere flexibiliteit en bewustere afweging alvorens tot structurele middeleninzet over te gaan.

Tenzij anders vermeld volgt onder het overzicht een postgewijze toelichting.

Bestedingsvoorstel eenmalige middelen Perspectiefnota 2019

Omschrijving	port.-houder	bedragen x 1.000 euro					toelichting paragraaf
		eenmalig					
		2018	2019	2020	2021	2022	
<u>Openbare ruimte</u>							
Opvolging 213A, realisatiekracht projecten * dekking via reserve buitenruimte	El/Go	-85 85	170 -170				par. 3.3.
Heemparken, extra onderhoud rijksmonument * dekking via inzet BRIM-subsidie	Go		71 -71	71 -71	71 -71	71 -71	par. 3.4.2.
Verbouwing Elsenhove * dekking via bijdragen Groengebied Amstelland	Go		450 -450				par. 3.4.3.
Totaal		0	0	0	0	0	

Voorstel 9

In te stemmen met het bestedingsvoorstel eenmalige middelen conform het overzicht in paragraaf 3.4.1 en dit:

- voor de jaarschijf 2018 te verwerken als begrotingswijziging, inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van (investerings)reserves en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten";
- voor de jaarschijven 2019 en verder op te nemen in de (meerjaren)begroting 2019-2022.

3.4.2. Heemparken, extra onderhoud rijksmonument

De gemeente Amstelveen staat bekend om haar fraaie heemparken. Deze hebben een monumentale status en worden op A kwaliteit onderhouden. De kwaliteit van de inrichting hoog houden is belangrijk om een verhoging in de reguliere beheerlasten te voorkomen. Deze investering is verkregen middels een subsidie (SIM) van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Het basis-onderhoud van de heemparken is opgenomen in de begroting groenvoorzieningen. Een aantal vervangingen (zoals oeverbeschoeiing en grondophogingen zijn niet duurzaam belegd in de gemeentebegroting. De subsidie is bedoeld om een deel van dit beheer tijdelijk (de subsidieperiode) op te vangen. Hierdoor ontstaat er ruimte in de reguliere beheerbudgetten voor de heemparken. Deze budgetten worden vervolgens ingezet voor het vervangen van oevers en de renovatie van de inrichting.

3.4.3. Verbouwing Elsenhove

Het voormalige woonhuis van Elsenhove, met een verhuurbaar vloeroppervlak van zo'n 225 m², is al enige tijd niet meer bij Elsenhove in gebruik. Inmiddels heeft zich hiervoor een passende huurder gemeld: Groengebied Amstelland, dat hier zijn kantoor wil vestigen. Het gebouw dient dan wel voor het beoogde gebruik geschikt te worden gemaakt, terwijl tevens de isolatie (nu, o.a. met eensteensmuren, energielabel G) dient te worden verbeterd. Dit vergt een investering van circa € 450.000, waarvan Groengebied Amstelland € 123.000 voor eigen rekening neemt en de resterende € 327.000, bij afschrijving in 20 jaar, gedekt wordt door de hogere huuropbrengst ten opzichte van de huidige huur. Voorgesteld wordt, deze rendabele investering van € 327.000 alsnog in de gemeentebegroting 2018 op te nemen.

3.5. Algemene reserve

3.5.1. Cijfermatige actualisering Perspectiefnota

Vertrekpositie voor de algemene reserve is een omvang van € 58,1 miljoen per 1 januari 2018 conform de jaarrekening 2017. Dit is afgerond € 18 miljoen meer dan geraamd in het begrotingsboek 2018. Voor een bedrag van € 5 miljoen betreft dit een reële toename van de algemene reserve door het rekeningresultaat 2017. Naast overige voor- en nadelen betreft dit met name (incidentele) voordelen op het sociaal domein, ruimtelijke ontwikkeling/grondexploitatie en de gemeentefondsuitkering. De resterende € 13 miljoen betreft een faseringsverschil; in 2017 geraamde uitgaven ten laste van de algemene reserve zijn "doorgeschoven" naar 2018. Verreweg de grootste post hierbinnen is de aan het Rijk te betalen bijdrage A9 van € 9 miljoen. Eén en ander is uitvoeriger toegelicht in de Programmarekening 2017.

Naast genoemde faseringen uit de rekening 2017 spelen voor 2018 en verder de volgende ontwikkelingen:

1. Op basis van de jaarrekening 2017 hebt u in de raadsvergadering van 20 juni 2018 geactualiseerde grondexploitatie, c.a. vastgesteld naar de stand ultimo 2017. In het verlengde hiervan hebben wij een geactualiseerde prognose van de toekomstige winstaftochten ten gunste van de algemene reserve verwerkt in deze Perspectiefnota. Dit gaat om ruim € 10 miljoen in 2018/2019.

Een belangrijke wijziging ten opzichte van vorig jaar is het vervallen van een winstaftocht uit de herontwikkeling van de locatie Emergohal. Deze winstaftocht stond in directe relatie met het realiseren van een vervangende sportvoorziening bij de nieuwbouw HWC. De nadere doorrekening heeft geleerd, dat dit plan alleen haalbaar is met een forse gemeentelijke bijdrage. Aan het taakstellende uitgangspunt uit de Kadernota 2018 om de sporthal bij HWC te realiseren uit de opbrengst van de herontwikkeling van de locatie Emergohal kan niet worden voldaan. Dat heeft ons doen besluiten deze posten te laten vervallen. U bent daar via een raadsbrief over geïnformeerd.

2. Op basis van bestaande besluitvorming staan in 2018 omvangrijke onttrekkingen aan de algemene reserve opgenomen. Voor 2019 en verder is dat in beperktere mate het geval. Uitgaven voor onderwijshuisvesting hebben hierin een belangrijk aandeel (afgerond € 25 miljoen, waarvan € 20 miljoen in 2018). Grootste post is de nieuwbouw HWC.

Verder is sprake van een breed pakket aan overige eenmalige beleidsintensivering (€ 9 miljoen, waarvan € 7 miljoen in 2018). Een specificatie hiervan is opgenomen in [bijlage 1](#).

3. Paragraaf 2.4.1. van deze Perspectiefnota bevat een overzicht van autonome ontwikkelingen. De incidentele effecten hiervan zijn verwerkt in de actuele prognose van de stand en ontwikkeling van de algemene reserve.

Met de beschreven bijstellingen komt de algemene reserve ultimo 2022 uit op afgerond € 30 miljoen. Samen met de reserve sparen vooraf is de minimale bufferfunctie van 15 miljoen in alle jaren gewaarborgd.⁹

3.5.2. P.M.-posten

Ter completering van de beeldvorming bevat het overzicht de volgende p.m.-posten:

- Uit het oogpunt van prudent financieel beheer houdt de gemeentebegroting bij het begroten van winstaftochten uit *locatie-ontwikkelingen* alleen rekening met projecten waarbij sprake is van als "hard" te kwalificeren opbrengsten¹⁰. Daarnaast kan op een aantal locaties nog sprake zijn van potentiële opbrengsten die nu nog niet in de cijfers zitten. Zo zijn in de jaarrekeningen 2011 en 2012 ten laste van de algemene reserve boekwaarden afgeboekt voor bedrijventerrein De Loeten. Nu de economie aantrekt en de ontwikkeling in volle gang is zal alsnog kostenverhaal plaatsvinden, dat ten gunste komt van de algemene reserve.
- De *meicirculaire* algemene uitkering gemeentefonds heeft zowel structurele effecten voor 2019 en verder als incidentele effecten voor 2018 (inclusief verrekeningen over "oude jaren"). Hierover volgt een aparte notitie zodra de uitkomsten van de circulaire zijn doorgerekend.

⁹ Par. 3.5.4. geeft een overzicht van de stand en ontwikkeling van de algemene reserve en de reserve sparen vooraf.

¹⁰ Bij (grotere) projectontwikkeling gaat dit om juridisch afdwingbare afspraken, bij gemeentelijke kaveluitgifte gaat het om dusdanig vergevorderde planvorming en uitvoering dat de opbrengsten goed te bepalen en redelijkerwijs verzekerd zijn.

- De ervaring leert dat de kans op een *positief rekeningresultaat* groter is dan de kans op een rekeningtekort. Of en in welke mate zich rekeningoverschotten blijven voordoen zal moeten blijken.
- Naast deze positieve onzekerheden bevat deze Perspectiefnota ook p.m.-posten voor:
  - # mobiliteit/grote projecten (diverse ontwikkelingen na 2002, zie paragraaf 3.2.)
  - # organisatie ontwikkeling in brede zin, waaronder ICT, Digitalisering en Huisvesting.
  - # overige prioriteiten nieuw Coalitie akkoord.

3.5.3. Beleidsuitgangspunten

In paragraaf 3.1. van deze Perspectiefnota staan wij stil bij de het toekomstgericht financieel beleid en de optimale afbakening voor de algemene reserve en de reserve "sparen vooraf".

De algemene reserve is allereerst samen met de reserve "sparen vooraf" belangrijk als risicobuffer om tegenvallers op te vangen. Het door de raad vastgestelde minimumniveau voor de bufferfunctie is € 15 miljoen. Dit benodigde minimumbedrag wordt regelmatig getoetst op basis van een actuele risico-analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de programmabegroting en – rekening.

Uitgangspunt van beleid is verder, dat er niet voor verschillende begrotingsonderdelen afzonderlijke buffers (bestemmingsreserves) worden gevormd. Dat vormt ook het uitgangspunt voor de risico-analyse ter onderbouwing van de gewenste minimum-omvang van de gemeentebreed benodigde buffer.¹¹

Nauw hieraan verbonden is, dat de algemene reserve tevens voldoende handelingsmarge biedt voor frictie- en transitiekosten, ingroeienscenario's en eenmalige beleidsintensivering, c.q. bestuurlijke prioriteiten in brede zin. Meevallende inkomsten worden gebruikt om de buffers te versterken. Over tegenvallende uitgaven vindt altijd eerst bestuurlijke besluitvorming plaats.

3.5.4. Totaaloverzicht stand en ontwikkeling algemene reserve & reserve sparen vooraf

Navolgend overzicht zet de stand en ontwikkeling van de algemene reserve op een rij.

Algemene reserve	bedragen x duizend euro					
	2018	2019	2020	2021	2022	
Geraamde stand per 1jan	58.085	28.484	27.359	27.802	28.472	(a)
Mutaties bestand beleid/genomen besluiten						
Begrotingssaldo	p.m.	p.m.	p.m.			
Winstafdrachten grondexploitaties	7.652	3.801				
Onderwijshuisvesting	-19.640	-4.050	-1.000			
Besluitv. eenm beleidsintensivering	-7.130	-1.907				
Budgetoverhevelingen '17 --> '18	-12.193					(b)
Aanv. besluitvorming jaarrekening 2017	-716					(c)
Overige besl.vorming eenm.middelen	-925	1.600	1.650	700	700	(d)
Perspectiefnota 2019						
Autonome ontwikkelingen	3.351	-569	-207	-30		
Incidenteel effect meicirculaire 2018	p.m.					
Locatie-ontwikkelingen, c.a.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
Rekeningresultaten	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
Mobiliteit / grote projecten			p.m.	p.m.	p.m.	
Organisatie (w.o. Digitalisering/Huisvesting)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
Overige prioriteiten College Uitvoeringsprogr.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
stand algemene reserve 31dec	28.484	27.359	27.802	28.472	29.172	

(a) beginstand 1jan18 cf. jaarrekening 2017 (rbs. 20jun18)

(b) raadsbesluit 17dec17; "doorschuiven naar 2018 van in 2017 nog niet (geheel) bestede eenmalige beleidsintensivering

(c) raadsbesluit 20jun18

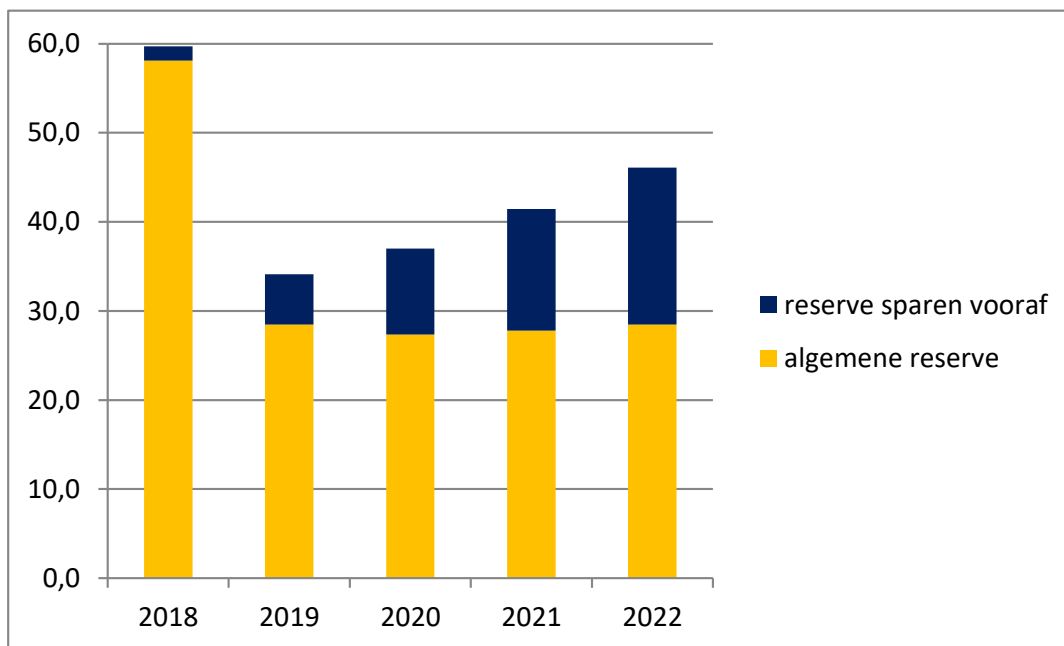
(d) incl. raadsbesluit 16mei18, krediet hardw are ICT tlv bedrijfsvoering (onttrekking in 2018; dotaties 2019 t/m 2022).

¹¹ Dit is uitvoeriger uitgewerkt in de nota Risicobeleid & reservebeleid Amstelveen 2012, vastgesteld in de raadsvergadering van 9 mei 2012.

Navolgend overzicht zet de stand en ontwikkeling van de reserve sparen vooraf op een rij.

Reserve "sparen vooraf"	bedragen x duizend euro				
	2018	2019	2020	2021	2022
Geraamde stand per 1jan	1.628	5.628	9.628	13.628	17.628
Structurele dotatie	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Eenmalige dotaties	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
stand per 31dec	5.628	9.628	13.628	17.628	21.628

4. Tarievenbeleid

Ons college staat voor een terughoudend beleid ten aanzien van tariefsverhoging van lokale lasten. Hierdoor kent Amstelveen, in vergelijking met de ons omliggende gemeenten¹², in 2018 de laagste lokale lasten¹³. Dit beleid willen we in combinatie met een kwalitatief hoogwaardig voorzieningenaanbod onverminderd, dus ook in deze Perspectiefnota, voortzetten.

De belangrijkste algemene uitgangspunten van het gemeentelijk tarievenbeleid zijn:

- het toepassen van een jaarlijkse indexering voor loon- en prijsontwikkeling (2019: 2,00%¹⁴);
- het hanteren van kostendekkende tarieven;
- terughoudendheid ten aanzien van lokale lastendruk burgers en bedrijfsleven.

Langs deze lijnen worden in de tarievennota de diverse tariefvoorstellen verder uitgewerkt. Verder noemen wij de volgende aandachtspunten richting de komende begroting en tarievennota.

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De onroerende zaak belasting (OZB) verhogen we niet, behalve voor de gebruikelijke indexeringen. De huidige woningmarkt laat in Amstelveen stijgingen van de woningprijzen (WOZ-waarden) zien, die fors boven het landelijk gemiddelde liggen. Dit leidt tot een lagere uitkering uit het gemeentefonds vanuit de gedachte dat gemeenten met duurdere woningen meer belasting kunnen vragen van hun eigen burgers. De mate waarin inwoners in staat zijn de OZB te betalen is echter afhankelijk van hun inkomen en niet van de waardeontwikkeling van hun huis. Wij vinden het niet redelijk om de nu bekende nadelige herverdelingseffecten voor Amstelveen in het gemeentefonds als gevolg van de waardeontwikkeling te compenseren door lastenverhoging voor inwoners. Wij kaarten deze onredelijke systematiek ook in Den Haag bij de landelijke politiek aan.

Bouwleges/fysiek domein

Het structurele begrotingskader gaat uit van kostendekkende bouwleges. Naar de toekomst toe gaat het beeld ingrijpend veranderen onder invloed van de komende Omgevingswet. Voor de tariefstelling bouwleges 2019 heeft dit geen gevolgen. De meerjarenbegroting bevat eenmalige middelen om ons voor te bereiden op de invoering van de Omgevingswet.

Parkeerexploitatie

Bij de Kadernota 2018 is het structurele financiële kader vastgesteld in lijn met het bestaande beleid. De onderdelen vergunningen en naheffingsaanslagen zijn kostendekkend. Op parkeergelden (overig betaald parkeren) is sprake van een structureel overschot van afgerond € 0,3 miljoen op basis van de werkelijke kosten en opbrengsten (inclusief overhead), in directe samenhang met de aangetoonde behoefte aan regulering.

Bij raadsbesluit van 20jun18 is besloten tot het invoeren van betaald parkeren in Randwijck. In financieel zin is deze besluitvorming budgettair neutraal. De kosten en opbrengsten stijgen beide met € 161.000.

Zorgvlied

Het budgettair kader voor Zorgvlied is een kostendekkende exploitatie op basis van een meerjarig bedrijfsplan Zorgvlied. Op dit moment is dat het bedrijfsplan 2015-2018, met de bouw en ingebruikname van een crematorium als belangrijke uitbreiding. Gelet op de dynamiek en complexiteit van "de markt" waarin Zorgvlied opereert is het van belang alert te zijn op een gezonde bedrijfsvoering met een sluitende businesscase. Hiertoe wordt in de tweede helft van 2018 een bedrijfsplan Zorgvlied 2019-2022 opgeleverd. In 2018 wordt incidenteel een tekort verwacht, dat kan worden opgevangen via de egalisatievoorziening.

¹² Aalsmeer, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn

¹³ Bron: Rijksuniversiteit Groningen, Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden; Atlas van de lokale lasten 2018

¹⁴ De onderbouwing van de algemene tariefindex van 2% staat in de paragraaf nominale begrotingsgrondslagen.

Huishoudelijk afval

Voor de kaderstelling ten aanzien van de tarieven afvalstoffenheffing zijn de volgende aspecten van belang:

1. In de raadsvergadering van 22 maart 2017 is het "Grondstoffenplan 2017-2021" vastgesteld, dat zich richt op het stimuleren van afvalscheiding. Dit vraagt nieuwe investeringen waarvoor een krediet beschikbaar is gesteld, met de verwachting dat door lagere verwerkingskosten per saldo sprake kan zijn van een kostenneutrale realisatie van het grondstoffenplan.
2. Actualisering van de meerjarige exploitatie afvalbeheer, inclusief een verlaging van de rekenrente van 4,5% naar 4% en een kostenstijging contract afvoer bouw- en sloopafval, c.a.
3. De nominale ontwikkeling en samenhangende tariefindexering.
4. Passage coalitie akkoord over tarief / tariefdifferentiatie.

Met inachtneming van deze aspecten leggen wij u bij de begrotingsbehandeling een afgewogen tariefvoorstel voor via het jaarlijkse raadsvoorstel "Tarievennota".

Rioolrecht

Voor de kaderstelling ten aanzien van de tarieven afvalstoffenheffing zijn de volgende aspecten van belang:

1. Voortgaande uitvoering van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2020. In de tweede helft van 2018 kunt u de gebruikelijke tussentijdse evaluatie van dit GRP tegemoet zien.
2. Actualisering van de meerjarige exploitatie riolering, waarbinnen de herberekening van het verloop van de kapitaallasten een zwaarwegende factor is. In de eerste plaats speelt daarbij de jaarlijkse actualisering op basis van de feitelijke voortgang van de werkzaamheden (doorwerking jaarrekening en nieuw Uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte). In de tweede plaats is dit jaar sprake van een verlaging van de rekenrente van 4,5% naar 4%.
3. De nominale ontwikkeling en samenhangende tariefindexering.

Met inachtneming van deze aspecten leggen wij u bij de begrotingsbehandeling een afgewogen tariefvoorstel voor via het jaarlijkse raadsvoorstel "Tarievennota".

5. Tijdvakrapportage 2018

In [bijlage 3](#) treft u aan de Eerste Tijdvakrapportage over 2018. Deze rapportage richt zich met name op begrotingsrechtmatigheid van de lopende begroting, inclusief de actualisering van kredietvotingen en mutaties van reserves en voorzieningen. Vanwege de voorschriften inzake begrotingsrechtmatigheid heeft een groot deel van de besluitvorming die wij u via de Tijdvakrapportage voorleggen een hoog formeel en administratief-technisch karakter.

Op de kredieten voor de onderwijshuisvesting is sprake van een fasering naar latere jaren van ruim € 20 miljoen, met als grootste posten afgerond € 15 miljoen voor de nieuwbouw HWC en € 5 miljoen voor de nieuwbouw Piet Hein. Dit op basis van de feitelijke voortgang van de projecten. Deze uitgaven worden gedekt uit de bestemmingsreserves onderwijshuisvesting, waarvan de geraamde onttrekkingen eveneens wordt gefaseerd. Dit verklaart voor het overgrote deel de mutaties onder de beslispunten (a) en (b) aan het eind van deze paragraaf.

Incidentele en structurele afwijkingen op het budgettaire kader 2018 zijn integraal in deze Perspectiefnota verwerkt op de desbetreffende onderdelen (incidentele en structurele bestedingsvoorstellen en autonome ontwikkelingen). Grotere onderwerpen komen in aparte paragrafen aan de orde. Dit betreft:

- par. 2.2. Sociaal domein
- par. 3.2. Grote projecten
- par. 3.3. Uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte (openbare ruimte)

Een onderdeel dat op verschillende plaatsen leidt tot wijziging van de begroting is de opstelling van de afdelingsplannen tot uitvoering van de begroting. Een samenhangend beleidsmatig verslag van deze operatie hebben wij opgenomen in [bijlage 4](#). Inhoudelijk is geen sprake van aanpassing van bestuurlijke kaders, de wijzigingen vloeien voort uit het nader uitwerking geven aan de gestelde opgaven binnen deze kaders.

Ten slotte rapporteert de Tijdvakrapportage over de kosten van externe inhuur, de schuldpositie/balans:

- De *inhuur* is ingedeeld in een prognose voor:
  - a) inhuur van personeel om het reguliere werk doorgang te laten vinden ad. € 14,0 miljoen (rekening 2017: € 14,7 miljoen).
  - b) extern advies waarbij de verantwoordelijkheid voor het advies (of ondersteuning) berust bij de adviseur/het adviesbureau ad. € 1,0 miljoen (rekening 2017: € 2,3 miljoen).

Externe inhuur van personeel boven een tarief van € 100 per uur behoeft expliciete goedkeuring van de wethouder financiën.

- Amstelveen heeft een zeer sterke financiële positie en weinig schulden.

Voorstel 10

Naar aanleiding van de Eerste Tijdvakrapportage 2018:

- (a) De begroting 2018 meerjarig te wijzigen voor de in paragraaf 1.2 "Begrotingsrechtmatigheid programma's" vermelde budgettaire-neutrale wijzigingen;
- (b) De begroting 2018 meerjarig te wijzigen door de in paragraaf 3.2 "Overige kredieten" vermelde uitgaven te verlagen met € 22.650.000 en de inkomsten te verhogen met € 100.000;
- (c) De begroting 2018 meerjarig te wijzigen door de in paragraaf 4 "Begrotingsrechtmatigheid reserves/voorzieningen + kredieten" vermelde uitgaven te verlagen met € 26.792.000 en de inkomsten te verlagen met € 22.738.000;
- (d) Instemmen met de geactualiseerde begroting waarbij het uitgavenniveau van alle programma's € 321.724.100 en het inkomstenniveau van alle programma's € 285.893.800 bedraagt.

6. Gevraagde besluiten

Samenvattend bevat deze Perspectiefnota de volgende voorgestelde besluitvorming.

1. Ten aanzien van het financieel kader sociaal domein:
  - a) Eenmalig een bedrag van €97.000 beschikbaar te stellen in 2018 voor zorginfrastructuur ten laste van de stelpost sociaal domein zoals toegelicht in paragraaf 2.2.3. en hiervoor de begroting 2018 te wijzigen.
  - b) In te stemmen met de actualisering van de begroting 2018 sociaal domein met per saldo een effect van € 0,25 miljoen voordelig ten gunste van de stelpost sociaal domein, alsmede het inzetten van de stelpost BUIG voor € 0,1 miljoen zoals toegelicht in paragraaf 2.2.2. en hiervoor de meerjarenbegroting 2018-2021 te wijzigen.
  - c) In te stemmen met het vooralsnog structureel reserveren van de stelpost BUIG gelet op de nog lopende onderzoeken, discussies en macro-ontwikkelingen rond het BUIG-budget en de incidentele inzet/vrijval onderdeel te laten uitmaken van de gemeentebrede integrale afweging (cf. toelichting in paragraaf 2.2.1.).
  - d) Voor het overige de besluitvorming over de ontwikkelingen sociaal domein aan te houden in afwachting van de uitwerking van het College Uitvoeringsprogramma.
2. Ter dekking van hogere exploitatiekosten ICT voor de continuïteit van de bedrijfsvoering vanaf 2019 een structureel bedrag € 0,5 miljoen op te nemen in de (meerjaren)begroting 2019-2022 ten laste van de structurele begrotingsruimte.
3. De autonome ontwikkelingen conform het overzicht in paragraaf 2.4.1
  - a) voor de jaarschijf 2018 te verwerken als begrotingswijziging inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van (investerings)reserves en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten";
  - b) voor de jaarschijven 2019 en verder op te nemen in de (meerjaren)begroting 2019-2022;
  - c) de eenmalige mutaties via het begrotingssaldo te verrekenen met de algemene reserve;
  - d) de structurele effecten te dekken ten laste van de stelposten areaal en nominaal.
4. De gemeentelijke afschrijvingstabel aan te passen door de afschrijvingstermijn voor containers te wijzigen van 15 jaar in 10 jaar cf. de toelichting in paragraaf 2.4.7.
5. In de begroting 2019 rekening te houden met een prijscompensatie van 1,25%, een looncompensatie van 2,75% en een tariefindex van 2,00%.
6. De actuele budgetten met bijbehorende dekking voor de uitvoeringskosten van de projecten A9, Uithoornlijn, Amstelveenlijn en Stadshart vaststellen conform de overzichten in paragraaf 3.2.4. en dit:
  - a) voor de jaarschijf 2018 te verwerken als begrotingswijziging, inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van (investerings)reserves en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten";
  - b) voor de jaarschijven 2019 en verder op te nemen in de (meerjaren)begroting 2019-2022.

7. Ten aanzien van het financieel kader werken Buitenruimte
(a) In te stemmen met het uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte 2018-2021 als kader voor de uitvoering en verantwoording conform de geheime bijlage, bijlage 2 en onderstaande recapitulatie:

bedragen x 1.000 euro

Taakveld	Omschrijving onderdeel uitvoeringsprogramma	Totaal	2018	2019	2020	2021
2.1 Verkeer en vervoer	-wegen	22.277	6.736	6.266	6.091	3.184
	-verkeer	7.436	2.130	2.307	1.787	1.212
	-verkeersregelinstallaties	3.320	1.051	939	690	640
	-openbare verlichting	1.913	467	512	467	467
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	-groen, water en spelen	3.046	494	985	784	784
7.2 Riolering	-riolering	8.779	1.453	5.658	863	805
	Totaal	46.771	12.331	16.667	10.681	7.092

- (b) De jaarschijf 2018 van het uitvoeringsprogramma bedoeld onder (a) verwerken als begrotingswijziging, inclusief het wijzigen van het programma, (aanpassing) kredietvoting, (aanpassing) mutaties (investerings)reserves en het meerjarig dekken van kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten".
- (c) De jaarschijven 2019 en verder van het uitvoeringsprogramma bedoeld onder (a) op te nemen in de (meerjaren)begroting 2019-2022.
- (d) Een egalisatiereserve Buitenruimte groen/water/spelen in te stellen om fasering van betreffende renovatiewerken te egaliseren.
- (e) In te stemmen met de toekenning van € 255.000 incidenteel ten laste van de reserve Buitenruimte voor investering in capaciteit projectmanagers en dit te verwerken via het bestedingsvoorstel eenmalige middelen cf. paragraaf 3.4.1.

8. In te stemmen met het bestedingsvoorstel eenmalige middelen conform het overzicht in paragraaf 3.4.1 en dit:
- a) voor de jaarschijf 2018 te verwerken als begrotingswijziging, inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van (investerings)reserves en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten";
- b) voor de jaarschijven 2019 en verder op te nemen in de (meerjaren)begroting 2019-2022.
9. Naar aanleiding van de Eerste Tijdvakrapportage 2018:
- (a) De begroting 2018 meerjarig te wijzigen voor de in paragraaf 1.2 "Begrotingsrechtmatigheid programma's" vermelde budgettaire-neutrale wijzigingen;
- (b) De begroting 2018 meerjarig te wijzigen door de in paragraaf 3.2 "Overige kredieten" vermelde uitgaven te verlagen met € 22.650.000 en de inkomsten te verhogen met € 100.000;
- (c) De begroting 2018 meerjarig te wijzigen door de in paragraaf 4 "Begrotingsrechtmatigheid reserves/voorzieningen + kredieten" vermelde uitgaven te verlagen met € 26.792.000 en de inkomsten te verlagen met € 22.738.000;
- (d) Instemmen met de geactualiseerde begroting waarbij het uitgavniveau van alle programma's € 321.724.100 en het inkomstenniveau van alle programma's € 285.893.800 bedraagt.

Bijlage 1: Reeds besloten eenmalige beleidsintensiveringen 2018-2020**Incidentele beleidsintensiveringen 2018-2020 cf. besluitvorming tot aan Perspectiefnota (vertrekpositie)**

bedrag x 1.000 euro

Omschrijving	bedrag totaal	fasering					
		2018	2019	2020	2021	2022	
Grote projecten							
# projectorganisatie	1.100	500	300	300			Kadern.'8-'8
* dekking uit rijksbijdrage A9 planbegeleiding	-900	-300	-300	-300			Kadern.'6-'8
# communicatie	150	150					Kadern.'8
# knooppunt Ouderkerkerlaan	325	175	150				Kadern.'6/'17 & fasering
# ruimtelijk kader Stadshart	25	25					Kadern.'8
# overkapping Stadshart / Oude Dorp (aanv.bijdr. inpassing)	1.100	1.100					rbs.feb'8
Vrouwenemancipatie	5	5					Kadern.'8, motie
Kunstbeoefening via welzijn	25	25					Kadern.'8, motie
Innovatiefonds Zorg en Welzijn	362	362					rbs.dec'17
Onderwijshuisvesting	120	120					Kadern.'17
Sporthal bij HWC ipv Emergohal	0	0	0				Kadern.'8 & verv.mei'8
Amity/Internationaal onderwijs	1.000		1.000				Kadern.'8 & fasering
Uitbreiding ondersteuning leerplichtambtenaren	74	37	37				Kadern.'8
DU Voorschoolse Voorziening	60	60					Kadern.'8
Passend onderwijs en JHV	25	25					Kadern.'8, motie
Aankoop Randwijcklaan 13	1.000	1.000					rbs.feb'8
Duurzaamheid	113	113					Kadern.'17 & fasering
Ontwikkeling City Marketing	75	75					Kadern.'17
Glasvezel / Verglazing	75	75					Kadern.'17, motie
Schiphol	35	35					Kadern.'8
Smart City Amstelveen	500	250	250				Kadern.'8
Citymarketing (innovatie ondernemerschap)	50	50					Kadern.'8
"Groene leges"	300	300					Kadern.'8, motie
Klimaatadaptie	25	25					Kadern.'8, motie
Implementatie Woonagenda	50	50					Kadern.'8
Verdiepingsonderzoek woonwensen metropool	30	30					Kadern.'8
Woonfraude (1)	150	150					Kadern.'8
Woonfraude (2)	760	380	380				Kadern.'8
Omgevingswet	600	600					Kadern.'8
Sportpark Noorderlegmeerpolder	50	50					Kadern.'8
Radicalisering	18	18					Kadern.'8
Whatsapp buurtpreventie	50	25	25				Kadern.'8, motie
Bestuurlijke adhesie maatschappelijke activiteiten	20	20					Kadern.'8
Mensen maken Amstelveen (1)	46	46					Rbs. 22mrt'17 & fasering
Mensen maken Amstelveen (2)	130	65	65				Kadern.'8
Burgerparticipatie met loting	75	75					Kadern.'8, motie
Gemeenteraadsverkiezingen	98	98					Kadern.'8
ICT, Digitaal Werken, investering	1.316	1.316					Kadern.'8
Totaal incidentele beleidsintensiveringen 2018-2020	9.037	7.130	1.907	0	0	0	

n.b.: Bovenstaand overzicht is exclusief onderwijshuisvesting en div ontwikkelingen binnen totaalkader sociaal domein.

Bijlage 2   Uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte 2018-2021

Inhoudelijk

Het onderhoud aan werken buitenruimte is een dynamisch proces en vereist regelmatig bijstelling naar aanleiding van nieuwe inzichten. Het Uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte Amstelveen 2018-2021 (UVP) is een momentopname, gekoppeld aan de huidige begroting en inzichten op het gebied van weg-, riool-, en verkeerswerken. Met ingang van 2018 zijn ook de vervanging van lichtmasten en renovaties op het gebied van groen, water en spelrecreatie toegevoegd aan het Uitvoeringsprogramma. De projectenlijst omvat werken die veelal een langere doorlooptijd hebben dan één jaarschijf. Daarnaast staan er projecten op die te maken hebben met het gereedmaken van het Amstelveense wegennet voor de verbouwingen aan de A9 en de Amstelveenlijn.

De belangrijkste werkzaamheden voor het komend jaar zijn als volgt samen te vatten:

Groot onderhoud asphalt- en elementenverhardingen

- asphaltwerken op de locaties: Bovenkerkerweg, Beneluxbaan en hoofdfietsroutes;
- herstraat werkzaamheden op locaties in de wijk Middenhoven;
- vervangingen van, en onderhoud aan, houten fiets- en voetgangersbruggen.

Reconstructies

Reconstructies (vervanging riolering in combinatie met wegen) vinden in de periode 2018-2021 voornamelijk plaats in de wijken Elsrijk, Randwijck, Kostverloren en Vliegeniersbuurt;

Verkeer

- Verbetering verkeersveiligheid en diverse (hoofd)fietsroutes;
- Aanleg diverse rotondes;
- Vernieuwing van diverse verkeerslichtinstallaties (VRI's).

Groen

Aanpassing Groene Entree langs de Keizer Karelweg.

Financieel

Het integrale uitvoeringsprogramma op projectniveau is als geheime bijlage ter inzage en de inhoudelijke hoofdlijnen zijn hiervoor beschreven. Onder verwijzing hiernaar volgt hierna een samenvattende financiële uitwerking.

In totaliteit omvat het uitvoeringsprogramma een omzetvolume van afgerond € 47 miljoen in de periode 2018-2021, waarvan € 12,3 miljoen in 2018. Meerjarig is in 2019 een piek te zien in de geraamde omzet. Dat jaar staan meer reconstructies gepland dan gebruikelijk, alsmede extra werkzaamheden aan het wegennet ter voorbereiding op de projecten A9 en Amstelveenlijn. De begrote bedragen voor 2020 en 2021 zijn relatief laag ten opzichte van 2018 en 2019, doordat voor deze jaren nog niet alle projecten bekend en gecalculerd zijn.

		bedragen x 1.000 euro				
Taakveld	Omschrijving onderdeel uitvoeringsprogramma	Totaal	2018	2019	2020	2021
2.1 Verkeer en vervoer	-wegen	22.277	6.736	6.266	6.091	3.184
	-verkeer	7.436	2.130	2.307	1.787	1.212
	-verkeersregelinstantaties	3.320	1.051	939	690	640
	-openbare verlichting	1.913	467	512	467	467
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	-groen, water en spelen	3.046	494	985	784	784
7.2 Riolering	-riolering	8.779	1.453	5.658	863	805
	Totaal	46.771	12.331	16.667	10.681	7.092

Het uitvoeringsprogramma kent verschillende financieringsbronnen. De begroting bevat structurele exploitatiebudgetten voor de onderdelen wegen, openbare verlichting, groen, water, spelrecreatie, verkeer en verkeersregelinstallaties. Voor rioolwerken worden deels kredieten gevoteerd, kleinere projecten komen direct ten laste van de exploitatie. Subsidies/bijdragen van derden komen op de uitgaven in mindering en kunnen zo de netto-gemeentelijke kosten beperken.

Financieel sluitstuk is een egalisatiereserve per onderdeel om schommelingen en faseringen in de loop van de jaren te egaliseren.

Riolen¹⁵

Actueel beleidskader voor de rioolwerken is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2015-2020¹⁶. Daarnaast worden in de jaarschijven van dit uitvoeringsprogramma ook het laatste project uit het voorafgaande GRP 2010-2014 uitgevoerd. Dit laatste betreft een bedrag van € 1,7 miljoen, waarna een restbedrag ad € 0,6 miljoen resulteert. Het GRP 2015-2020 kent een geraamde investeringsbehoefte van € 7,5 miljoen. Hiervan wordt met dit uitvoeringsprogramma € 7,1 miljoen concreet ingevuld. De restbedragen uit beide uitvoeringsprogramma's, samen € 1,0 miljoen, schuiven door naar latere jaren c.q. het volgende uitvoeringsprogramma.

Omschrijving	Totaal	bedragen x 1.000 euro			
		2018	2019	2020	2021
Uitvoeringsprogramma riolering:					
* via exploitatie	0	0	0	0	0
* via kredietvoting	8.779	1.453	5.658	863	805
Totaal	8.779	1.453	5.658	863	805 (a=a1+a2)
budgettair kader GRP 2010-2014					
* restant kredieten per 31-12-2017	2.293				
* te besteden cf uitvoeringsprogramma	1.712	18	1.695	0	0 (a1)
saldo	581				
budgettair kader GRP 2015-2020					
* resterende krediet/bestedingsruimte 2018-2021	7.491				
* te besteden cf uitvoeringsprogramma	7.066	1.435	3.963	863	805 (a2)
saldo	425				
saldo totaal	1.006				

Wegen

De geplande uitgaven op wegen voor 2018-2021 bedragen afgerond € 22 miljoen bij een budget (inclusief egalisatiereserve) van afgerond € 23 miljoen. In 2018 tot en met 2020 liggen de uitgaven fors hoger dan het jaarlijks budget, dit wordt opgevangen door de egalisatiereserve. Deze heeft een beginstand op 1 januari 2018 van € 6,1 miljoen.

Paragraaf 3.3 van deze Perspectiefnota bevat ook het voorstel om extra te investeren in de capaciteit voor projectmanagers om de realisatiekracht en de financiële beheersing op projecten te vergroten. Concreet wordt voorgesteld om voor 1,5 jaar (2^e helft 2018 en 2019) eenmalig € 85.000 en € 170.000 beschikbaar te stellen ten laste van de reserve Buitenruimte. Aangezien deze projectmanagers zich vooral met wegen en verkeer bezig zullen houden, zijn de kosten in dit voorstel ten laste van de egalisatiereserve voor het onderdeel wegen gebracht.

¹⁵ De uitgaven in gemalen en drukriolering vallen buiten het uitvoeringsprogramma en zitten niet in deze ramingen.

¹⁶ vastgesteld door de gemeenteraad op 17 december 2014.

bedragen x 1.000 euro					
Omschrijving	Totaal	2018	2019	2020	2021
Uitvoeringsprogramma wegen:					
* via exploitatie	14.690	4.414	4.510	3.831	1.935
* via kredietvoting	7.587	2.322	1.756	2.259	1.249
Totaal geraamde uitgaven	22.277	6.736	6.266	6.091	3.184
Budget wegen	17.206	4.336	4.300	4.297	4.274
Saldo (verrekenen met egalisereserve)	-5.071	-2.401	-1.966	-1.794	1.090
Stand egalisereserve per 1-1-2018	6.083				
Reservemutatie 2018-2021	-5.071				
Incidentele dekking projectmanagers	-255				
Stand egalisereserve per 31-12-21	757				

Verkeer

De geplande uitgaven op wegen voor 2018-2021 bedragen afgerond € 7,4 miljoen. Dit is € 5,0 miljoen meer dan de in deze jaren beschikbare budgetten. Rekening houdend met de middelen in de egalisereserve dient een bedrag van circa € 2,1 miljoen aan subsidies te worden behaald voor een sluitende realisatie van dit uitvoeringsprogramma. De ervaringen met deze werk- en financieringswijze zijn tot dusver positief. Het daadwerkelijk netto beschikbare budget op het moment van uitvoering blijft taakstellend.

bedragen x 1.000 euro					
Omschrijving	Totaal	2018	2019	2020	2021
Uitvoeringsprogramma verkeer:					
* via exploitatie	2.287	546	698	522	522
* via kredietvoting	5.150	1.585	1.610	1.265	690
Totaal geraamde uitgaven	7.436	2.130	2.307	1.787	1.212
Budget verkeer	2.438	627	606	608	597
Saldo (verrekenen met egalisereserve)	-4.998	-1.503	-1.701	-1.179	-615
Stand egalisereserve per 1-1-2018	2.849				
Reservemutatie 2018-2021	-4.998				
Nog te behalen subsidies	2.149				
Stand egalisereserve per 31-12-21	0				

Verkeersregelininstallaties

Vervanging van verkeersregelininstallaties kent een ongelijkmatig verloop met egalisatie via de reserve. Het voorliggende uitvoeringsprogramma past meerjarig goed binnen het budgettaire kader inclusief egalisatiereserve en geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

bedragen x 1.000 euro					
Omschrijving	Totaal	2018	2019	2020	2021
Uitvoeringsprogramma verkeersregelininstallaties:					
* via exploitatie	572	178	314	40	40
* via kredietvoting	2.748	873	625	650	600
totaal geraamde uitgaven	3.320	1.051	939	690	640
Budget vri	1.519	357	388	388	388
Saldo (verrekenen met egalisatiereserve)	-1.800	-694	-552	-303	-253
Stand egalisatiereserve per 1-1-2018	2.355				
Reservemutatie 2018-2021	-1.800				
Stand egalisatiereserve per 31-12-21	555				

Openbare verlichting

Met ingang van 2018 vindt de vervanging van lichtmasten plaats via het Uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte. De geplande uitgaven aan lichtmasten voor 2018-2021 bedragen afgerond € 1,9 miljoen en blijven daarmee ruim binnen het voor deze jaren beschikbare budget inclusief egalisatiereserve.

bedragen x 1.000 euro					
Omschrijving	Totaal	2018	2019	2020	2021
Uitvoeringsprogramma openbare verlichting:					
* via exploitatie	1.913	467	512	467	467
* via kredietvoting	0	0	0	0	0
totaal geraamde uitgaven	1.913	467	512	467	467
Budget ov	1.772	443	443	443	443
Saldo (verrekenen met egalisatiereserve)	-141	-24	-69	-24	-24
Stand egalisatiereserve per 1-1-2018	847				
Reservemutatie 2018-2021	-141				
Stand egalisatiereserve per 31-12-21	706				

Groen/water/spelen

Ook de renovaties van groen/water/spelen worden met ingang van 2018 uitgevoerd via het Uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte, hiertoe wordt gevraagd een egalisatiereserve Groen/water/spelen in te stellen om zo faseringen op te vangen. Het voorliggende uitvoeringsprogramma past meerjarig binnen het budgettaire kader.

Omschrijving	Totaal	bedragen x 1.000 euro			
		2018	2019	2020	2021
Uitvoeringsprogramma groen/water/spelen:					
* via exploitatie	2.989	436	985	784	784
* via kredietvotering	58	58	0	0	0
totaal geraamde uitgaven	3.046	494	985	784	784
budgettair kader groen/water/spelen :					
Exploitatiebudget g/w/s	3.192	566	876	876	876
Totaal budget g/w/s	3.192	566	876	876	876
Saldo (verrekenen met egalisatiereserve)	146				
Stand egalisatiereserve per 1-1-2018	0				
Reservemutatie 2018-2021	146				
Stand egalisatiereserve per 31-12-21	146				

Bijlage 3: Eerste Tijdvakrapportage 2018

Algemeen

Deze tijdvakrapportage gaat in op financiële afwijkingen ten opzichte van de in november vastgestelde begroting 2018.

De opgenomen informatie geeft de situatie weer zoals die eind april bekend was. De gemelde financiële afwijkingen zijn geëxtrapoleerd naar een volledig begrotingsjaar en geven daarmee de verwachte afwijkingen aan het eind van dit jaar weer.

Over de inhoudelijke voortgang van de bestuurlijke actiepunten wordt uw raad separaat geïnformeerd via de monitoringslijst bestuurlijke actiepunten (dashboard).

Verder treft u in de rapportage de volgende toegezegde onderwerpen aan:

- een overzicht van de kosten van externe inhuur;
- schuldpositie/balans;
- overzicht van mutaties tussen oorspronkelijke begrotingsraming en verwacht rekeningresultaat.

1. Financiële afwijkingen

De incidentele financiële afwijkingen worden hieronder per programma weergegeven. Waar sprake is van overschrijdingen voorzien wij die, waar mogelijk, van compensatie binnen het budgettaire kader, dan wel hebben we beoordeeld of deze door middel van beleidsaanpassingen opgevangen kunnen worden. Voor structurele financiële afwijkingen wordt verwezen naar de Perspectiefnota.

1.1 Financiële afwijkingen per programma

Afwijkingen	bedrag * 1.000 euro
Algemene dekkingsmiddelen	
<i>OZB opbrengst en aftrekpost OZB in de algemene uitkering</i> Een belangrijke voorwaarde om de opbrengst te bepalen is het afhandelen van bezwaarschriften. Zeker bij niet-woningen kan dit leiden tot substantiële wijzigingen in de opbrengst. De verwachting bestaat dat bij de tweede tijdvakrapportage meer duidelijkheid bestaat over de opbrengst 2018.	P.M.
Saldo	P.M.

1.2 Begrotingsrechtmatigheid programma's

Voor de volgende begrotingspost geldt dat zowel het niveau van uitgaven als inkomsten toeneemt. Per saldo heeft het geen invloed op het verwachte rekeningresultaat. Om de uitgaven rechtmatig te besteden moet de raad instemmen met het wijzigen van de begroting:

Afwijkingen	bedrag * 1.000 euro
<i>Versterking control grondexploitaties en investeringsprojecten (structureel)</i> Ter verbetering van de control van grondexploitaties, investeringsprojecten en bedrijfsvoering zijn de hieraan gerelateerde taken en formatie samengebundeld. Voor de kwalitatieve versterking van de control is per saldo sprake van een capaciteitsuitbreiding van 0,5 fte die gedekt wordt uit de projecten.	33 U 33 I Structureel 44 U 44 I
<i>Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)</i> Naast de specifieke uitkering OAB 2018 zijn er twee aanvullende uitkeringen beschikt voor het jaar 2018. Deze regelingen worden verantwoord bij de jaarrekening 2018 op het onderdeel Single Information Single Audit (SiSa).	31 U 31 I

Afwijkingen	bedrag * 1.000 euro
<i>Grondbank</i> Bij opmaak van deze rapportage wordt bij de Grondbank een positief resultaat verwacht van € 108.000 doordat meer projecten worden gerealiseerd. Dit leidt tot zowel hogere uitgaven als inkomsten met € 246.000.	246 U 246 I
In de 2e tijdvak wordt gerapporteerd over de haalbaarheidsstudie (businesscase) voor de Grondbank. Dan zal ook meer duidelijkheid zijn of het thans begrote resultaat wordt gerealiseerd.	
<i>Economische Agenda Amstelland-Meerlanden</i> In 2017 hebben de Amstelland-Meerlanden (AM) gemeenten gezamenlijk de Economische Agenda Amstelland-Meerlanden voor 2 jaar opgesteld. Conform de gemaakte afspraken wordt de kasfunctie van de uitvoering van de Economische Agenda AM vervuld door de gemeente Amstelveen. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid wordt de begroting hierop aangepast.	66 U 66 I
De bijdrage vanuit Amstelveen voor de uitvoering van de Economische Agenda AM komt uit de éénmalige vrijgevallen middelen van de Stadsregio Amsterdam. Dit betreft een verschuiving van programma 6 naar programma 3.	14 U -14 U
<i>Subsidie energie VNG</i> De Gemeente Amstelveen is penvoerder van de regio samenwerking Amsterdam & Amstelland Meerlanden die zich richt op verduurzaming van het particulier woningbezit. Ten behoeve van deze samenwerking wordt in totaal € 145.000 beschikbaar gesteld om de kosten voor de samenwerking en uitvoering van het regioprogramma " Een duurzaam particuliere woningvoorraad in de regio Amstelland Meerlanden" te bekostigen. Dit betreft € 125.000 aan vooruit ontvangen gelden via het VNG programma Energie en een lokale bijdrage van de samenwerkende gemeenten van € 20.000. Zie ook paragraaf 1.1 (programma 4).	145 U 145 I
<i>Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven</i> Ten behoeve van beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering en monitoring wordt in het kader van de ambitie Amstelveen Fossiel Onafhankelijk 2040 € 140.000 beschikbaar gesteld uit de SLOK reserve (Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven).	140 U 140 I
<i>Dierplaagbestrijding</i> In de vergadering van 6 juni 2017 heeft B&W ingestemd met een wijziging in de dienstverlening inzake ongediertebestrijding. Bij deze herziene aanpak: # komen de opbrengsten van fysieke bestrijding te vervallen; # ontstaat een toename van adviesverzoeken en preventie; # waar tegenover staat dat de sterke fluctuaties in inspanning per bestrijdingsverzoek opgeheven worden.	-33 U -33 I
<i>FLO Brandweer</i> De eind 2017 gemaakte afspraken over het FLO-overgangsrecht leiden tot een financiële aanpassing voor de toekomstige jaren. Deze fasering wordt afgewikkeld met de reserve FLO. De begroting zal hiervoor meerjarig worden aangepast.	-116 U -116 I
<i>Achterstallig onderhoud Annakerk</i> De gemeente zal het achterstallig onderhoud van de Annakerk uitvoeren. Aangezien Rijkswaterstaat beheerder is van deze kerk zullen zij deze kosten vergoeden.	286 U 286 I

Afwijkingen	bedrag * 1.000 euro
<i>Fasering (onderwijs) huisvesting</i> Dit betreft een neutraal faseringsverschil van de investering in de nieuwbouw van (onderwijs) gebouwen. Op basis van een recente prognose worden de uitgaven gefaseerd over de komende jaren. De begroting zal hiervoor meerjarig worden aangepast.	-22.740 U -22.740 I
<i>Beheer vastgoed</i> Jaarlijks worden de begrotingskaders van de vastgoedportefeuille geactualiseerd op basis van de actuele pandenbegroting. Zowel de huur- als de onderhoudsniveaus worden aangepast op basis van deze actuele raming.	-340 U -340 I
<i>Startkoop Amstelveen</i> In het raadsvoorstel beleidsnotitie koopstarters (4 februari 2009) is besloten dat indien bij aankoop van tranches of bij de verkoop van de woning gelden naar de gemeente toevloeien deze, in afwachting van nadere besluitvorming over startersvoorzieningen, worden gestort in de bestemmingsreserve "Startkoop Amstelveen". Er is in 2018 € 130.000 ontvangen aan tranches van startkoopwoningen.	130 U 130 I
<i>Brede impuls combinatiefuncties</i> Amstelveen ontvangt een subsidie in het kader van de regeling brede impuls combinatiefuncties. Deze subsidie gaat met ingang van 2018 structureel met € 43.000 omhoog. De toekenning is conform aanvraag via B&W besluit 17sep17.	43 U 43 I

Beslispunt:

1. De begroting 2018 wijzigen voor de in paragraaf 1.2 "Begrotingsrechtmatigheid programma's" vermelde budgettaire-neutrale wijzigingen;

2. Sociaal domein

Voor het beeld van het sociaal domein wordt verwezen naar paragraaf 2.2. van de Perspectiefnota.

3. Kredieten

3.1 Uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte 2018-2021 / Actualisering grondexploitaties

Voor het beeld van het uitvoeringsprogramma werken Buitenruimte 2018-2021 wordt verwezen naar paragraaf 3.3. van de Perspectiefnota. De actualisering grondexploitaties is ter besluitvorming in de juniraad voorgelegd. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen.

3.2 Overige kredieten

De in het navolgende overzicht opgenomen bedragen zijn een mutatie op het bestaande kader. Een negatief bedrag (x € 1.000) betekent dat het gevoteerde krediet in de jaarschijf 2018 verlaagd wordt. Onderstaande mutaties betreffen met name fasering van kredieten onderwijshuisvesting naar latere jaren op basis van de feitelijke voortgang van deze projecten. Deze kredieten worden gedekt via bestemmingsreserves onderwijshuisvesting. De fasering van de kredieten werkt door in de gelijke aanpassingen van de geraamde mutaties op deze reserves. Zie hiervoor paragraaf 4, beslispunt 3.

Omschrijving	Uitgaven	Inkomsten
Nieuwbouw Piet Hein fasering	-5.376	
Nieuwbouw HWC fasering	-15.364	
Toekomstige huisvesting fasering	-2.000	
verwerving Randwijcklaan 13	-10	
Goudsmithal Sportlaan 29	100	100
Sulo-containers	-250	
Ondergrondse containers	250	
Totaal	-22.650	100

Sporthal Sportlaan 29

Voor de aanbouw van de Goudsmithal aan de Sportlaan 29 is een totaal krediet van € 2.146.000 beschikbaar gesteld. Het sportbedrijf levert voor deze bouw tevens een bijdrage van € 100.000. Hiermee wordt het krediet € 2.246.000 aan lasten en € 100.000 aan baten. Per saldo een neutraal effect, maar vanuit rechtmatigheid dienen lasten en baten separaat geraamd te worden.

Ondergrondse containers

Het restantkrediet voor de Sulo-containers bij afvalbeheer wordt toegevoegd aan het krediet voor de ondergrondse containers. Dit betekent dat de jaarlijkse kapitaallast daalt met € 12.400 door een langere afschrijvingstermijn. Dit voordeel komt ten gunste van de voorziening afval huishoudens.

Beslispunt:

2. De begroting 2018 wijzigen door de in paragraaf 3.2 "Overige kredieten" vermelde uitgaven te verlagen met € 22.650.000 en de inkomsten te verhogen met € 100.000.

4. Begrotingsrechtmatigheid reserves/voorzieningen + kredieten

In paragraaf 1 staan onder begrotingsrechtmatigheid enkele mutaties vermeld die betrekking hebben op reserves/voorzieningen/kredieten. Naast invloed op het saldo van baten en lasten heeft dit een uitwerking naar de balans. Vanuit rechtmatigheid moet de raad naast het instemmen met de wijzigingen op programmaniveau akkoord gaan met het aanpassen van de balansmutaties voor reserves/voorzieningen/kredieten.

Reserves/voorzieningen

De in het navolgende overzicht opgenomen bedragen zijn een mutatie op het bestaande kader. Een positief bedrag (x 1.000 euro) betekent dat de nu in de begroting opgenomen onttrekking/dotatie verhoogd moet worden.

Omschrijving	Uitgaven	Inkomsten
Startkoop Amstelveen en Startersleningen	59	130
SLOK	140	
Verkeersmaatregelen	50	
FLO Brandweer	-116	
Nieuwbouw Piet Hein	-5.376	
Nieuwbouw HWC	-15.364	
Toekomstige huisvestingvoorzieningen	-2.000	
Dekking kapitaallast onderwijsgebouwen		-20.287
Dekking kapitaallast sportgebouwen		-453
Dekking kapitaallast gebouwen		-2.010
<i>Subtotaal reserves</i>	<i>-22.607</i>	<i>-22.620</i>
Afval huishoudens		12
Onderhoud vastgoed	-3.525	-120
Onderhoud onderwijsgebouwen	-660	-15
(huur) Woonwagens		5
<i>Subtotaal voorzieningen</i>	<i>-4.185</i>	<i>-118</i>
Totaal	-26.792	-22.738

Onderhoud vastgoed / onderwijsgebouwen en Woonwagens

De noodzakelijke omvang van de voorzieningen voor het meerjarig onderhoud van het vastgoed, de onderwijsgebouwen en de woonwagens (en woonwagenlocaties) wordt bij het opstellen van de jaarrekening geactualiseerd. Hierin is tevens meegenomen dat het fee percentage ten opzichte van 2017 is aangepast van 12 naar 8.

Beslispunt:

3. De begroting 2018 wijzigen door de in paragraaf 4 "Begrotingsrechtmatigheid reserves/voorzieningen" vermelde uitgaven te verlagen met € 26.792.000 en de inkomsten te verlagen met € 22.738.000.

5. Inhuur Externen

Uitgangspunt van het college is dat de reguliere werkzaamheden zoveel als mogelijk door het eigen personeel worden gedaan. Dit draagt namelijk bij aan een robuuste organisatie die interessant werk heeft, ontplooiingskansen biedt aan het personeel en de diensten en producten levert tegen zo laag mogelijke kosten.

Ingehuurd personeel dat wordt ingezet op reguliere werkzaamheden is over het algemeen niet duurder dan eigen personeel. Op deze categorie richt de aandacht van publiek en media over het "externe adviseurs" vraagstuk zich overigens ook niet. Dit richt zich veel meer op de dure adviseurs. Het is niet voor niets, dat bepaald is dat externe inhuur van personeel boven een tarief van € 100,- per uur expliciete goedkeuring van de wethouder financiën behoeft.

De externe inhuur is als volgt langs twee lijnen ingedeeld:

1. inhuur van personeel om het reguliere werk van de gemeentelijke organisatie doorgang te laten vinden, waarbij de werkzaamheden onder verantwoordelijkheid van het management worden uitgevoerd;
2. extern advies; inhuur op project/ad hoc basis van specialistische kennis/vaardigheden waarbij de verantwoordelijkheid voor het verstrekte advies/ondersteuning berust bij de adviseur/het adviesbureau.

Bij het beoordelen van de externe inhuur is onderscheid aangebracht op basis van tariefstelling; te weten tot en met € 75,- per uur en daarboven. Genoemde € 75,- per uur is gebaseerd op de loonkosten van een gekwalificeerde (HBO/WO) medewerker op schaal 11 niveau.

Ter vergelijking van de externe inhuur is de rekening 2017 en de prognose in de eerste tijdvakrapportage 2017 opgenomen in onderstaande tabel (bedrag x € 1.000).

	Rekening '17 werkelijk	1 ^e tijdvak '17 prognose	1 ^e tijdvak '18 prognose
Inhuur voor regulier werk	14.654	9.596	13.991
Extern advies	2.299	911	1.001
Totaal	16.953	10.507	14.992

6. Schuldpositie/balans

Amstelveen heeft een zeer sterke financiële positie. De solvabiliteit is hiervoor een landelijke vergelijkingsnorm. De laatste landelijke vergelijking is van 2016. Amstelveen had toen een solvabiliteit van 60% en landelijk was het 35%.

Daarnaast heeft Amstelveen weinig schulden. Een landelijke vergelijkingsnorm is de netto schuldquote. Ook hiervoor geldt dat de laatste landelijke vergelijking van 2016 is. Het landelijk gemiddelde was +56% en Amstelveen had -/3%.

In 2015 is van de Provincie Noord-Holland een handreiking ontvangen om de kengetallen te kwalificeren aan de hand van signaleringswaarden die afkomstig zijn van de stresstest voor 100.000+ gemeenten. Omdat normering in eerste instantie door de gemeente zelf dient plaats te vinden wordt aan de categorieën geen kwalificatie gegeven. Wel kan over het algemeen worden gesteld dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

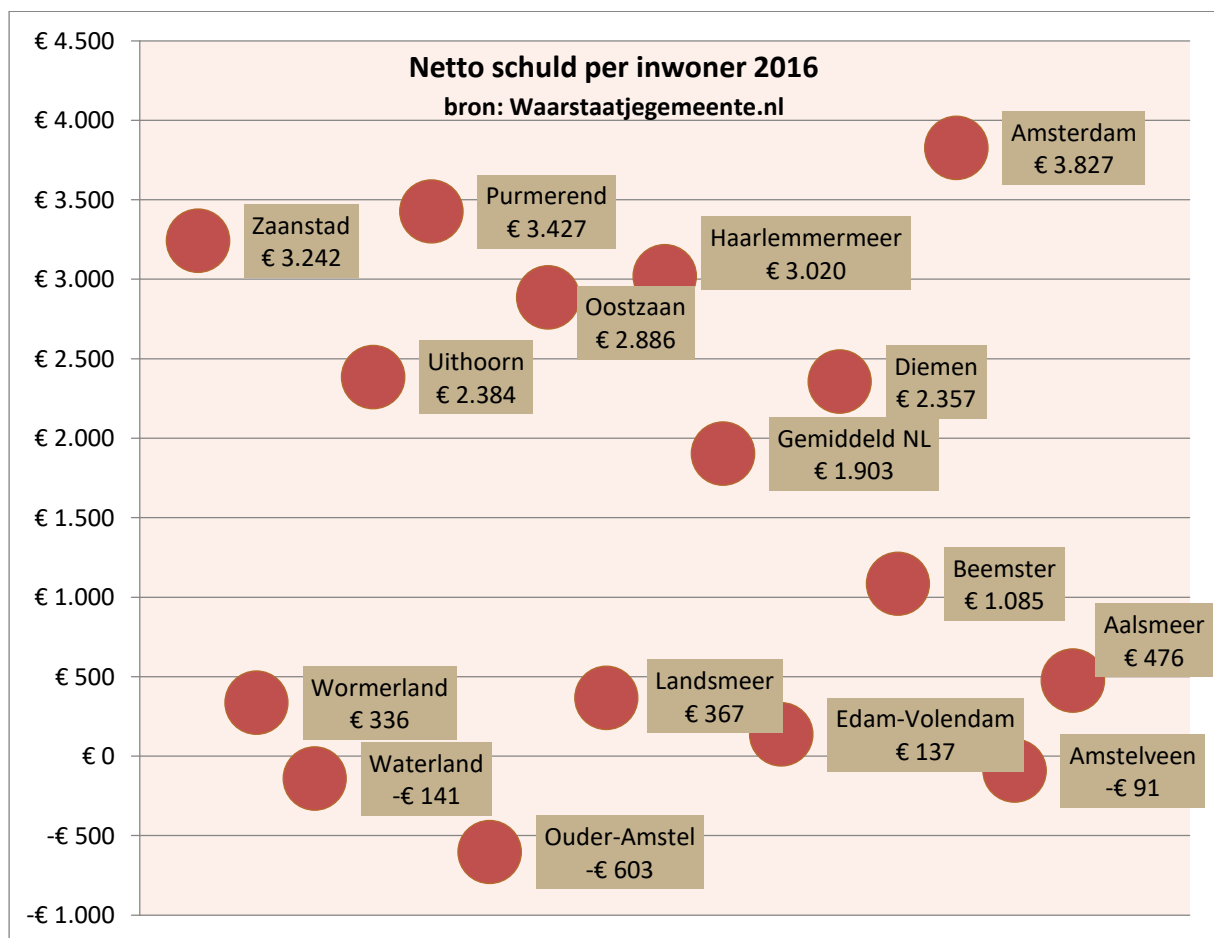
Amstelveen valt voor beide kengetallen in categorie A.

Kengetallen:	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Landelijk 2016	A'veen 2016
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%	35%	60%
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%	56%	-3%

Netto schuld per inwoner

De website [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl)¹⁷ geeft aan dat de landelijke netto schuld per inwoner voor Nederland in 2016 € 1.903 bedraagt. Dit is het meest recente vergelijkingscijfer. Via de genoemde website is het mogelijk Amstelveen (netto schuldquote van minus € 91) met andere gemeenten te vergelijken. Dit kan bijvoorbeeld door de deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling "Vervoerregio Amsterdam" naast elkaar te zetten.

De netto-schuld geeft een eerste indicatie. Elke gemeente heeft ongetwijfeld iets "eigens" waardoor de schuldpositie een vertekend beeld geeft. Hierbij kan gedacht worden aan een grondpositie met potentie die tegen agrarische waarde op de balans staat of aan erfpachtwaarde die hoger/lager is dan de reële waarde.

¹⁷ <http://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Gemeentelijke%20financi%c3%abn--c34?regionlevel=gemeente&regioncode=289>

Balans per 31 mei 2018

Per 31 mei 2018 is de balans op hoofdlijnen als volgt:

Debet	Eind 2017	31-05-2018	Credit	Eind 2017	31-05-2018
Immateriële vaste activa	973	973	Reserves	199.562	188.090
Materiële vaste activa:	199.205	195.713	Voorzieningen	21.331	17.192
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	7.693	7.693			
Langlopende uitgezette leningen	14.388	14.388	Langlopende schuld	77.985	77.982
Onderhanden werk/grondexploitaties	206	242			
Kortlopende vorderingen ¹⁾	7.913	29.982	Crediteuren	5.694	835
Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	82.027	84.469			
Liquide middelen	1.138	818			
Overlopende activa	14.182	12.884	Overlopende passiva	23.152	63.063
Balanstotaal	327.724	347.162	Balanstotaal	327.724	347.162

¹⁾ De balanspost debiteuren bevat voor een belangrijk deel opgelegde belastingaanslagen die gedurende het jaar worden ontvangen

9. Wijzigingen van de begrotingsramingen

Na de goedkeuring van de primitieve begroting is de begroting gewijzigd door raadsbesluiten. Het afdelingsplan is ter informatie naar de raad gestuurd, maar formeel niet bekrachtigd. Vanuit rechtmatigheidsoogpunt wordt in deze paragraaf de begroting na wijziging bij opmaak van deze tijdvak ter goedkeuring aan de raad voorgelegd. Dit betreft besluitvorming t/m eind mei.

Beslispunt:

4. Instemmen met de geactualiseerde begroting waarbij het uitgavenniveau van alle programma's € 321.724.100 en het inkomstenniveau van alle programma's € 285.893.800 bedraagt.

Onschr. begr.wijz.	uitgaven	inkomsten	saldo
Primitieve begroting 2018	66.183.600	22.213.400	43.970.200
Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid (2017.201300)	222.000		222.000
Programmebegroting 2018 septembercirculaire Amstelveen (bwn 2017.201400)	10.000	1.261.000	-1.251.000
Aanvulling septembercirculaire		100.000	-100.000
Innovatiefonds Zorg en Welzijn Amstelveen	602.000	240.500	361.500
Afdelingsplannen	-95.700	0	-95.700
01 SOCIAAL DOMEIN	66.921.900	23.814.900	43.107.000
Primitieve begroting 2018	60.402.300	24.735.800	35.666.500
Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid (2017.201300)	1.692.200	1.550.200	142.000
Afdelingsplannen	-7.500	-22.600	15.100
Piet Hein Kredietverhoging	2.680.000	1.340.000	1.340.000
Programmarekening 2017	10.122.700	9.715.700	407.000
02 ONDERWIJS EN ONTPLOOIING	74.889.700	37.319.100	37.570.600
Primitieve begroting 2018	3.221.600	1.673.000	1.548.600
Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid (2017.201300)	740.000		740.000
Afdelingsplannen	-5.900		-5.900
03 ECONOMIE EN DUURZAAMHEID	3.955.700	1.673.000	2.282.700
Primitieve begroting 2018	53.994.100	37.262.500	16.731.600
Tweede Tijdvakrapportage (bwn2017.201200 2)	570.000	570.000	0
Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid (2017.201300)	9.475.000		9.475.000
Afdelingsplannen	66.600	366.700	-300.100
Bijdrage RWS Gem. infrastructuur overlappings Oude Dorp en Stadshart	1.100.000		1.100.000
Programmarekening 2017	958.300	958.300	0
04 OPENBARE RUIMTE	66.164.000	39.157.500	27.006.500
Primitieve begroting 2018	19.108.900	25.633.200	-6.524.300
Aanv.Kademota 2018 kapitaalst.aanbouw Goudsmithal(bwn 2017.200406)	17.300	17.300	0
Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid (2017.201300)	-1.667.200	-1.550.200	-117.000
Afdelingsplannen	522.800	522.700	100
Verwerving Randwijklaan 13	1.000.000		1.000.000
Programmarekening 2017	3.888.300	3.738.300	150.000
05 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	22.870.100	28.361.300	-5.491.200
Primitieve begroting 2018	15.708.800	2.577.500	13.131.300
Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid (2017.201300)	555.000		555.000
Afdelingsplannen	-33.700	-136.500	102.800
Financiële stukken Veiligheidsregio	95.000		95.000
06 BESTUUR, BEVOLKING EN VEILIG.	16.325.100	2.441.000	13.884.100
Primitieve begroting 2018	45.757.200	21.784.300	23.972.900
Tweede Tijdvakrapportage (bwn2017.201200 2)	-37.000	-37.000	0
Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid (2017.201300)	1.645.000	99.000	1.546.000
Programmebegroting 2018 septembercirculaire Amstelveen (bwn 2017.201400)	13.000		13.000
Afdelingsplannen	10.341.600	7.624.700	2.716.900
Krediet Hardware IT	5.600.000	2.800.000	2.800.000
07 OVERHEAD	63.319.800	32.271.000	31.048.800
Primitieve begroting 2018	5.659.800	120.446.000	-114.786.200
Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid (2017.201300)	-95.000		-95.000
Programmebegroting 2018 septembercirculaire Amstelveen (bwn 2017.201400)	1.728.000	490.000	1.238.000
Aanvulling septembercirculaire	100.000		100.000
Afdelingsplannen	-20.000	-80.000	60.000
Financiële stukken Veiligheidsregio	-95.000		-95.000
08 ALGEMENE DENKINGSMIDDELEN	7.277.800	120.856.000	-113.578.200
Primitieve begroting 2018		16.203.800	-16.203.800
Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid (2017.201300)		12.468.000	-12.468.000
Innovatiefonds Zorg en Welzijn Amstelveen		361.500	-361.500
Piet Hein Kredietverhoging		1.340.000	-1.340.000
Verwerving Randwijklaan 13		1.000.000	-1.000.000
Bijdrage RWS Gem. infrastructuur overlappings Oude Dorp en Stadshart		1.100.000	-1.100.000
Krediet Hardware IT		2.800.000	-2.800.000
Programmarekening 2017		557.000	-557.000
BEGROTINGSALDO (positief saldo = begrotingsoverschot)		35.830.300	-35.830.300
TOTAAL	321.724.100	321.724.100	0
4-jun-2018			

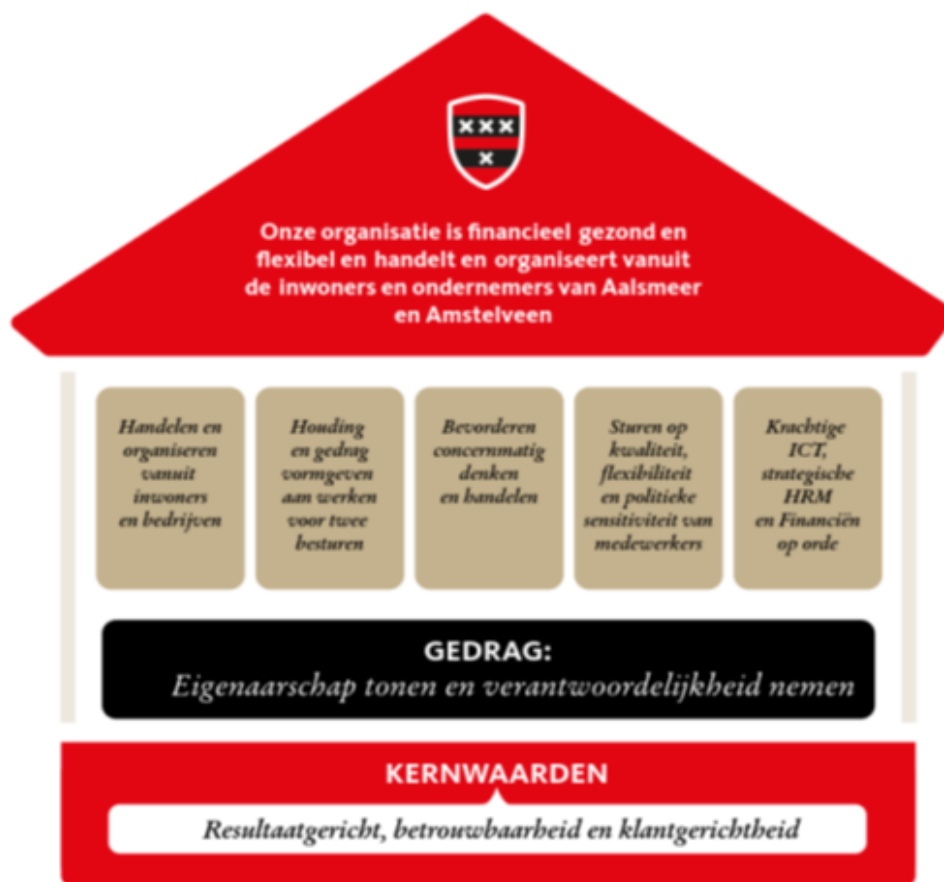

Bijlage 4: Verslag uitwerking begroting 2018 in afdelingsplannen 2018

Inleiding

De afdelingsplannen van de organisatie AA geven uitwerking aan de uitvoering van twee programmabegrotingen, die van Amstelveen en die van Aalsmeer. Dit als uitvloeisel van het besluit tot ambtelijke samenwerking met Amstelveen als centrumgemeente. Beide gemeentebesturen hebben via hun eigen programmabegroting 2018 de budgetten 2018 geautoriseerd op programmaniveau. Het beleggen van de uitvoering van deze programmabegrotingen in de ambtelijke organisatie AA is uitgewerkt in de afdelingsplannen. Deze notitie rapporteert over deze uitwerking.

Onder de vlag "Huis van Amstelveen" investeert de ambtelijke organisatie in een ontwikkelingstraject om in een dynamische omgeving de gemeentebesturen, burgers, bedrijven en instellingen van Amstelveen en Aalsmeer goed te blijven bedienen. Onderstaande figuur vat de visie hierop samen.

De opgave waar de organisatie AA voor staat gaat om (1) "inhaalstrategieën" om "in control en op orde blijven" in het licht van wet- en regelgeving, (2) nieuwe (technische) mogelijkheden en ontwikkelingen die een andere orde van organisatie met zich meebrengen (denk aan informatieveiligheid en snelheid van informatie uitwisseling) en (3) ontwikkelingen in bestuurlijke ambities en maatschappelijke verwachtingen. Deze uitdaging vraagt zowel een transformatie van de organisatie binnen de bestaande middelen als additionele investeringen. Het Directieplan 2018-2019 "Denken, Doen en Doorgaan" werkt de transformatieagenda voor de organisatie verder uit, met als hoofdlijnen opgavegericht en afdeling overstijgend werken. Noodzakelijke additionele investeringen vragen bestuurlijke besluitvorming via Lentenota/Perspectiefnota en/of Programmabegrotingen. Dit betreft zowel autonome ontwikkelingen als nieuw beleid. Belangrijke elementen zijn dienstverlening, duurzaamheid, grote projecten, omgevingswet, digitalisering, huisvesting, marktconformiteit, groei/areaal en voldoen aan wet- en regelgeving.

Algemeen beeld Aalsmeer en Amstelveen

Uitvoering bestuurlijke afspraken

Beleidsinhoudelijk omvatten de afdelingsplannen de uitwerking van de geldende bestuurlijke kaders voor Aalsmeer en Amstelveen. De bestuurlijke afspraken uit de programmabegrotingen van Aalsmeer en Amstelveen zijn toegeedeeld aan afdelingen en de uitvoering van deze afspraken is in de plannen opgenomen. Over de voortgang van de uitvoering, inclusief faseringsverschillen, wordt gerapporteerd via de reguliere periodieke voortgangsrapportages die hiervoor in gebruik zijn.

Bijzondere aandacht heeft daarbij de *verbetering van de sturing op projecten* (uitvoeringsprogramma openbare ruimte, grondexploitatie en vastgoed) in het verlengde van de aanbevelingen uit het in 2017 afgeronde artikel 213a onderzoek. Afdeling overstijgend en opgavegericht werken is ook hier een kernpunt. Een nieuw inrichtingsplan Beheer & Realisatie geeft hieraan concreet vorm. Voor 2018 is er niet alleen de ambitie maar ook het vertrouwen, dat een belangrijke verbetering gemaakt gaat worden in financiële beheersing en realisatiekracht (snellere doorlooptijd opdrachtverlening en uitvoering).

Dienstverleningsbijdrage Aalsmeer 2018

De dienstverleningsbijdrage is de algemene vergoeding die Aalsmeer betaalt aan Amstelveen voor de inzet van de ambtelijke organisatie. Vertrekpunt zijn de kosten van de ambtelijke organisatie Aalsmeer zoals die bij aanvang van de samenwerking per 1 januari 2013 zijn overgekomen, verminderd met een structurele besparing van € 2,8 miljoen euro waarvan € 1,4 miljoen voor iedere gemeente. Deze bijdrage is vervolgens aangepast voor indexering conform de vastgelegde systematiek in de dienstverleningsovereenkomst, alsmede via een aantal separate besluiten. Naast de dienstverleningsbijdrage is er een limitatieve lijst van apart te factureren bedragen voor incidentele, fluctuerende bedragen. Hierover vindt apart afstemming plaats. Eén en ander is conform de gemaakte afspraken bij de in 2017 afgeronde financiële evaluatie AA.

De actuele dienstverleningsbijdrage Aalsmeer 2018 na uitwerking van de afdelingsplannen bedraagt afgerond € 16,0 miljoen. Ten opzichte van de stand afdelingsplannen 2017 is dit een toename van € 1,7 miljoen. Hiervan is € 1,6 miljoen cf. bestuurlijke besluitvorming tot en met de vaststelling van de programmabegroting 2018 Aalsmeer (dienstverleningsbijdrage € 15,9 miljoen). Samenvattend zijn de belangrijkste mutaties:

# indexering	€ 0,6 mln. (nieuw 2018 & nacalculatie 2017)
# digitaal werken	€ 0,5 mln. (waarvan € 0,1 mln. structureel)
# besl.v. sociaal domein	€ 0,4 mln.
# overig cf. programmabegroting 2018 Aalsmeer	€ 0,1 mln.
# <i>nieuwe mutaties via uitwerking afdelingsplannen</i>	<u>€ 0,1 mln. (gedekt binnen begroting)</u>
# totaal	€ 1,7 mln

Daarnaast zijn in het kader van de financiële evaluatie afspraken gemaakt over posten die via de dienstverleningsbijdrage lopen en posten die afzonderlijk worden gefactureerd. Dit heeft geleid tot diverse plussen en minnen die elkaar grotendeels compenseren. Deze mutaties zijn vastgelegd in een bijgestelde opdrachtbrief van B&W Aalsmeer van 4jul17. Zoals afgesproken in de financiële evaluatie AA 2017 is er jaarlijks (vóór de Lentenota) een aparte afstemming over de limitatieve lijst van apart te factureren bedragen.

De afdelingsplannen beperken zich tot de uitwerking van de kaders van de programmabegroting. In dat kader is sprake van een viertal budgettaire neutrale mutaties op de dienstverleningsbijdrage tot een totaalbedrag van € 69.000. Dit betreft (1) de verwerking van een nieuwe taak (VVE) waarvoor geldt is ontvangen via het gemeentefonds, (2) een geringe formatie uitbreiding publiekscontacten binnen de exploitatie van de begraafplaats en (3) een omzetting van budget in het kader van het verbeteren van de realisatiekracht en beheersing van projecten (herinrichtingsplan B&R). Deze nieuwe mutaties worden meegenomen in de komende Lentenota 2018.

Onderstaand overzicht geeft een specificatie van het verloop van de dienstverleningsbijdrage van de afdelingsplannen 2017 naar de afdelingsplannen 2018.

Dienstverleningsbijdrage 2018		bedrag x 1.000 euro
Afdelingsplannen 2017	14.297	cf. opdrachtbevestiging uitv. begr. 2017 (akkoord brief B&W Aalsmeer 18apr17)
<u>1. aanvullende mutaties 2017</u>		
a) index 2017 (nacalculatie)	227	
b) toev. structurele jaarlijkse facturatie aan dienstverl.bijdr.	486	
c) voortaan afzonderlijke facturering grex/MOP	-521	
d) Lentenota 2017	47	
Dienstverleningsbijdrage 2017 incl. bijstelling	14.536	cf. bijgestelde opdrachtbrief 4jul17
<u>2. mutaties 2017 --> 2018 t/m programmabegroting 2018</u>		
a) vrijval incidentele middelen 2017	-87	sociaal domein
b) index 2018	383	
c) bedrijfsauto's toezichthouders	13	budgettair neutraal
d) formatie uitbreiding jeugdhulpverlening	181	
e) SMW omzetting in JHV	57	
f) Gezinscoach	161	
g) ITB	122	
h) extra bedrijfskosten	8	
i) Belastingen	30	
j) Digitaal werken	538	waarvan 100 structureel
k) taken AA naar ESA	-20	
Dienstverleningsbijdrage 2018 cf. progr.begr. 2018	15.922	cf. Programmabegroting 2018 Aalsmeer
<u>3. mutaties 2018 afdelingsplannen 2018</u>		
a) taakmutatie VVE meicirculaire 2017	10	budgettair neutrale mutaties inzet budget via uitkering gemeentefonds
b) formatie publiekscontacten begraafplaats	16	dekking binnen kostendekk. expl. begr.pl.
c) coördinator kabels en leidingen	18	herinrichtingsplan B&R, dekk. binnen bgr.
d) projectleider kleine projecten	25	herinrichtingsplan B&R, dekk. binnen bgr.
Dienstverleningsbijdrage 2018 cf. afd.plannen 2018	15.991	

Budgettair kader

De afdelingsplannen in enge zin geven uitwerking aan de vastgestelde bestuurlijke budgettaire kaders volgens de Programmabegroting 2018 inclusief de begrotingswijzigingen tot en met de februariraad (effecten septembercirculaire/BUIG, besluitvorming over budgetoverhevelingen, en enkele specifieke besluiten). Dat laat onverlet dat ook een technische uitwerking van de budgettaire kaders mutaties met zich meebrengt. Dit betreft verschuivingen, alsmede neutrale aanpassingen van direct met elkaar samenhangende inkomsten- en uitgavenramingen. Dit gaat het om de volgende zaken:

1. Voor de projectmatige onderdelen van de begroting (grondexploitaties/locatie-ontwikkeling, vastgoed en openbare ruimte/infra) zijn de ramingen voor de benodigde capaciteitsinzet bepaald op basis van onderliggende werkprogrammeringen. Bovenop de structureel beschikbare capaciteit zijn bedragen opgenomen voor extra inhuur voorzover nodig om de werkprogrammering uit te kunnen voeren, waarbij de kosten worden gedekt via deze projecten. Het management is verantwoordelijk voor het sturen op de kosten in samenhang met de dekking, waarbij eerst de dekking van de vaste kosten moet zijn veilig gesteld en er vervolgens ruimte is voor inhuur indien daarvoor ook dekking beschikbaar is. Daarbij zijn concreet de volgende grondslagen verwerkt in de afdelingsplannen:
  - # een opslagpercentage voor capaciteitsinzet bij Vastgoed van 8% (was 12% in 2017)¹⁸;
  - # een opslagpercentage V&T bij Projecten en Advies (B&R) van 15% (cf. primitief '17);
  - # een flexibele schil bij SO van € 1,8 miljoen bij grondexploitatie en ruimtelijke projecten
  - # een flexibele schil bij SO van € 0,7 miljoen bij bouwleges.

¹⁸ het percentage kan jaarlijks fluctueren, bijvoorbeeld door de samenstelling/diversiteit van het werkpakket/omzetvolume met grotere en kleinere projecten. Bij veel kleinere projecten ligt een hoger opslagpercentage in de verwachting, bij veel grotere projecten een lager percentage.

In afwachting van nadere onderbouwing en voortgang is de flexibele schil (kosten en dekking) vooralsnog geheel in Amstelveen opgenomen.

2. Overige aanpassingen:

Het herinrichtingsplan Beheer en Realisatie voorziet in een uitbreiding 7vte waar dekking tegenover staat. Dit gaat wel gepaard met omzetting van budgetten, c.q. aanpassing van begroting.

Aanpassing van de ramingen van de exploitatie van Zorgvlied (Amstelveen), waaronder een formatie uitbreiding van 5vte, op basis van de ervaringsgegevens na ingebruikname van het crematorium. Uiterlijk september 2018 komt Zorgvlied met tot een nieuw Bedrijfsplan 2019-2022 met een stevige uitwerking voor een gezonde bedrijfsvoering (financieel en organisatorisch). Incidenteel wordt in 2018 een tekort verwacht dat kan worden opgevangen via de egalisatievoorziening.

Aanpassingen vanwege krimp/uitbreiding formatie in samenhang met mutaties in direct samenhangende inkomstenramingen (RMC, regiosecretaris, leges burgerzaken, GR Belastingen).

Urgente maatregelen ICT infrastructuur

In februari zijn de gemeenteraden van Amstelveen en Aalsmeer via een aparte brief geïnformeerd over de stand van het programma Digitaal Werken en de beoogde aanpak van de Digitale Transformatie. Daarin is onder meer sprake

ke van urgente en noodzakelijke veranderingen die dwingen tot voortvarend handelen. Dit onderwerp maakt geen onderdeel uit van de afdelingsplannen maar wordt apart bestuurlijk voorgelegd.

Geactualiseerde ramingen op programmaniveau

Onderstaand overzicht bevat de geraamde lasten, baten en saldo per programma volgens enerzijds de primitieve begroting 2018 Amstelveen (begrotingsboekwerk programmabegroting 2018) zoals vastgesteld door de gemeenteraad van Amstelveen op 8 november 2017 en anderzijds volgens de bijgestelde begroting 2018 na uitwerking van de afdelingsplannen 2018.

Het begrotingstekort ("totaal programma's") neemt toe met € 16,3 miljoen van € 16,2 miljoen naar € 32,5 miljoen. Dit tekort is geheel van incidentele aard. Verreweg de grootste posten zijn de nieuwbouw HWC en de bijdrage aan de overkapping A9 (budgetoverheveling vanuit 2017). Structureel is en blijft sprake van een sluitende begroting.

Mutatie begrotingssaldo en mutaties programma's

De mutatie van het begrotingssaldo (zie voorgaand overzicht) is als volgt te specificeren:

bedragen x duizend euro; negatief bedrag is overschot; positief bedrag is tekort

Begrotingssaldo 2018 begrotingsboek	16.204	cf. blz.18 boekwerk programmabegroting 2018
Mutaties:		
a. budgetoverhevelingen en begr. rechtmatigheid	12.469	
b. innovatiefonds Zorg en Welzijn	361	raadsbesluit 13dec17, agendapunt 3.4
c. aankoop Randwijcklaan 13	1.000	raadsbesluit 13dec17, agendapunt 2.1
d. bijdrage A9: infrastruct. overkappingen/Oude Dorp	1.100	raadsbesluit 14feb18, agendapunt 3.3
e. aanvullend krediet Piet Heinschool	1.340	raadsbesluit 14feb18, agendapunt 3.4 raadsbesluit 14feb18, agendapunt 3.6
Begrotingssaldo 2018 t/m afdelingsplannen	32.474	

Bijlage 5: BUIG-gelden en BUIG-systematiek

BUIG-gelden

De BUIG-gelden (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten) betreffen het budget dat gemeenten ontvangen voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen. Dit budget wordt objectief bepaald, als gemeenten meer of minder uitgeven aan bijstandsuitkeringen blijft dit voor rekening van de gemeente. Dit budget gaat alleen over de uitkeringsgelden. De bekostiging van de ambtelijke uitvoeringskosten wordt geacht plaats te vinden via de algemene uitkering gemeentefonds.

Het Ministerie van SZW heeft 29 september opgaven verstrekt voor de bijstandsgelden 2017/2018. Samen met de effecten van de septembercirculaire gemeentefonds is dit via een aanvullende notitie toegevoegd aan de begrotingsbehandeling. Ten opzichte van het niveau 2017 betekent de nieuwe opgave een voordeel van afgerond € 1,5 miljoen in 2018 oplopend tot € 2,2 miljoen vanaf 2020. Dit komt met name door de verdere invoering van een nieuw objectief verdeelmodel.

Het reeds bestaande voordeel op de bijstandsgelden niveau 2017 maakt integraal onderdeel uit van het sociaal domein. Vanuit dit voordeel is geïnvesteerd in het Werkplein en worden de ontoereikende rijksmiddelen voor re-integratie aangevuld. Daarnaast biedt dit voordeel, samen met een overschot op de Wmo, tegenwicht aan het tekort op Jeugd.

Zowel over de omvang van het macrobudget als over het verdeelmodel is veel te doen. Bij de begrotingsbehandeling is besloten het voordelig resultaat te reserveren op een stelpost op Algemene Dekkingsmiddelen in afwachting van nader onderzoek om dit resultaat beter te kunnen duiden en wegen. Dat nadere onderzoek heeft de achterliggende maanden plaatsgevonden.

Samenvattend is het beeld op dit moment als volgt:

- Een belangrijk deel van de onvrede en onrust rond de bijstandsgelden betreft een ontoereikende omvang van het totale macrobudget. Gemeenten geven de laatste jaren met elkaar meer uit aan bijstandsgelden dan het beschikbare macrobudget.
- Ook na verschillende aanpassingen, verbeteringen en verfijningen in het verdeelmodel blijft Amstelveen behoren tot de grote voordeeltgemeenten. Er lopen echter nog steeds onderzoeken en discussies over het verdeelmodel. Wijzigingen in de verdeling blijven mogelijk, maar of en hoe is op dit moment niet concreet te duiden.
- Er is een verdiepingsonderzoek uitgevoerd bij de grootste voor- en nadeeltgemeenten. Amstelveen maakte onderdeel uit van dit verdiepingsonderzoek en scoorde hoog op actieve inzet op beleid en uitvoering. Via een aparte raadsbrief is hier over reeds gerapporteerd. Dat Amstelveen een voordeel heeft op het objectieve verdeelmodel is in lijn met de uitkomsten van dit onderzoek. De kwalitatieve onderzoek zegt niet iets over de te verwachten omvang van een eventueel voordeel.
- *Het huidige voordeel kent een structurele en een conjuncturele component.* Op dit moment is nog steeds sprake van een relatief hoog bijstandsvolume. Het CPB voorspelt al enige jaren een daling, maar in de nacalculatie blijkt daarvan (nog) geen sprake. Bij een daling van het macrobudget wordt ook het huidige voordeel kleiner; de conjuncturele component verdamppt.

Zoals gezegd is een belangrijk deel van het totale voordeel op de bijstandsgelden (niveau 2017) reeds structureel ingezet binnen het sociaal domein. Het structureel inboeken van het aanvullende voordeel met ingang van 2018 is risicovol vanwege met name de volgende overwegingen:

- # er lopen nog steeds onderzoeken en discussies over het verdeelmodel;
- # het huidige macrobudget bevat een conjuncturele component;
- # de uitkomst zit op het maximale niveau van volledige toepassing van het model.

In de Kadernota 2018 is de lijn ingezet om het aanvullende voordeel 2018 en verder incidenteel in te zetten en niet structureel. Voortzetting van deze lijn lijkt de aangewezen weg.

Bijlage 6: Toelichting "Sparen vooraf"

0. Inleiding

Onder de noemer "sparen vooraf" is de afgelopen twee jaar vorm gegeven aan een toekomstgericht, duurzaam gezond financieel beleid. Van begin af aan heeft de gedachtenvorming in een open dialoog tussen raad en college plaatsgehad. Bij de behandeling van de Kadernota 2017 heeft de gemeenteraad de reserve "sparen vooraf" ingesteld. Bij de behandeling van de Kadernota 2018 verzoekt de gemeenteraad om een nadere gedachtenvormende notitie die ingaat op verschillende aspecten rondom het thema "sparen vooraf". Het college heeft deze notitie "opgeleverd" in oktober 2017.

1. Algemene beschouwing

De achterliggende decennia

De achterliggende decennia heeft Amstelveen steeds beschikt over voldoende middelen om fors te investeren in de stad. Amstelveen groeide door uitbreiding. De aanleg van nieuwe woonwijken en kantoor/bedrijfslocaties genereerde inkomsten. De winstafdrachten uit grondexploitaties zijn gebruikt voor investeringen in bijvoorbeeld scholen, sportvoorzieningen, overige accommodaties voor welzijn en cultuur en gemeentelijke bijdrage aan "bovenwijkse" infrastructurele voorzieningen (mobiliteit) en structurele inkomsten middels het gemeentefonds en algemene dekkingsmiddelen zijn voor structurele dekking in de meerjarenbegroting gebruikt. Langs deze weg is een Amstelveens voorzieningenniveau gerealiseerd met een "concurrerend lastenniveau" voor burger en bedrijfsleven.

Wat verandert er wel en niet

De groei door uitbreiding is eindig en de bijbehorende inkomstenstroom "droogt op". Dat geldt niet in dezelfde mate voor de investeringsbehoefte. Bestaande wijken en voorzieningen verouderen en dit brengt naar verwachting extra instandhoudingskosten en/of inrichtingskosten met zich mee. A9/Mobiliteit, Stadshart/Oude Dorp, Stadsvernieuwing; herinrichting en veiligheid in de wijken, Onderwijshuisvesting, Duurzaamheid, Digitalisering blijven grote uitdagingen voor de komende reeks van jaren. Dat heeft naast een fysieke ook een sociale component. Voorts zal ook in de toekomst behoefte bestaan aan extra middelen om in te kunnen spelen op maatschappelijke ontwikkelingen en bestuurlijk gewenste beleidsintensivering voor nieuwe dingen. Wil de gemeente ook in de toekomst een Amstelveens voorzieningenniveau met een Amstelveense lastendruk bestendigen dan zijn anticiperende bestuurlijk gelegitimeerde maatregelen noodzakelijk.

Democratische legitimiteit en budgetrecht

In het bijzonder op het onderdeel "Sparen vooraf" is een goed functioneren van het budgetrecht van de democratisch gekozen gemeenteraad als leidend en bepalend beginsel belangrijk. Een transparant proces van integrale afweging en een krachtige uitoefening van dit budgetrecht én de verantwoording daarover faciliteert dit. Toekomstige bestuurlijke en maatschappelijke vraagstukken zullen steeds door de dan zittende raad worden afgewogen en beoordeeld.

2. "Sparen vooraf", de kern/basis

De analyse en kern omtrent "Sparen vooraf" zoals deze breed door de raad wordt ondersteund en waar ook de provinciale toezichthouder (GS) expliciet positief op heeft gereageerd komt hierop neer:

1. Het betreft het verleggen van de koers voor de langere termijn om de bestaande gezonde financiële positie te consolideren. Twee ontwikkelingen zijn daarin bepalend:
  - # de inkomstenstroom winstafdrachten grondexploitaties droogt op → *minder inkomsten*.
  - # de (hieruit betaalde) bestaande stad/wijken/voorzieningen verouderen → *meer uitgaven*.
2. In Amstelveense meerjarenbegroting wordt voorzien in de meerjarige dekking van de structurele uitgaven. Periodiek geactualiseerde meerjaren beheer en onderhoudsplannen vormen hiervoor een belangrijk bestanddeel. Met "Sparen vooraf" zijn daarmee de eerste twee pijlers voor het financiële beleid¹⁹ genoemd.

---

¹⁹ Er zijn ook nog een derde en vierde pijler. De derde pijler is "meerjarige budgettaire kaderstelling en sturing" en de vierde pijler is "adequate bedrijfsvoering". De paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing in begroting en jaarrekening werkt dit verder uit.

3. In de achterliggende jaren is er bewust voor gekozen om via "Sparen vooraf" structurele ruimte te creëren om de huidige voorzieningen ook naar de toekomst toe betaalbaar in stand te houden. Dat is de manier waarop de voorzieningen tot dusver in Amstelveen betaald zijn: uit geld dat Amstelveen al heeft/had. De begroting wordt dus niet belast met kapitaallasten (betalen achteraf). Op die manier heeft Amstelveen ook een zeer beperkte schuldpositie en een flexibeler begroting. *Onderstaand kader* gaat nader in op het aspect kapitaallasten.

Kapitaallasten (betalen achteraf)

Uitsmeren van een investering over de verwachte levensduur

Kapitaallasten zijn lasten van rente en afschrijving die drukken op jaarlijkse begroting. Op deze manier worden reeds gedane (investerings)uitgaven achteraf via de begroting gedekt. De gedachte daarachter is, dat een investering een uitgave is met een meerjarig nut. De dekking wordt in de tijd uitgesmeerd over de verwachte levensduur. Het jaarlijks ten laste van de exploitatie te dekken deel van de investering is de afschrijvingslast. Deze dekking achteraf brengt een financieringsbehoefte met zich mee. Dat gaat gepaard met rentelasten.

Rendabele investeringen

Bedrijfseconomisch is activering en afschrijving een algemeen aanvaarde systematiek. Dit geldt bij uitstek voor productiemiddelen in een onderneming: Investerings genereren opbrengsten, hebben rendement, verdienen zichzelf terug. Dat is de drijfveer, legitimatie voor het doen van een investering. Het is dan ook logisch dat de investeringsuitgave in het productiemiddel wordt gedekt in de jaren dat dit productiemiddel bijdraagt aan de omzet van de onderneming.

Dekking via kapitaallasten gemeente Amstelveen

In een beperkt aantal uitzonderingsgevallen kent Amstelveen dekking van investeringen via kapitaallasten. In deze gevallen is sprake van geormerkte jaarlijkse inkomsten van derden waardoor de investering wordt gedekt.

Dit betreft in de eerste plaats *rioolinvesteringen*. Gemeenten worden geacht de kosten van rioolinvesteringen te dekken via het rioolrecht. Er is dus sprake van een geormerkte jaarlijkse inkomst als specifieke dekkingsbron. Door de uitgaven uit te smeren over de verwachte levensduur kunnen de kosten via een gelijkmatig en goed onderhouden rioolrecht aan de burger in rekening worden gebracht.

In de tweede plaats heeft de gemeente, veelal in samenhang met investeringen in onderwijshuisvesting, geïnvesteerd in *voorzieningen bso/nso*. Het bso/nso-deel van de investering wordt betaald uit kostendekkende huren. Feitelijk is dit een bedrijfseconomische investering. Dekking via kapitaallasten tijdens de gebruiksduur is de aangewezen weg²⁰.

Overige investeringen

Ook andere (investerings)uitgaven met een meerjarig nut mogen via activering en kapitaallasten worden uitgesmeerd over de gebruiksduur. Tot dusver is dat in Amstelveen echter niet het geval. In plaats daarvan betaalt Amstelveen deze uitgaven nu *niet* via betalen achteraf, maar via sparen vooraf. Daarbij zijn de volgende overwegingen van belang:

- Kapitaallasten zetten een deel van de begroting "op slot" (onbeïnvloedbaar). Het gaat om het achteraf dekken van reeds gedane uitgaven.
- Aan veel overheidsuitgaven is wel een meerjarig nut toe te kennen, maar daarbij gaat het meer om politiek-bestuurlijke afweging en allocatie dan om harde economische terugverdien capaciteit.
- De bestaande Amstelveense begroting wordt niet of nauwelijks belast met kapitaallasten. De structurele spaarruimte komt daarvoor in de plaats en geeft financiële flexibiliteit en slagkracht voor de toekomst.
- Activeren en dekking via kapitaallasten brengt ook een grotere financieringsbehoefte en schuldpositie met zich mee.

²⁰ In algemene zin is het geen taak van de gemeente om vastgoed te bouwen en te exploiteren voor gebruik door derden. Maar bso/nso voorzieningen worden soms geïntegreerd met onderwijsvoorzieningen in één gebouw gerealiseerd. Daar valt inhoudelijk ook veel voor te zeggen. Medegebruik tegen kostendekkende huur is dan de meest werkbare constructie is.